

A L T I N Ş E H İ R

ADANA

KENT KÜLTÜRÜ VE SANAT DERGİSİ

TEMMUZ - AĞUSTOS 2011 SAYI: 9

Çukurova
Metropolü

Adana Tarımı
Nasıl Eski Yıllardaki Gibi Olur?

Muzaffer İzgü
Çocukluğu ve Adana

Yılmaz Güney
ve Yumurtalık Olayı

Müzeler Kenti
Adana

Adana'da
Eski Bayramlar

ISSN:1304-1975

9 771304 197505

FİYAT 5 TL

GÜNEŞİ ÖZLEDİK...YENİDEN DOĞUŞUNA...

YILDIZLARI DAVET ETTİK...

ADANA'DA GÜNEŞ
YENİDEN DOĞUYOR.

AKILLI EVLERİYLE, GÜVENLİ, SEÇKİN
VE MODERN BİR YAŞAM YÜKSELİYOR.

FARKLI OLMANIN AYRICALIĞINI KORUFLORA'DA YAŞAYIN.

FARKSİZDE!

REZ. 322 261 70 80

KORUFLORA®

MODERN YAŞAM
KONUTLARI

www.korufloora.com.tr

Ali Bozdoğanolu Bulvarı No: 45 Seyhan/Adana
e-mail: korufloora@korufloora.com.tr

özcançelik
inşaat

GÜVENCESİYLE

Biz Belgrad'la Değil, Belgrad Bizle Yarışsın...

Daha üzerinden 2 yıl bile geçmedi. Posta gazetesindeki köşemde Belgrad'ı yazarken müzelerinden bahsetmiştim. Tren Müzesi... Nazi Katliamı Müzesi... Tiyatro Müzesi... Vesaire diyerek hayranlıkla yazdığım bir yazıydı o.

Zaten her kim ki bir Avrupa seyahatinden gelirse, “Adamlar müzelere önem veriyorlar. Neredeyse her şeyin müzesi var. Radyocuların, itfaiyecilerin bile!” diye hayranlığını ifade etmez mi?

Ama artık Adana en azından bu konuda Avrupa kentlerine gıpta ile bakmayacak bir yere geldi. Çünkü son yıllarda kentimizde de çok sayıda küçük ihtisas-kent müzeleri açıldı. Kent müzesi demek; o kentin günlük faaliyetinin ve geleceğe taşınması gereken özelliklerinin toplandığı yer demek. Yani bir yabancı kente geldiğinde kentli hakkında ipuçlarını bu müzelerden alacak. Kısaca kentte gezemediği yerleri buralardan öğrenecek.

Şimdi siz Adana'da hangi müzeler açıldı diye sorabilirsiniz. Liste şöyle;

Mehmet Baltacı Fotoğraf Müzesi... Kız Lisesi Anı Müzesi... Yeşiloba Şehitliği Müzesi... Karacaoğlan Kütüphane Müzesi... Olgunlaşma Enstitüsü Halk Kültürü Müzesi... Bunlara Milli Mücadele Kütüphanesi ile Adana Kent Kütüphanesi ve gazete arşivini de dökümanter müze olarak ilave edebilirsiniz. Eylül ayına kadar ise Adana Sinema Müzesi açılıyor. Arkasından da Şeyh Nardalı Milli Mücadele Müzesi geliyor. Zaten eskiden beri var olan Atatürk Bilim ve Kültür Müzesi'ni de eklediniz mi, artık siz Belgrad ile değil, Belgrad sizin ile yarışsın.

Peki ne oldu da son yıllarda birdenbire bu müzeler çoğaldı. Bence bunun sırrı, kentimizin aklını ve emeğini birleştirmesinde yatıyor.

Yani mimarlar ortada...

S. Halik Uygur

BMW 316i Sedan

www.borusanoto.com

Sheer
Driving Pleasure

BMW 316i, DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDEN DAHA YAKIN.

BMW 316i'ye çok avantajlı ödeme koşullarıyla ulaşmak için sizi Borusan Oto Adana - Mersin'e bekliyoruz.

BMW 316i SEDAN.
KEYİF, GELECEĞİN ŞİMDİKİ HALİDİR.

BMW EfficientDynamics
Daha az tüketim. Daha fazla sürüş keyfi.

Borusan Oto Adana - Mersin Borusan Otomotiv Yetkili Satıcısı ve Servisi
E-5 Karayolu 21. Km. Yenice, Tarsus - Mersin Tel: (324) 615 06 15

TEMMUZ 2011, YIL: 1, SAYI: 3
ISSN: 1304-1975

İMTİYAZ SAHİBİ
Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti. adına
Mustafa Gökçen

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Dr. S. Haluk Uygur

HABER KOORDİNATÖRÜ
Erhan Yelekcı

REDAKSİYON
Deniz Gök

YAYIN KURULU
Fevzi Acevit, Edip Kuzey Akten, Şebnem Akten,
Hamit Levent Arpaç, Yaşar Ateşoğlu,
Metin Bahçıvan, Dr. Ahmet İhsan Çay,
Mesut Dikel, Yrd. Doç. Dr. Serdar Girginer,
Mustafa Gökçen, Nuri Gürdil,
Doç Dr. Murat Ali Hersekli,
Dr. Mehmet Kobaner, İpek Kobaner,
Mahmut Hazım Kısakürek, Dr. Ali İhsan Ökten
Bülent Şen, İsmail Timuçin, Prof. Dr. İlter Uzel

YAZARLARIMIZ
Fevzi Acevit, Edip Kuzey Akten, Şebnem Akten,
Metin Bahçıvan, Ogün Burduloğlu, Etem Çalışkan,
Nevcihan Çay, Coşar Çopuroğlu, Mesut Dikel,
Nuri Gürdil, Mahmut Hazım Kısakürek,
Dr. Mehmet Kobaner, İpek Kobaner, Oğuz Nar,
Prof. Dr. Nuran Ögülene, İlkay Zehra Ülbeği,
Bülent Şen, Nejla Taş,
Prof. Dr. Nezih Uygur, Doç. Dr. Sibel Uygur

RESİMLEME
Etem Çalışkan

KARİKATÜR
Bayram Top

FOTOĞRAF
Dr. Ali İhsan Ökten,
Dr. S. Haluk Uygur,
Erhan Yelekcı

KATKIDA BULUNANLAR
Pakize Aksu, Mehmet Emin Arıcı, Asena Avluk,
Semiran Bahçıvan, Hançerli Color, Tülin Duran,
Zülal Elmalı, Hasan Ergören,
Nazan Gökkaya, İlknur Güçel, Zafer Koç, Ahmet
Soley, Murat Tahiroğlu, Hasan Taslakçı,
İsmail Ökke, Nalan Önder, Bülent Özkan,
Koray Özözen, Aslışah Yayıcı

HUKUK DANIŞMANI
Av. Tuğba Akkoca

REKLAM REZERVASYON
Banu Kuzuoğlu | 0322 456 06 90
reklam@altinsehiradana.com

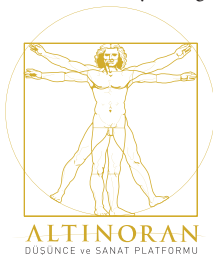
BASKI
Ulusoy Matbaa Baskı Tesisleri'nde
AGFA N8 Termal CTP ve Termal Kalıp kullanılarak
KOMORI LITHRONE 428
Dört renk baskı makinasında basılmıştır.
0 322 432 22 32

YÖNETİM YERİ

interkey
grafik tasarım

Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti.
Kurtuluş Mh. 64013 Sk. Nurşen Hanım Apt.
No:19/2 Asma Kat D:19 Seyhan/Adana
0 322 456 06 90
info@interkey.com.tr | www.interkey.com.tr

Altın Oran Düşünce ve
Sanat Platformu Yayın Organı

- 14 MUZAFFER İZGÜ,
ÇOCUKLUĞU VE ADANA
- 20 ÇUKUROVA METROPOLÜ
- 28 TARİHTE BİR ÇUKUROVA
METROPOLÜ; ANAVARZA
- 32 YILMAZ GÜNEY VE
YUMURTALIK OLAYI
- 38 HANGİ HİPOKRAT ADINA
YEMİN EDİYORSUN ?
- 42 ADANA TARIMI
NASIL ESKİ YILLARDAKİ
GİBİ OLUR?
- 50 MÜZELER KENTİ ADANA
- 54 KENTLER VE MÜZELER:
HERMİTAJ
- 58 ABRAKADABRA ATEŞİN
CİNLERİ YOK OLSUN
- 62 SİZİN HUKUK
DANIŞMANINIZ
VAR MI?

66 BU KULÜBE BAYANLAR GİRE-
MEZ: TÜRK CHOPPER

72 ADANA'DA
ESKİ BAYRAMLAR

76 GEÇMİŞTE ÇOCUK
OYUNLARI VE SOKAK

80 GÖÇ YOLLARI

84 ADANA KARMASI

86 ADANA ULUCAMI'NİN
MEŞHUR HAT LEVHALARININ
İÇLER ACISI HALİ

88 ATHENA'NIN TORUNLARI

92 GENÇ SANATÇI ADAYLARINA
SEVGİLERİMLE

94 PORTFOLYO: KARATAŞ
KADINLAR HAPİSHANESİ

98 SAHALARIN YALNIZ
İNSANLARI: KALECİLER

102 ERKEN KAYAN YILDIZLAR:
KURT COBAIN

108 ADANALI KİTAPLAR

109 BİR FİLM SEYRETTİM:
ÇOĞUNLUK

110 TÜRKÇENİN BİLİMSEL
DEVİRİMİ VE "FE" KLAVYE

112 SAĞLIK:
YAŞAM KEMİKLERİNİZİ
ERİTMESİN

114 MODA: İNCİR
YAPRAĞINDAN TANGAYA

116 NEVCİHAN ÇAY İLE AĞIZ
TADI: KUZU BUT DOLMA

118 İSTATİSTİKLER

119 OKUYUCU YORUMLARI

120 KARİKATÜR: BAYRAM TOP

Ajansın İçinden

Bu sayıda bizim de ağırladığımız Muzaffer İzgü, geçenlerde bir TV programında “İnsan, doğduğu, doyduğu kente karşı sorumludur” dediğinde bir kez daha hatırladım bu dergiden beklentimizi. Aslında hiçbir beklentimiz yoktu, daha önce de dediğimiz gibi biz sadece vefa borcumuzu ödüyorduk. Her ne kadar işin içine girince borcun ağır olduğunu farkına varsak da, dönem dönem sıvazlayan bir el iyi geliyordu.

Bir dergiyi ticari bir kaygı gütmekten çıkartmak çok daha kolay aslında. Bu sayede çizginden şaşmıyorsun, prensiplerinden ve kişiliğinden ödün vermiyorsun. Henüz yolun çok başında olmamıza rağmen, dergi kendi ‘ağır’lığını kendisi belirledi. Bizim kasıtlı olarak çabaladığımız bir imaj olmamasına rağmen, hiç de rahatsız olmadık bu imajın dergiye yüklenmesinden. Her ne kadar biz, okudukça konuların içine çekildiğimizi ve derginin ‘hafif’lediğini düşünsük de, şöyle bir sayfaları karıştırınca ‘ağır’lığının farkında olunması da bizi ayrıca memnun etmiyor değil.

Konu dağılımını değerlendirdiğimizde, dergi başına ortalama otuzdan fazla konu işlediğimizi farkettilik. Ama daha ilginç konuların üç-otuz yıl sonra da okunabilir olduğuydu. Aktüel bir dergi olmayacağını henüz ilk sayı oluşmadan belirlemiştik ama arşivlik bir dergi olacağını bu kadar farketmemiştik aslında. Bu dergiyi satış noktalarına yığmaktan veya aboneliğe önem vermekten ziyade, tespit edilen kişilere direkt gönderilmesini bu yüzden tercih etmiştik.

Biz her ne kadar adını ‘Adana’ koymuş, bu dergiyi Adana’ya atfetmiş olsak da, içeriğin çok daha global olduğunu biliyoruz.

Adana dışına pek gönderemesek de, gerek abonelikle gerekse internet üzerinden dergiye ulaşanlardan aldığımız yorumlar, bizi bu konuda onaylar nitelikte. Dergimizin Adana dışında da masaüstlerini süslemekten ziyade okunduğunu bilmek onur verici.

Her zaman olduğu gibi bu derginin Adana’ya kazandırılmasında bizimle birlikte yol alan Yayın Kurulumuz’a, Yazarlarımız’a, Altınoran Düşünce ve Sanat Platformu’na, Reklamverenlerimiz’e ve tüm Adanalılar’a teşekkür ederiz.

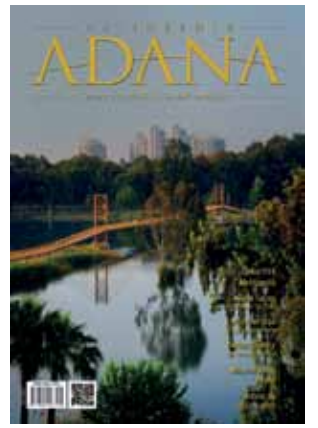
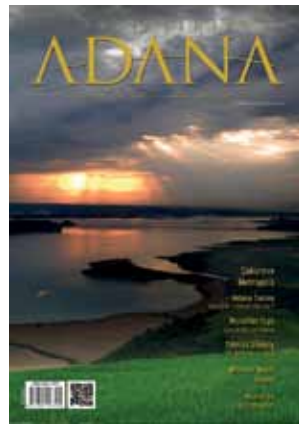
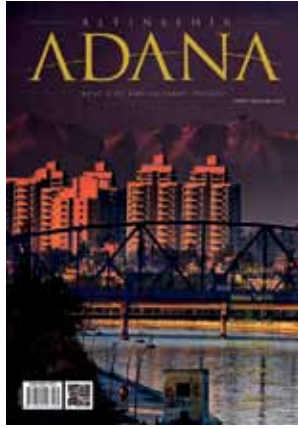
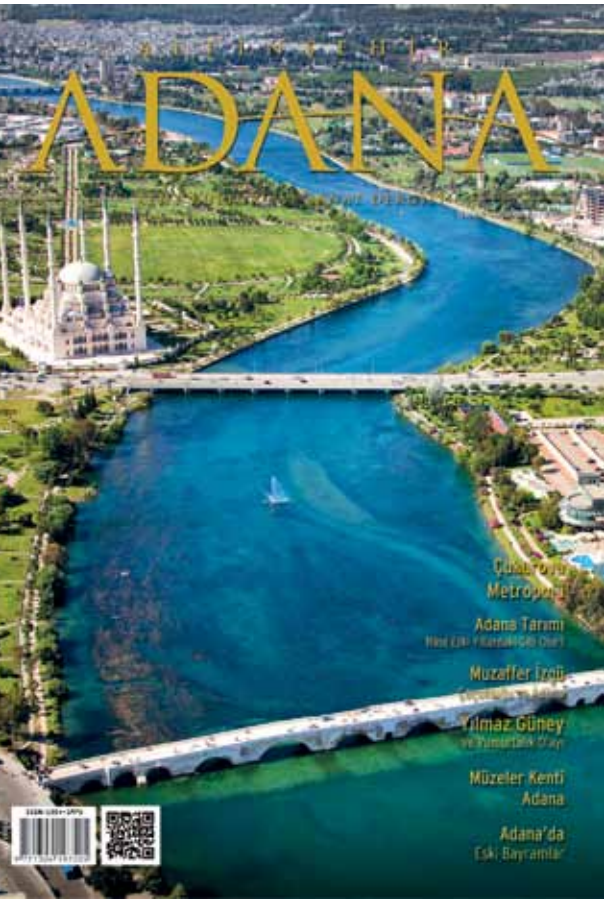
Interkey Grafik Tasarım Ltd. Şti. adına

SEDA GIDA A.Ş.

Tel: (0322) 429 79 09 | **www.sedagida.com.tr** | **export@sedagida.com.tr**

Kapağın Öyküsü ve Alternatif Kapaklar

İlkbaharın umut dolu günlerinden sarı sıcaklığın gittikçe arttığı bir Adana yazındayız, yeşilin yavaş yavaş sarıya döndüğü, sarı sıcakların başladığı aylardayız. Sarı sıcaktan kaçmanın, daha yükseklerle, yaylalara çıkmanın vaktidir şimdi.

Üçüncü sayı, üçüncü kapak ve üçüncü kapak fotoğrafı... Yine zor bir seçim oldu: Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformundan sevgili arkadaşlarımız, birbirinden güzel fotoğraflarla işimizi hiç de kolaylaştırmadılar açıkçası. Birini seçsek, diğer fotoğrafın hatırı kaldı.

Üçüncü sayının kapak fotoğrafında sevgili arkadaşımız Dr. Zafer Koç'un imzası var. Üstelik bu imza "hobim olsun, vaktim dolsun" tarzı eğlenceli bir denkleştirmeyle değil, çok daha bilinçli, meşakkatli bir çabanın sonucu kapakta yer buldu. Başarı için çaba, alın teri, sabır... elbette gerekli; ama "farklı bakış açısı"na sahip olmak işin olmazsa olmazı. İşte tam da bu yüzden fotoğrafta öne çıkan "kuşbakışı" olmuş:

"Adana'nın güzelliklerini gösterebilmek için "kuşbakışı" gibi farklı bir bakış açısının yararlı olduğunu uçaktan gördüğüm muhteşem manzaralardan biliyordum. Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu bünyesinde Adana ve Çukurova'yı Türkiye ve dünyaya tanıtmayı amaçlayan '**Benim Güzel Çukurovam Projesi**' kapsamında yaptığımız çalışmalarda bir kez daha gördüm ki Adana ve Çukurova, tarihi ve doğal güzellikleri ile eşsiz bir doğa parçası. İçinden geçen coşkulu ve temiz sulara sahip nehirleri, verimli toprakları, geniş deniz sahili, engin dağları cennet kadar güzel; gerçek değerini öncelikle biz Adanalıların bilmesi gereken muhteşem bir yer." diyor.

Ben de biliyorum ki kapakta gördüğümüz fotoğraf, bu güzellikleri gösteren yüzlerce fotoğraftan sadece bir tanesidir. Sevgili Zafer, yaşadığı şehrin güzelliklerini tanıtmayı entelektüel sorumluluğunun bir parçası olarak görüyor ve bunu bilerek çalışmalarına devam ediyor. Kendisine bu yolda başarılar diliyoruz.

Adana'nın güzelliklerini görüyor ve bunları bizimle paylaşmak istiyorsanız dördüncü ve sonraki sayılar için şimdiden Adana konulu görsellerinizi bekliyoruz.

Sanat, Adana ve Adanalı için!

Nuri Gürdil

kapakoykusu@altinsehiradana.com

Adana'dan Cannes'a

Amaç, bir önceki yaptığınız işten daha iyisini yapmaktır...

Sinema, sanat tarihi adı verilen süreçte insanlığın kaderini belki de en çok etkileyen olay. Bu denli etkili bir alanın dünyada en prestijli festivali ise "Cannes Film Festivali"...

Bu yıl bir de Adanalı vardı. 11-22 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen 64. Cannes Film Festivali'nde senaryosu ve yönetmenliği Mehmet Özdoğan'a ait "A Piece of Meat" adlı kısa film festivalde gösterime sunuldu. Biz de Altınşehir Adana Dergisi olarak Mehmet Özdoğan ile Cannes Film Festivali ve projeleri hakkında kısa bir söyleşi gerçekleştirdik.

Sinema yapmaya ne zaman başladınız?

Sinema yapmaya 2005 de başladım. Çukurova Üniversitesi'nde İnşaat Mühendisliği Bölümü okurken, Üniversitenin Sinema Kulübünde idim, 2005 Şubat gibi "Güdü"nü çektim. Kurgunun bitişi Altın Koza başvurularına denk geldi, başvurdum; kataloga girdi ve inanılmaz haz aldım. İlk çektiğim film idi. Altın Koza Film Festivalinin "Kısaca Adana" adlı bölümünde gösterildi.

"A Piece of Meat" bu yıl Cannes'da gösterime sunulan kısa filmin, biraz süreçten bahsedebilir misiniz?

"A Piece of Meat" filminin senaryosunu yurt dışındayken yazdım. Beni etkileyen bir olay üzerine çıktı senaryo. Olay kısaca şu şekilde: Bardayım, 3 arkadaş, bir kadının etrafında ciddi anlamda yoğunlaşmış durumdaydı, birbirlerini tanıymıyorsa... Bu fikir etrafında filmi çektim ve Cannes'a başvurdum.

Biraz oradaki ortamdan bahsedebilir misiniz?

Cannes'da reklam duvarı diye bir yer var, oraya filminizle ilgili afişleri asıyorsunuz. Ben filmin dvd'lerinden koyuyordum, 1-2 dk. içinde döndüğümde film alınmış oluyordu; kalmıyordu... Orada herkes birbiri ile tanışma, kontakt yakalama derdinde... Türkiye standı vardı, Tuncel Kurtiz, Ankara Sinema Derneği'nden Ahmet Boyacıoğlu, Nuri Bilge Ceylan ve ekibi ile kısa filmciler vardı...

Size göre Cannes Film Festivali'nin farkı nedir?

Orada ciddi bir pazar var. Cannes'daki olay sinema sanatının önünde, Cannes'a insanların gelmesindeki amaç, filmlerini sergileme ve çevre edinme. Bağlantı kurup yeni filmlerinde değerlendirmek; bu kadar kapsamlı pazarı diğer festivallerde göremezsiniz. Cannes'a gelen bir kısa filmcinin iki gayesi vardır ve bunlardan maksimum birini gerçekleştirir; ya filmini satar, ya da yeni projesi için yapımcı bulur.

Bunların ikisini gerçekleştiren kısa filmci hedefinin çok üstüne çıkmış demektir. Uzun ve özellikle gişe filmlerinde ise durum farklı, onlar filmi dışarıya satıyorlar. Market var zaten market'in tüm amacı buna yönelik.

Projeleriniz var mı, bundan sonra neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Cannes film festivalinde kısa filmimin gösterimi nedeniyle ABD, Almanya, İtalya gibi ülkelerden dönüşler oldu. Bana göre filmi derdi olan adam çeker, derdimiz bitene kadar film çekmeye devam edeceğiz. Kısa film olarak son bir projem daha var ondan sonra uzun metrajlı film yapmak istiyorum. Yeni filmin adı "Bela". A Piece of Meat'de maddetin köleliğinden bahsettik, iradesiz erkeğin kadına olan köleliği idi... Bela'da da maddenin köleliği var ancak daha genel bir bakışla. Filmde, insanların kendilerine uyuşturucu, alkol, para kadın ve güç gibi tanrılar yaratması durumu işlenecek. ■

Barışın Doğduğu Kent: Adana

M.Ö. 1274 tarihinde II. Ramses ile Muvattalli arasında Kadeş önünde büyük bir meydan savaşı yapılmış ve Kadeş Barış Antlaşması ile sonuçlanmıştır. Bu antlaşmaya bağlı olarak II. Ramses savaştan önce aldığı yerleri boşaltmış, Kadeş Şehri Hititlere kalmıştır.

Kadeş Barış Antlaşması sırasında orduda çıkan bir isyanda, Muvattalli öldürülmüştür. Antlaşma, onun yerine geçen III. Hattuşili tarafından imzalanmıştır. (M.Ö.1269) Bu antlaşma dünya tarihinde eşitlik ilkesine dayanan en eski antlaşmadır.

Antlaşma çivi yazısıyla gümüş plakalar üzerine Akadca olarak yazılmıştır. Ayrıca kralın mührünün yanında kraliçenin mührü de vardır ve Kraliçe Puduhepa Adanalıdır. Burada imzasının bulunmasının nedeni de anlaşmayı onun sağlamasıdır. Bu yüzden Adana; barışın doğduğu kent olarak anılır.

Bu antlaşmanın gümüş levhalara kazınmış olan asıl metinleri kayıptır. Mısır'da tapınakların duvarlarına kazınan antlaşmanın bir nüshası ise Boğazköy (Boğazkale) kazılarında kil tablet olarak bulunmuş olup İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

Ayrıca Kadeş antlaşmasının Hattuşaş'ta bulunan çivi yazılı tabletinin büyütülmüş kopyası New York'ta Birleşmiş Milletler Binasında asılıdır.

Diğer Bir Kopya Adana'da

Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana Kültür Sanat Derneği, Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu ile ortaklaşa düzenlenen 2011 Puduhepa Bilim Sanat ve Başarı Onur Ödülleri kapsamında, dünyanın ilk yazılı "Barış Antlaşması" olarak bilinen; Kadeş Barış Antlaşması'nın 2 metrelik bir kopya rölyefi 75. Yıl Sanat Galerisi'ne asılarak ölümsüzleştirildi. ■

Adana Off-shore Yarışını 'Stihl' Kazandı

Işıklar Dünya Offshore Şampiyonası'nın Adana'da düzenlenen 3. etabının ikinci yarışını "Stihl" takımı, Alper Akyürek, Kerem Tuncer ikilisi ile kazandı. Seyhan Baraj Gölü'nde 9 takımın katıldığı Adana etabının ikinci gün yarışları tamamlandı. Yarışlar sonunda "Stihl" takımı Alpay Akdilek ve Kerem Tuncer ikilisi birincilik kupasını kazanırken, Ada-

na etabına lider olarak gelen "Beşiktaş" ise ikinci oldu. Teknesi devrildiği için ilk gün yarışlarını tamamlayamayan "YKM" takımı ise Kerim Zorlu ve Saruhan Han ikilisi ile üçüncülüğü elde etti. Dereceye giren takımlara, kupaları, Vali İlhan Atış, İstanbul Offshore Kulübü Başkanı Uğur Işık ve diğer yetkililer tarafından verildi. ■

“2011 Puduhepa Bilim-Sanat-Başarı Onur Ödülleri” Sahiplerini Buldu

Büyükşehir Belediyesi Tiyatro Salonu'nda düzenlenen törende, ödüller, Dr. İmren Aykut, Seramik Sanatçısı Güngör Arıbal, Gazeteci-Yazar Çetin Yiğenoğlu ve Prof. Dr. İlter Uzel'e verildi. Devlet eski bakanı İmren Aykut, cinayet ve sefaletle bilinen kötü imajın silinmesinde bu tür ödüllerin önemli olduğunu söyledi.

Adana'nın Puduhepa gibi diğer değerlerinin de ortaya çıkartılmasını isteyen Aykut, kendisini bu ödülle layık gören kurumlara teşekkür etti. Adana Valisi İlhan Atış, Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Zihni Aldırmaz, İl Jandarma Komutanı Jandarma Kurmay Albay Mehmet Özer Güneş, Vali Yardımcıları İbrahim Avcı, Adem Yılmaz, Emniyet Müdürü Mehmet Salih Kesmez ve diğer ilgililerin katıldığı program sonrası, Adana Barosu Avukatlarından Asena Avluk, Zülal Elmalı ile Fotoğraf Sanatçısı Nazan Gökkaya'nın Karataş Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda çektiği “Özgür yaşa” isimli fotoğraf sergisinin açılışı yapıldı. ■

Mehmet Baltacı Anısına Altın Oran, Uşak'ta

Mehmet Baltacı anısına yapılan Uşak Fotoğraf Günleri Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu tarafından organize edildi. 5-8 Mayıs tarihlerinde yapılan etkinliklerde, ‘Çıplak Ama Değil’ ve ‘Işıklı Yazılan Öyküler’ adlı iki fotoğraf sergisinin yanı sıra; ‘Sınır Tanımayan Anadolu,’ ‘Kadın Başarı,’ ‘Tespisiz Ha-

pishaneler,’ ‘Özgür Yaşa,’ ‘Pinhole’ ve ‘Ebruli’ isimli altı fotoğraf gösterisi sunuldu.

Ayrıca dört gün süren etkinlik içerisinde, Temel Fotoğraf Eğitimi ve Pinhole workshopları Altın Oran tarafından Uşaklı sanat-severlere verildi. ■

Fun Fly Türkiye Ligi 3. Etap Yarışları Sonuçlandı

Bu yıl Fun Fly ligine ev sahipliğini Adana yaptı. Sarıçam'daki yarışların başlaması ile Türkiye'nin farklı illerinden gelen 25 model uçak tutkunu kıyasıya yarıştı. Expel İlaç Firmasının yarışmacılara çeşitli hediyeler dağıttığı etkinlikte, elektrikli ve yakıtlı model uçaklar yarıştı. Yarışma sonucunda takım kategorisinde Antalya A Takımı birinci, Akhisar THK ikinci, Antalya B Takımı üçüncü oldu.

Ferdi kategoride ise birinciliği Akhisar THK takımından Ahmet Eryıldırım, ikinciliği Antalya'dan Hasan Sungur, üçüncülüğü de yine Antalya'dan Mehmet Cem Özdemir kazandı.

Birinci olan Eryıldırım'ın kupasını ve madalyasını Sarıçam Belediye Başkanı Ahmet Zenbilci verdi. ■

“Çukurova Ödülü” Ayla Kutlu’nun

Bu yıl 6 Mayıs 2011 tarihinde beşincisi gerçekleştirilen, “Ulusal Çukurova Sanat Günleri” (UÇSG) kapsamında geleneksel olarak verilen Çukurova Ödülü’nün sahibi Ayla Kutlu oldu. Çukurova Sanat Girişimi’ni temsilen Çetin Yiğenoğlu, Mehmet Karasu, Ziya Aykan ve Uğur Pişmanlık’tan oluşan seçici kurul, 2011’de Ayla Kutlu’ya verilme gerekçesini şöyle açıkladı;

“Yazı yaşamı boyunca yazdığı yetişkinlere yönelik 14, çocuklara yönelik 20 kitabıyla özgün atmosferler yaratarak kadın ve çocuk sorunsalları üzerine eğildiği, eserlerinde ülkemizin her zaman duyarlı

olan güney bölgesine ilişkin sosyolojik gelişmeleri irdeleyip aydınlatarak kültürümüze yaptığı katkıları dolayısıyla 3. Çukurova Ödülü’nün Ayla Kutlu’ya verilmesi uygun bulunmuştur.”

Törende yaptığı söyleşide Ayla Kutlu yazarlık hayatı ile ilgili şu bilgileri aktardı:

“Doğum tarihim 14 Ağustos 1938. Doğum yerim: Antakya. Çözemediğim bir bilmecedir: Yaşamöyküsü, tarihlere sıkıştırılıp özetlenen kuru bir anlatı mıdır, yoksa insanın geçirdiği evreleri içeren bir iç dökmesi mi olmalıdır? O yüzden biraz farklı bir öykü sunuyorum size.

Yaşamımın çok önemli bir evresi saydığım kısa bir süre var: Elli yedi gün. Bu elli yedi gün, Atatürk’lü Türkiye’nin çatısı altında onun yalnızca manevi değil, maddi varlığıyla da birlikte geçirdiğimiz dönem. Biliyorum, bütün değerler gibi simgesel. Önemli olan, farkındalığın anlamını bilen bir insan olmam. Bu benim onurum ve heyecanımdır. (...) İnsanlara edebiyatın güzel, anlayışlı, bilgili, ılıman ve yaratıcı ortamını sunmayı başardım. Bu, benim acılaşmamı önledi. Artık uğraşımı, yaşam biçimimi değiştiriyor, başka bir yoldan yürüyordum. Artık önümde açılan tek yol vardı: Yazmak...” ■

Bir Direnişin Sergisi

Adana Numune Hastanesinde 120 günlük süre boyunca bir eylem vardı... İnsanlar işlerini geri istiyor, ancak firma direniyordu... Adana Numune Hastanesindeki bu süreci hastanede doktor olmasından dolayı Ali İhsan Ökten grevi yakından izlediğini ve

işçileri duygularını fotoğraflarına yansıttığını belirtti

9 Haziran 2011 Perşembe saat 18.00’da açılan fotoğraf sergine ilgi yoğunlu, kaçıranlar www.fotoritim.com adresinden sergiyi izleyebilir. ■

Tek İhtiyaçları: Alkışlarınız...

Dania Kainova ve Slava Kainov'un Keman ve Viyolonsel Sınıfı öğrencileri, 17 - 20 Mayıs 2011 tarihleri arasında Tataristan'ın başkenti Kazan'da düzenlenen "VII. Uluslararası Büyük Bolgar Arazisi Çocukları Müzik Maratonu" adlı festivale solo ve oda müziği konserleri vermek üzere davet edildiler. Sadece festival bünyesinde konser vermekle kalmayıp; Kazan Devlet Konservatuvarında ve Kazan Türk Başkonsolosluğunda büyük beğeni toplayan performanslar sergilediler. Ayrıca Hande Küden, Maliy Opera Salonunda Solo konser vererek izleyicileri büyüledi.

Başarılarına Katkı mı Sağlamak İstiyorsunuz?

Çocuklar diyorlar ki: Tek ihtiyacımız: Alkışlarınız!

Konserlerine ilgi gösterir, alkışlarınızla desteklerseniz en büyük katkıyı yapmış olursunuz.

Konserler ve okulla ilgili ayrıntılı bilgi almak için:

0 322 338 62 64 / 0 322 338 60 60 - 2355 numaraları arayabilirsiniz.

www.cudevletkonservatuvvari.com adresinden de gerekli bilgileri edinebilirsiniz. ■

Güzel Sanatlar Fakültesi'nden "Yıl Sonu Sergisi"

Her yıl Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatları Fakültesi tarafından düzenlenen "Yıl Sonu Sergisi" bu yıl 26 Mayıs- 2 Haziran tarihleri arasında yapıldı.

Son sınıf öğrencilerinin gerçekleştirdiği sergide İç Mimarlık, Seramik, Tekstil Tasarımı bölümleri tarafından hazırlanan eserler izleyicilerle buluştu.

Bir çok sanat akımının gösterildiği sergide yoğun emek

Muzaffer İzgü mü Çocuk, Yoksa Çocuk mu Muzaffer İzgü?

Muzaffer İzgü

Çocukluğu ve Adana

Yazı ve Fotoğraflar: S. Haluk Uygur

Daha imza atma hakkına bile sahip olmadan,
uğruna dayak yediğim büyük usta
şimdi benim arkadaşım

Birgün bir telefon geldi uzaktan... Ama telefondaki ses canıma öyle yakındı ki...

“Doktorum, bizim evin yanındaki Avganların o sarı konağını sen almışsın doğru mu?”

Ses Muzaffer Abi’nin, yani Muzaffer İzgü’nün sesiydi.

Bir müddet önce arkadaş olmuştuk Muzaffer Abiyle... O beni konuk olarak geldiği “13 Kare Festivali”nde tanımıştı ilk kez, ama ben onu çocukken dayak yediğim günlerden beri bilirim.

Muzaffer İzgü Okuyor!.. ‘Komonisttir’ Öyleyse!..

Şu dayak meselesini burada yazayım da, Muzaffer Abi de artık bilsin bana ettiğini;

Adana’da, şimdiki 5 Ocak Meydanı denilen yerde, tam Atatürk heykelinin dikildiği noktaya denk gelen tarihi bir kütüphane vardı. Ramazanoğlu Kütüphanesi... Yıkıldılar onu... Yerine de kimse bir şey diyemese de, bir Atatürk heykeli dik-

verdiler. (Yüce Atatürk yaşasaydı ne derdi acaba bu işe diye düşünürüm hep!)

İşte o kütüphanede bulduğum bir gazetede, Atilla İlhan’ın bir yazısında rastladım ilk kez “Muzaffer İzgü” ismine. “Ekmek Parası”ydı zannederim veya “Zıkkımın Kökü”, Atilla İlhan onun bir kitabını övüp duruyordu. Ben de sattığım sakızlarla biriktirdiğim parayı vererek aldım kitabı. Kitabı aldım ama okuyamadım. Daha eve gitmeden önümü çeviren bir grup kitabı yüzüme çarparak patakladılar beni... “Komonist” diyerek...

Uğruna Dayak Yemek Bile Güzel

O küçücük yüreğimle nasıl da korkmuş-tum sormayın. Ama şimdi öyle mutluyum ki... Daha imza atma hakkına bile sahip olmadan, uğruna dayak yediğim büyük usta şimdi benim arkadaşım. Ve o arkadaşım telefonda bana soruyor;

“

Adana'nın ilk gecekonduğunu Muzaffer İzgü'nün babası yapmış

Fakir İle Gariban...

Bizim gecekondu dediği şeyi birçok kitabında övünerek anlattı usta... Kendi deyimi ile "Adana'nın ilk gecekondu" imiş ustanın doğduğu o ev. Babası fakir, Elazığ'dan göçmüş Adana'ya... Annesi ise Şam'dan gelmiş gariban... Fakir, garibanı bulmuş ama para yok, yapıvermişler ev diye, baba Ahmet'in hademe olarak çalıştığı Kız Lisesi'nin civarındaki boş bir arsaya, tenekeden o gecekonduyu.

Benim emekli ikramiyemi koyarak, tarih yıkılmasın diye aldığım sarı konak da hemen onun yanında. İşte o konağı soruyor bana Muzaffer İzgü.

"Benim çocukluğum o sokakta, o konağın civarında geçti. Demek sen aldın onu?"

İzgü'nün Oynadığı Konak

Aman, aman!.. Burada kalemime dik kat etmem lazım! Gecekonduyu anlatır gibi yapıp, kendi konağıma "Muzaffer İzgü'nün oyun oynadığı konak" diye rant sağlamamalıyım. En iyisi üstadın o gecekondu da gerçekleşen doğumunu anlatarak devam edeyim...

Muzaffer İzgü Bando ve Mızıkla İle Doğmuş

Bakmayın onun kendine fakir dediğine. Bulaşıkçılık, garsonluk yaptım, gazoz sattım diye anlattığına. Valla da, billa da bando ve mızıkla ile doğmuştur Muzaffer İzgü...

İnanmazsanız bakınız, Adana'da Uluslararası Melvin Jones Ödülü'nü aldığı törende, doğumunu nasıl anlatıyor usta:

"Babam ve annem öyle bir Atatürk düşkünü ki, Cumhuriyet sevdalıları insanlar. 29 Ekim 1933'te Cumhuriyet Bayramı töreni Atatürk Parkı'nda yapılıyor. Töreni izleyen annem, akşam da Saat Kulesi civarında fener alayının olacağını öğreniyor. Bana hamile, doğurdu doğuracak ama çaresi yok fener alayını görecek. Babam diyor ki: 'Bak karnın burnunda oraya gidip başımıza iş açma.'

Annem dinlemiyor tabi ve bir komşu kadınla birlikte törene gidiyorlar. Mahşeri kalabalığın arasına karışıyorlar. Yağ Cami civarından bando gözüküyor, tam o sırada da annemin sancılar başlıyor. Komşu kadın sağına bakıyor yoğun kalabalık, soluna bakıyor yoğun kalabalık, sancısı tutan annemi dışarı çıkaracak bir yer yok. Ak

Muzaffer İzgü
çocukluğunda
oynadığı sarı konak
önünde

Vay Gençliğim Vay

Muzaffer Abi bu öyküyü anlattığı Melvin Jones Ödülünü almaya geldiğinde, birlikte o gecekonduyu görmeye gittik. Günümüzdeki Türkocağı Mahallesi'ndeki gecekondu yıkılmış tabi... Babası ta o zamanlardan satmış. Şimdi yerinde 4 katlı bir bina var. Bu bina da bugün gecekondu gibi duruyor ama belli ki yapıldığı sırada gecekonduya göre çok görkemliymiş.

Usta binanın bir o tarafında, bir bu tarafında dolaştı durdu. Gözleri ıslık ıslık, çocukluğunu anımsıyor zannederim. Sonradan benim satın aldığım konağa doğru yürüyor. Nehrin hemen yanında ev, yalı misali.

"İşte çocukluğum burada geçti. Vay gençliğim vay! Vay güzel Adanam vay!"

Uçurtma Değil, Kuş...

Biri Kasnaklı, Diğeri Avganlı...

Tesadüfe bakın, benim de çocukluğum buralarda geçti. Dedemlerin evi tam 100 metre ilerdeydi. Nehrin kenarındaki sete çıkar, su boyunca gelen esintiden yararlanarak kasnaklı uçururduk.

Muzaffer Abi;

"İki tip uçurtma yapardık. Üstelik biz onlara uçurtma değil 'Kuş' derdik. Biri Avganlı Kuş, diğeri Kasnaklı Kuş" diye anlatıyor çocukluk günlerini.

Muzaffer İzgü ile kesişen yaşamım, farklı zamanlarda da olsa, aynı mahallede aynı oyunları oynamış olmamızla sınırlı değil neyse ki. Gecekondularının hemen ötesinde Debboy denilen caddenin (ne caddesi şimdi sadece bir sokak olarak kalmış) üstündeki İnönü İlkokulu'nda başlamış okula. Sonra Gazi İlkokulu'na geçmiş. Aksilik bu ya okul depremden zarar görmüş. Böylece İstiklal İlkokulu'nda ilkokulu bitirmiş. Yani benim ilkokulu bitirdiğim okulda. Sonra ortaokul... O da benim gittiğim Tepebağ Ortaokulu'na gitmiş. Arkasından Diyarbakır'a öğretmen okuluna...

Dişçi Etem mi, Hakkı Etem mi?

Muzaffer Abi ile önce Mestanzade Camisi'nin yanındaki İnönü Okulunu ziyaret ediyoruz, arkasından da Karacaoğlan Müze Kütüphanesi'ni. Orada ustaya ayrılmış bir köşe var. Ortak arkadaşımız Mahmut'un çektiği bir de fotoğrafı asılı.

Şimdi bilmeyenleriniz "Nerede ki bu müze?" diye soracaktır. Hani Debboy Caddesi'nin kenarında, eski askerlik şubesinin karşısında "Dişçi Etem Konağı" var ya orası. Belediye ve valiliğin ortaklığı ile restore edilip Karacaoğlan Müzesi yapıldı.

Ancak Muzaffer Abi, "Dişçi Etem" ismine takıldı. "Aslında burada bir diş hekimi değil, Hakkı Etem isimli bir doktor otururdu" diye anlatmaya başladı;

"Hatta bir keresinde beni bir arı sokmuştu da, her tarafım şişivermişti. Öldü öleceğim. Hemen beni bu eve getirdiler. Burası doktorun hem evi, hem de muayenehanesiydi. Fakir dostu bir doktordu. Bana hemen bir iğne vurmuştu da, hayata geri dönmüştüm"

İşe bakın dün bir mahalle doktorunun çocukken onu yaşama döndürdüğü odanın içinde, bugün anısına açılan köşe nedeniyle yeniden ölümsüzleşiyor Muzaffer Hocam.

Muzaffer İzgü
Tarihi Kız Lisesi
Binasında

Dişçi Etem mi? Doktor Hakkı Etem mi?

Diş Hekimi, Doktorun Oğluymuş...

Gelelim şu "Dişçi Etem Konağı" ismine...

www.erkankoleji.com

0322 202 02 02

**ERKAN
KOLEJİ**

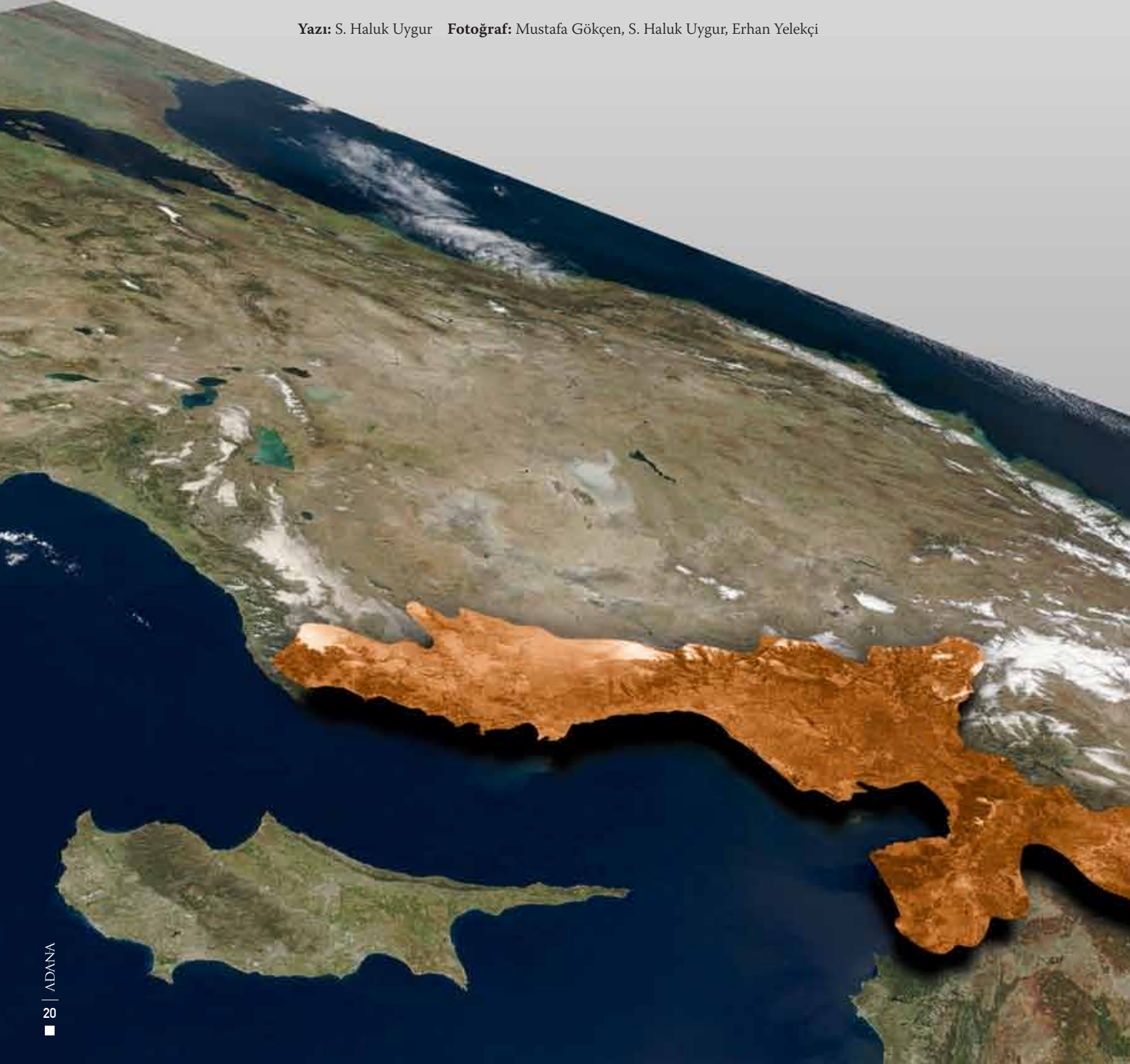
EĞİTİMİÇİN HER ZAMAN DAHA FAZLASI

Çukurova Metropolü

Güç Yeniden Harekete Geçiyor...
Yeni Bir Dev Uyanıyor...

Yazı: S. Haluk Uygur **Fotoğraf:** Mustafa Gökçen, S. Haluk Uygur, Erhan Yelekçi

Anamur'dan başlayıp, Amamos veya yaygın ismiyle Gavur Dağları'na kadar uzanan bölgeye günümüzden 4000 yıl önce "Kizzuwatna Ülkesi" denilirdi. Yaklaşık 2000 yıl önce bu isim değişti "Kilikya" oldu. Şimdi ise Çukurova deniliyor.

İçerisine İskenderun, Osmaniye, Ceyhan, Kozan, Tarsus ve Mersin gibi şehirleri alan bu bölgenin merkezi kenti eskiden beri Adana... Tarihteki ismiyle Adaniya... İlginç olan; 4 bin yıl gibi önemli bir tarihi süreç geçirmesine rağmen, bölgenin coğrafi sınırlar değişmeden hala bir bütün olarak anılması. Bunun başlıca nedeni bu coğrafi sınırlar içinde yaşayan halkın sosyal, etnik, kültürel ve ekonomik özelliklerinin birbirine çok yakın, hatta aynı olması.

**Adana, Mersin, Tarsus,
İskenderun, Antakya, Ceyhan,
Osmaniye, Kozan tarih boyunca
birlikte anıldılar.**

Kizzuwatna Halkından...

Çukurova Halkına...

Benzer şeyleri üreten, olaylar karşısında benzer tepkileri veren, benzer inanışları, benzer mutfak alışkanlıkları olan insanlarda, haliyle birlikte davranma alışkanlıkları da olacaktır.

Zaten Mersin'in 1929 yılına kadar, Osmaniye'nin 1996 yılına kadar Adana'ya bağlı yerleşimler olduğunu düşünürsek, Osmaniye - İskenderun arasındaki Payas, Erzin, Dört Yol gibi ilçelerin 1938 yılına kadar Adana'ya bağlı olduğunu hatırlarsak, çok kısa bir süre önceye kadar bölgenin tek parça olduğu bilgisine ulaşabiliriz. Yani günümüzde çok rahatlıkla Anamur'dan, İskenderun'a, hatta Samandağı'na kadar uzanan bir metropol bölgeden bahsedilebilir. Aynı Edirne'den İzmit'e kadar uzanan İstanbul Metropolü ayarında bir metropolden bahsediyoruz.

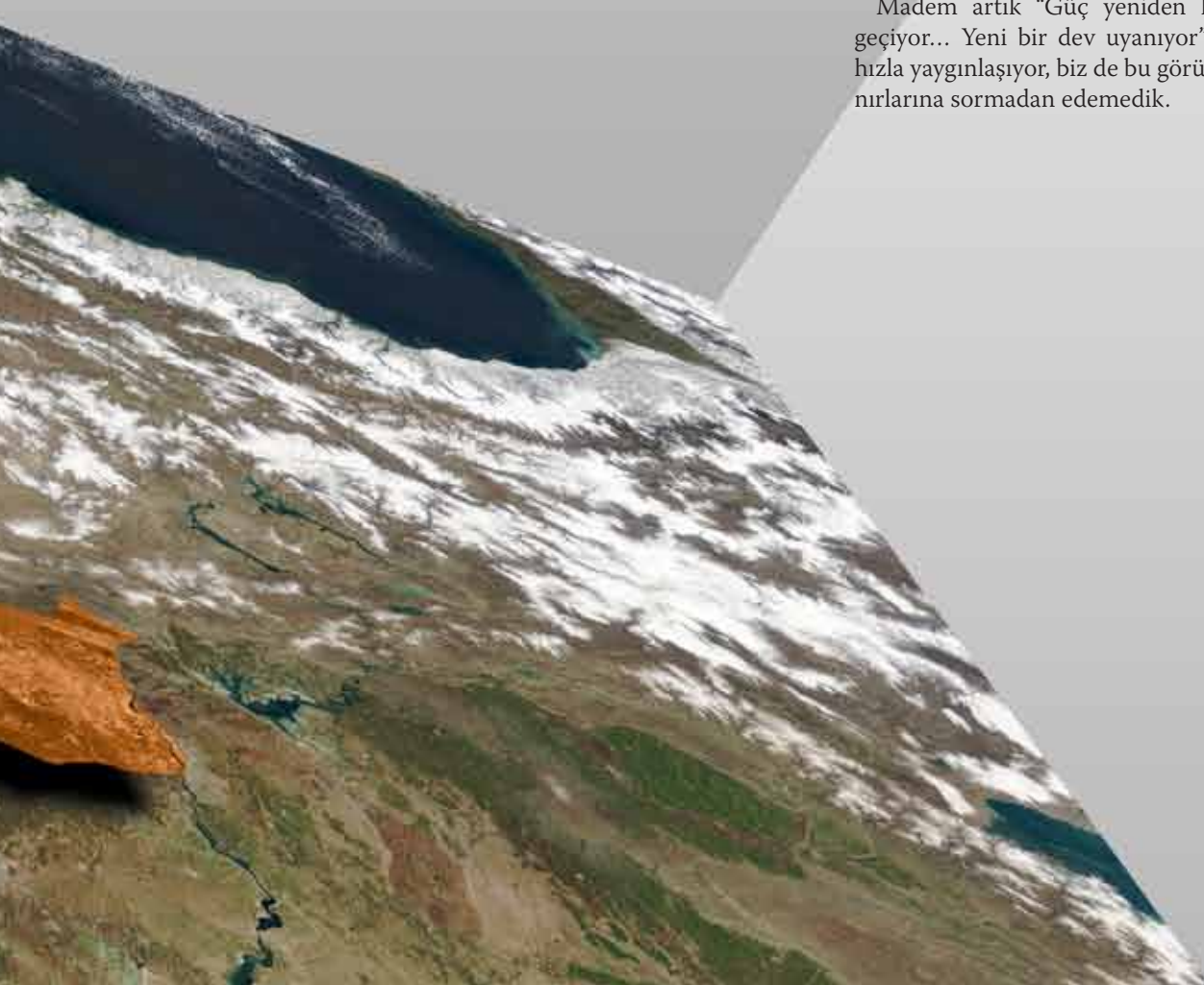
Türkiye'nin İkinci Metropolü

Bu metropolün adını da siz koyun... İsterseniz Doğu Akdeniz deyin... İsterseviz Toroslar... Biz ise şimdilik "Çukurova" diyoruz. (Bunu Mersin, Adana ve Hatay Çukurova'sı diye alt bölümlerle de isimlendirebiliriz)

Bizim hayal ettiğimiz; ekonomik gücünü, kültürel varlığını ve sosyal etkisini birleştirmiş, en az 8 milyonluk nüfusa ulaşmış, Türkiye'nin ikinci büyük yerleşimidir.

Aslında bu sadece bizim değil, birçok Çukurovalı'nın hayali... Hatta bazı Adanalılar için hayalden öte geleceğin bir gerçeği durumuna gelmiş.

Madem artık "Güç yeniden harekete geçiyor... Yeni bir dev uyanıyor" görüşü hızla yaygınlaşıyor, biz de bu görüşün inanırlarına sormadan edemedik.

“Adana’nın Geliştiğini Avrupa’dan Bile Görebiliyoruz”

Vali Sayın İlhan Atış’ın son zamanlarda şu cümleyi sık sık kullanıyor olması nedeniyle, konuyu ilk kez onunla görüştük;

“Adana’yı Konya, Kayseri veya Gaziantep ile kıyaslayanlar var, halbuki Adana zaten her yönüyle onlardan ileride, Adana’yı kıyaslayacaksak eğer İstanbul ile kıyaslamalıyız. Bence Adana’nın merkezinde yer alacağı Çukurova Metropolü İstanbul’dan sonra Türkiye’nin en önemli gücü olacaktır.”

“Ben birlikten bahsederken şunu düşünüyorum, idari ayrım coğrafi ayrımı gerektirmez. Siz istediğiniz kadar coğrafyayı siyasi olarak bölmeye çalışın, bölemezsiniz. Toroslar ve Akdeniz benim kast ettiğim metropolün sınırlarını çizmiş zaten.”

“Adana... Mersin... Osmaniye... Hatay... Hatta Kahramanmaraş veya Niğde niye olmasın? Bu il merkezlerine ilaveten İskenderun, Tarsus, Ceyhan, Yumurtalık ve Kozan gibi büyük ilçeler de var.”

Tabi ki böylesine kararlı cümleler kullanılıyor olunca, birçok kişinin aklına takılabilecek soruların bizi de düşündürmesi doğal...

**Bizde Olan Hangi Şeyler
Başkalarında Yok?..**

Bahsettiğiniz kadar büyük bir güç olabildiğini bölgenin hangi olanaklarına bağlıyorsunuz?

Ben bölgedeki kentlerin olanaklarını birleştirmesiyle oluşacak büyük kentin (metropol), büyük bir güç olacağından bahsederken, bizim sahip olduklarımızdan çok, başka kentlerin sahip olamadıklarına bakıyorum. Başka bir yerde iki kıtayı birleştiren bir boğaz olmadığı için İstanbul, İstanbul olmuştur.

Şimdi bir de bölgemize bakalım isterse...

Dört hatta beş yüksek debili nehrin (Seyhan, Ceyhan, Berdan ve Göksu dört... Beşincisi hangisi?) birlikte beslediği başka bir bölge var mı? Hadi nehir olabilir. Bu nehirlerden beslenecek topraklar olmazsa su akıp geçer. Çukurova’da 460 bin hektar sulanacak arazi var. Ve bu sular ne mutlu ki, bölgemizde doğup, bölgemizde denize dökülüyor. Yani onlar tamamen bizim.

Ya güneş... 4 mevsim bölgeyi sıcak tutarak, üretim olanaklarını arttıran böyle bir enerji olanağını başka kentler ne kadar kullanabilir ki? Biz güneşli bir iklime sahip olmamız nedeniyle çok rahatlıkla açık alanda üretim yapabiliriz.

Adana Valisi
Sayın İlhan Atış

Beşinci Nehirden Petrol Akıyor

Bahsettiğiniz kadar önemli bir gücün oluşması için güneşten gelen enerji yeter mi?

Beşinci nehir ise petrol nehri. Kerkük'ten ve Bakü'den petrol Adana'ya akıyor. Birinin 50 milyon ton, diğerinin 70 milyon ton kapasitesi var. Eğer bu borular tam kapasite ile çalışırsa 120 milyon ton petrol akacak. Adana'nın, 54,000 dönümlük enerji sahasıyla birlikte Türkiye'nin vazgeçilemez bir kenti olacağını o zaman göreceksiniz.

Başka ne var?

Başka ne var?... 1950'lerde hizmete girmiş ve hava koşulları nedeni ile bir kez bile kapanmamış bir havalimanı var. Böylesine bölgesel bir gücün Akdeniz'in iki (hatta daha fazla) önemli limanına sahip olması, üstelik bu iki limanın hızlı bir otoban ile bağlı olması bir ayrıcalıktır. Gelecekte ise Mersin- Hatay arası hızlı trenle de birleşebilir. Hatta Anamur, Samandağ arası deniz otobüsleriyle bağlanabilir.

Başka ne var?... 45 dakika kuzeye giderseniz dünyanın en güzel dağlarından Toroslar'a, 45 dakika güneye giderseniz Akdeniz'in tek bakir kalmış sahiline ulaşıyorsunuz. En az 160 kilometrelik bir sahil bu. Doğal yerleri korumak şartıyla, tüm yüksek düzeydeki yatırımlara açık.

Marmara Neyse, Çukurova O...

Siz çok büyük düşünüyorsunuz?

Mersin, Osmaniye, Adana Çukurova'nın toprağıdır, bölemezsiniz. Turizmde hamle yapacak olan Hatay, tekstilde Türkiye devi olabilecek Kahramanmaraş 1saat 15dakikalık mesafedeler. Yani Ataköy'den Kartala gider gibi.

Ben bu durumu gördüğümde Adana'nın Kayseri, Konya ya da Antep ile karşılaştırmasını hedef küçültme olarak görüyorum. İstanbul'un Marmara'da oynadığı rolü biz burada niye oynamayalım? Niğde veya Kahramanmaraş hayal diyenlerin hoşuna gitmeyecek ama, Kayseri de dahil bölgede bu rolü Adana oynayacaktır.

Sanayi konusunda ne düşünüyorsunuz?

AGİAD'ın bir toplantısında sayın Tosyalı'nın ifadesi şöyle:

"Biz artık çelik üretiminde dünyada söz sahibiyiz".

Peki gerek Tosyalı'da gerekse diğer fabrikalarda yassı çelik üretebiliyorsak, neden yassı çeliği götürüp İstanbul'da işlesinler... En yakın yer Adana... Adana'da arazi var, Adana'da taşıma imkanı var, Adana'da çok iyi işçi var... 160 km sahil var... Neden tersaneleri, otomobil fabrikalarını buraya kurmasınlar ki? Zaten Adana- İskenderun arasına 12 tersanenin kurulma izni alındı. 2 veya 3'ü faaliyete geçmek üzere.

Şahsi kanaatim otomobil fabrikaları bu bölgeye kurulacak ve bir de iddiam var. Çukurova otomobil ve araç yan sanayi alanında dünyanın önde gelen bölgelerinden biri olacak... Temsa Avrupa'da en önemli markalardan biri zaten. İso'tlar da başarak bu işi...

Son Yıllarda Çok Sayıda Otel...

Ya turizm?

Şu anda 5 tane çok yıldızlı otel yapılıyor. Sheraton 5 yıldızlı. Diğerleri dört yıldızlı. 3 yıldızlılar ise epeyce. Otelcilerin söylediklerine göre doluluk oranı % 92'ye varan başka bir kent yok. Otelcilerimiz iyi iş yapıyorlar...

2,485 milyon dolarlık yatırıma sahip bir kentseniz, hazirandan itibaren 5 milyar dolarlık bir yatırıma sahip olacaksınız, muhteşem bir organize sanayisine sahipseniz, hemen 46 km ötede 10 milyon dolarlık Petro Kimya yatırımınız varsa, insanlar buralara akın ederler.

Daha bugün İspanyol bir yatırımcı geldi. 60 milyon Euroluk yatırım yapacaklar... Neden Adana? dedim, bayan kahkaha attı... "Niye güldünüz?" diye sordum bu kez; "Adana'nın geliştiğini görmeyecek kadar vizyondan yoksun muyuz?" cevabını verdi.

Gücün Yeni İsmi: “Çukurova” Adana Kendine Güvenmeli

Adana Güçbirliği Vakfı Başkanı Prof. Dr. Hamit Serbest aynı konuya farklı bir açıdan yaklaşarak cevap veriyor;

“1980’lerde bölgede sadece iki tane üniversite vardı. Çukurova Üniversitesi ve ODTÜ Gaziantep Mühendislik Fakültesi... Başka yok. Sonradan Mersin Üniversitesi Kuruldu... Niğde, Hatay Mustafa Kemal, Osmaniye Korkut Ata, K.Maraş Sütçü İmam Üniversiteleri onu takip etti. Ben yardımcı doçentken Mersin Üniversitesi’nin kuruluş raporunu hazırlayanlardan biriydim ve gün geldi o küçük Mersin Turizm Yüksek Okulu, Mersin Üniversitesi oldu...”

Bu üniversiteler hep, Çukurova Üniversitesi’nin doğurduğu kardeş üniversitelerdir.

Bizim üniversitemizin adı Çukurova’dır, teknokentimizin adı Çukurova Teknokent’tir...

Ortak radyomuzun adı Çukurova Radyo - Televizyondur. Orkestramızın adı Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası’dır. Ayrıca orkestranın devamı Devlet Opera Balesi olarak Mersin’de bulunur... Yani kuruluşlar Çukurova ismini, birlikteliğin ironisi olarak kullanırlar. Bu havzayı gözlemlediğinizde bu kavram çok önemli.”

Prof. Dr. Hamit Serbest
(Güçbirliği Vakfı Baş.)

Yani siz zaten eskiden beri bölgedeki kentlerin ortak hareket ettiği alanlar olduğunu mu söylüyorsunuz?

Çıkarlarımızın ortak olduğunu görebilmemiz için bu işler örnektir.

Mersinli dostlarımızla tartışıyoruz; çekişmeyi bırakıp, ortak akıl kullanabilmemiz lazım diye düşünüyoruz.

İskenderun Demir Çelik yassı çelik üretimine de başladı, bu beraberinde ciddi yan sanayi getirecek.

Yumurtalık'ta rafineriler planlanmış durumda, bir kısmı hayata geçmeye başladı bile. Ayrıca tersane planları var. Hatta ilk gemi indi. Otomotiv sektörü hızla gelişiyor. Yan sanayi de olacak, 2 tane otobüs fabrikası var şu an kentimizde. Zaten Mersin ile Tarsus arası doldu bile...

Diyelim ki, bir hayal kurduk... Merkezi Adana olan İskenderun, Osmaniye, Payas, Dörtyol, Tarsus ve Mersin'i de içine alan bir metropol düşündük... Böyle bir metropolün önündeki engeller nedir? Neyi aşmalıyız ki Çukurova'da böyle bir güç oluşsun?

Zannederim ki öncelikle kendimize güvenmemiz gerekiyor... Ben Adana düşünüyor, değer kaybediyor düşüncelerini kabul etmiyorum. Kan kaybettiği yönler vardır ama bu tamamının gittiği anlamına gelmiyor. Siz Adana'daki iş olanaklarını İstanbul'daki iş olanakları ile kıyaslarsanız yanlış yaparsınız. Halbuki Adana'da başka hiçbir yerde olmayan bir sermaye var, bankada bekliyor. Önümüzdeki günlerde bu sermaye harekete geçecek.

Bu çağda önemli olan bilgidir... Gençler terlemeyi göze alıp kendilerine güvenirse inanıyorum ki çok şey yapılacaktır. Bu bir kültürdür... Bir araya gelme kültürü, Adana, Mersin ve İskenderun'u birlikte kalındırır.

İş birliği kültürünü geliştirip özümsememiz lazım... Örneğin; Mersin Akdeniz oyunlarına ev sahipliği yapacak. Adana'da faaliyet gösteren 16 sivil toplum kuruluşunun oluşturduğu Sivil İnisiyatif Platformu olarak biz, bu konuda Mersin'i kutluyoruz ve ne tür yardım varsa hepsini yapmaya hazırız. Bunu bir bildiri yayınlayarak ilan ettik. MESİAD bize teşekkür etti. Bu ciddi bir iş birliğine açık çağrıdır. İlk fırsatta ADSİAD ve MESİAD'ın bulunduğu bir ortamda daha detaylı konuşacağız. Hepimize düşen görev iş birliği kültürünü oluşturmak...

Çukurova Metropolü 1975'te Planlanmıştı

Sanayi Odası Başkanı da Adana, Mersin, Osmaniye ve Hatay'ın güçlerinin birleştirilmesi ile büyük bir Çukurova gücünün ortaya çıkacağı inancıyla sözlerine başlıyor;

"Eski fotoğraflara bakıyorsunuz, üzerlerinde Mersin/Adana yazıyor. 1929 yılına kadar Mersin ayrı bir vilayet değildi. Tarsus ve Mersin Adana'nın birer ilçesiydi.

1929 yılında ayrılan yeni idari bölgeye İçel denilmesinin nedeni de, bu sözün 'Çukurova'nın içleri' anlamına gelmesi. Yani Mersin'in bu ismi, Çukurova'ya göre dağlık alanın içlerine doğru girmiş bir il anlamında kullanılmış... 1938'e kadar Hatay'ın Dört Yol, Payas, Erzin ilçeleri de zaten Adana'yımış. Bunlar 1938'den sonra İskenderun ve Antakya'nın da katılımıyla ayrılıp yeni bir vilayet olmuşlar. Kısacası 60-70 yıl önce Adana- Mersin- Hatay zaten tek bir vilayetti.

Adana'nın 8000 yıllık bir tarihi olduğunu biliyoruz. Geçmişten beri verimli bir yer. Bölge Çukurova diye biliniyor. Sonradan çizilen idari sınırlarla bu birlik parçalanıp, küçültülmüş. Bu sınırları yapay olarak bizler çizmişiz. Halbuki doğal sınırlar coğrafik özelliklerle oluşur.

Sadi Sürenkök
(Sanayi Odası Başkanı)

Ben geçmişte İskenderun'dan Mersine kadar olan bölgede kader birliği yapmış insanlar olarak gelecekte de beraber olmanız gerekir diye düşünüyorum.”

Sayın Sürenkök arkasından Adana'da pek bilinmeyen bir gerçekten bahsediyor;

1975 yılında Çukurova Metropolü Kalınma Projesi diye bir çalışma vardı ama bir türlü hayata geçmedi. İskenderun'dan Mersin'e kadar uzanan otoyollar, hızlı trenler, altyapı planları, banliyo sistemleri planlanmıştı o zamanlar. Ama bizler bunu bir türlü hayata geçiremedik. Devlet Planlama Teşkilatı'nın 1975 yılında öngördüğü planlamada, 2010 yılı için Adana'nın 2 milyon nüfusa ulaşacağı ve İstanbul'dan sonra ikinci büyük metropol olacağı tahmin edilmişti. Osmaniye'nin ayrılmasına rağmen İki milyona ulaştık ama ikinci büyük metropol olmadık. Hatta 4.cü kentken 6. kent olduk.

Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi yaşama geçirilip, rafinerilerin kurulmasıyla ve bölgede yapılacak planlamalarla burası gerçekten Akdeniz'in en canlı bölgesi olacak... Böylece tam 14 milyar Dolarlık bir yatırımın bölgeye gelmesi mümkün.

Şu anda Kocaeli - İstanbul bölgesinin sanayileşmeye doymuş hale geldiğini düşünürsek, tersaneler ve santrallerin kurulması ile Adana çok canlı bir yer olacaktır.

Sanayi Odası Başkanı İskenderun'un rolünün önemine de değiniyor;

Geçen yıl İskenderun Demir Çelik Fabrikası'na yapılan 2,5 milyar Dolarlık yatırım ile yuvarlak demir üretiminden yassı mamül üretimine geçildi. Bu değişim bölgede otomotiv ve tersane sanayinin gelişmesine neden olacak. Ayrıca yan sanayiler gelişecek. Halbuki yuvarlak demir sadece inşaatta kullanılıyordu. Geçmişte Ereğli'de ve İzmit bölgesinde yapılan sanayi yatırımları bu yüzden bölgemize kayacak.

Bölgede başka ne tip yatırımlar gözde olacak?

Bize bazı yatırımcılar soruyor; “Paramız var neye yatırım yapalım?” diye. Biz de kimyaya yatırım yapmalarını söylüyoruz. Çünkü Adana- Ceyhan- Yumurtalık bölgesinde rafineriler kurulacak. Türkiye'de kimya sanayi yeterli değil, maddeler dışarıdan geliyor. Adana böyle bir açığı kapatabilir.■

halukuygur@altinsehiradana.com

Tarihte Bir Çukurova Metropolü

Anavarza

Arkeolog İpek Kobaner ile tarihin
içindeki Çukurova Metropolleri'ni
konuştuk

Dergimizin bu sayısında ana ko-
numuz Çukurova olarak isim-
lendirdiğimiz bölgede yeni g
olarak doğabilecek bir metropol olunca,
tarihte yine aynı bölgede yaşamış diğer
metropolleri arkeolog yazarımız İpek Ko-
baner ile tartıştık...

Altınşehir Adana: İpek Hanım, Roma
Döneminde Çukurova'da Metropol var mı?

İpek Kobaner: Öncelikle, "Metropo-
lis" ana şehir demektir. Ancak bir milyon
kişinin bir araya gelmesi metropol oluşu-
mu için yeterli değildir. Kültürü, finansı ,
mimarisi, dini, nüfusu, ekonomisi ve ta-
rihi ile bir kent metropol olur veya olmaz.
Metropol doğulmaz, metropol olunur. Bu
bakımdan Çukurova'da, Tarsus ve Ana-
varza iki ayrı metropoldür.

A.A:Birbirlerine çok yakın değiller mi ?

İ.K:şimdi öyle, ancak Roma döneminde
yollar kuzey güney doğrultusunda uzan-
dığından Tarsus'tan Adana'ya nehir ya-
taklarından önce güneye sonra Ceyhan
Nehri ve Misis een üzerinden kuzeye
Anavarza'ya erişilirdi. Mesafenin şimdikinin
iki üç misli olduğuna dikkatinizi çekerim.

A.A: Anavarza'yı konuşalım demiştiniz.
Niye Tarsus değil de Anavarza ?

İ.K: Klikia Prima Metropolü Tarsus'a,
bir antik şehrin başına gelebilecek en kötü
şey gelmiştir. Kent yaşana geldiğinden,
zerinde yeni şehir uzanmaktadır. Bu ne-
denle görebileceğiniz pek az şey dışarıda
kalmıştır.

Anavarza
Antik Şehri
surlarla
çevriliydi.

A.A: Peki bu Anavarza nasıl kuruldu?

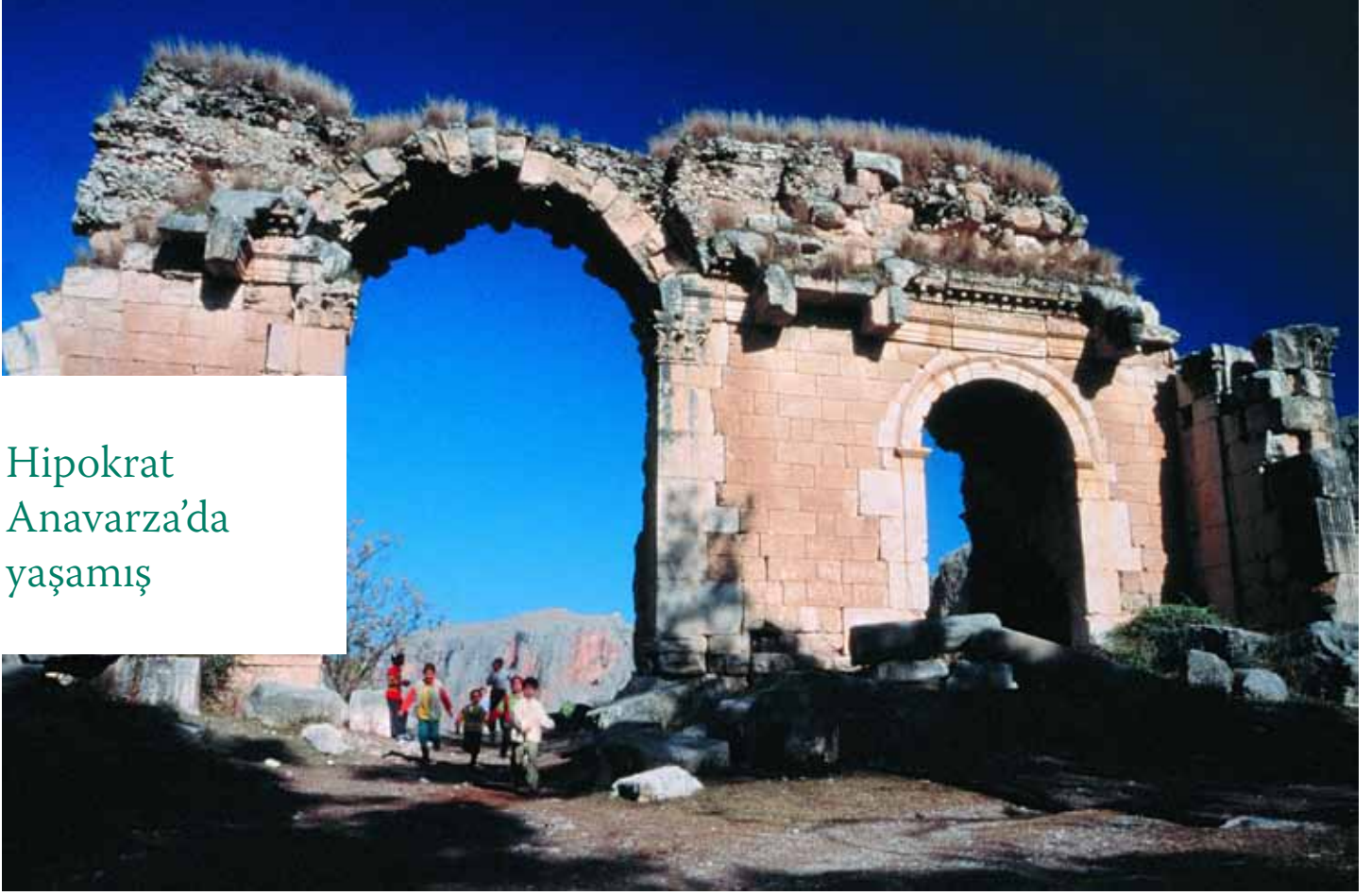
İ.K: Anavarza şehri kurulmadan önce, düz bir ovada aniden iki yüz metre yükselen bu kayaları, kutsal güçler dikmiş olmalı diye inananlar, burayı Zeus, Işık Sağan Hera ve Ares'e ithaf ettiler. Kayalıkların kuzey kenarında, içerisinde kitabenin bulunduğu mağara kült yeridir. Bir zamanlar yalçın kayalıklarda Zeus'un kabartması bulunuyordu. İnananlar buraya geliyor ve kayaların en tepesinde tanrılarına kurbanlar kesiyor, yakarıyor, istekte bulunuyorlardı. Bu kutsal yere gelen insanlar olasılıkla tapınmalarının tüm yıla yayılması sonucunda ilk yerleşim yerini kurdular. Bu Şehrin kuruluş tarihi, yani miladı İ.Ö. 19 olarak kabul edilmiştir.

A.A: Anavarza'ya Metropol denilmesi için neler olmalıdır ?

İ.K: Bir kere yönetim merkezi, su yolları, kanalizasyonu, sivil toplum kuruluşları, doktorları, tiyatrosu, amfi tiyatrosu, stad-yumu, zafer takı, yazarları, şairleri bir de altından yolları olmalıdır.

A.A: Altından yollar mı?

İ.K: Evet gemilerle Ceyhan Nehri üzerinden ve karayollarından ticaret yapılmalıdır. Ticaret yolları şehrin altın yollarıdır, kan damarlarıdır. Zaten şehrin ölümüne bu yolların kapanması neden olur. Şehrin ticaret yolları kapanırsa, damarları kapanan bir insan gibi ölür.

Hipokrat Anavarza'da yaşamış

A.A: Peki yukarıda şartlar arasında saymış olduğunuz ayrıntılar konusuna girer misiniz?

İ.K: Roma öncesi dönemde korsan 'Tar-kondiomotos' yönetimine ait küçük bir yerleşim yeriye Roma ile birlikte şehir önem kazanmaya başladı. Dönemin en önemli hekimi "De Materia Medica"nın yazarı Dioskorides'tir. Ancak fazla sayıda Asklepiad vardı. Yani bir loncaya bağlı hekim. Bu sözcük düz isim olarak da kullanılmış. Nereden biliyoruz? Bol miktarda mezar taşı bize isimler konusunda bilgi veriyor.

A.A: Peki Hipokrat var mı?

İ.K: Bir mezar taşında şöyle denmekte: "Burada Hipokrat yatmaktadır, sanmayın hekim Hipokrat, yatan baytar Hipokrat'tır"

A.A: Yani baytar da var.

İ.K: Elbette. Ayrıca Opianus isimli bir şairleri var. Balık avcılığı ile ilgili bir şiir yazmış.

İmparator Markus Aurelius şiirin her satırı için bir altın vermiş. Başka örnekler de verebiliriz; Tarsus'ta ve Anavarza'da keten işçileri birliği varmış, imparator Hadrian'a şükran bildiren bir anıt heykel yaptırmıştır. Şu anda heykelin tabanı; ayrıca Roma su yolunu yaptırarak şehrin büyümesine katkıda bulunan imparator Domitianus'a "Suların Efendisi" unvanının verildiği bir diğer heykel tabanı da elimizde. Ayrıca tiyatrolar ve vahşi hayvan gösterilerinin yapıldığı amfi tiyatrosu dikkatimizi çeker. Bu Amfi tiyatro, sonradan aziz kabul edilen üç Hristiyan'ın vahşi hayvanlara parçatılarak öldürüldüğü yer olarak bilinir. Tarachus, Probus, Andronicus, inançlarından vazgeçse ölmeyeceklerdi. Şehrin içindeki Ali Kesiği'ndeki kitabede: "Bu yüzden korkmayacağız; dünya yerinden oynasa ve dağlar denizin ortasına taşınsa da, sular yükselip kükrese de, yükselen sudan dağlar titrese de" denmesinde hem azizlere hem de olasılıkla Çukurova'nın meşhur depremlerinden birisine atıf hissedilmektedir.

A.A: Peki sonra ne oldu ?

İ.K: İ.S 5-6. yy'larda depremler, salgın hastalıklar istilalar şehre zarar vermiştir.

Aşağıdaki şehrin çevresinin 8. yy'da güçlü surlarla çevrildiğine inanılır. Ancak bu surlar da şehri daha sonraki yıkımlarından kurtaramamıştır. 8. yy'da Harun Reşit, 9. yy'da Saif ül Devle şehri ele geçirmiştir. Şehrin bir Arap şehri olduğuna o kadar inanılmıştı ki imarı için 3 milyon dirhem harcandı ve yaklaşık 50 bin palmye diktiler. İ.S 960'da Nikefor Phocas şehri ele geçirdiğinde Arap kültürünü yansıttığı için elli bin palmyeyi kestirmiş, şu anda ilginçtir Anavarza'da palmye yok.

Anavarza en son Memluklu Türk'ü olan Baybars tarafından alınmış daha sonra da surları değil ama kan damarları tıkanmışından ören yeri haline gelmiştir.

A.A: Sizle bu anlattığınız yerleri gezmek isterdik.

İ.K: Memnuniyetle, Anavarza çok güzel bir metropoldür. ■

roportaj@altinsehiradana.com

Aramıza yeni katılan hekimlerimizle Şimdi daha da güçlüyüz

Op. Dr. Cenap AÇIKKOL

Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı

Uzm. Dr. Gürsel ÖZGÜR

Gastroenteroloji Uzmanı

Uzm. Dr. Hakan SAKALLI

Medikal Onkoloji Uzmanı

Uzm. Dr. Oğuz Naim KARABULUT

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı

Op. Dr. Burak YİĞENOĞLU

Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Uzmanı

Uzm. Dr. Ayşe GÜRCAN

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı

ÖZEL SİGORTALAR
SGK
(SSK, BAĞKUR, EMEKLİ SANDIĞI EMEKLİLERİ)
DEVLET MEMURLARI
İLE ANLAŞMAMIZ VARDIR.

Yılmaz Güney ve Yumurtalık Olayı

Yazı: Ali İhsan Ökten

Fotoğraf: Erhan Yelekçi

“Benim oturduğum mahallenin yolları çamurluydu, boyalı ayakkabı giysem bile, o yollardan geçtikten sonra çamurlanmamaları mümkün değildi. Hayatım da böyle..”

Yirmiyedi yıl önce bir sonbahar gecesi, Adana'nın Yumurtalık ilçesinde bir tabancanın tetiğine basıldı. Tetiğe basan; onu tutuklatan savcının bile, “O lümpen değil, bir centilmendi.” dediği, Türk sinemasının Çirkin Kralı Yılmaz Güney'di.

Yılmaz Güney, 5 Eylül 1974 Perşembe günü ekibiyle birlikte senaryosunu yazıp başrolünü üstlendiği, pamuk işçilerinin yaşamlarını ve sorunlarını anlatacak “Endişe” filmini çekmek üzere Adana'nın Yumurtalık ilçesine gider. Filmde çalışanlar için, sahnelerin bazılarının çekildiği yerlere yakın diye Sait Erbaş ile Ali Orhan'ın deniz kenarında işlettiği, üstü otel, altı lokanta olan Belediye Plaj Moteli'nde bir süre kalmak üzere anlaşma yapılır.

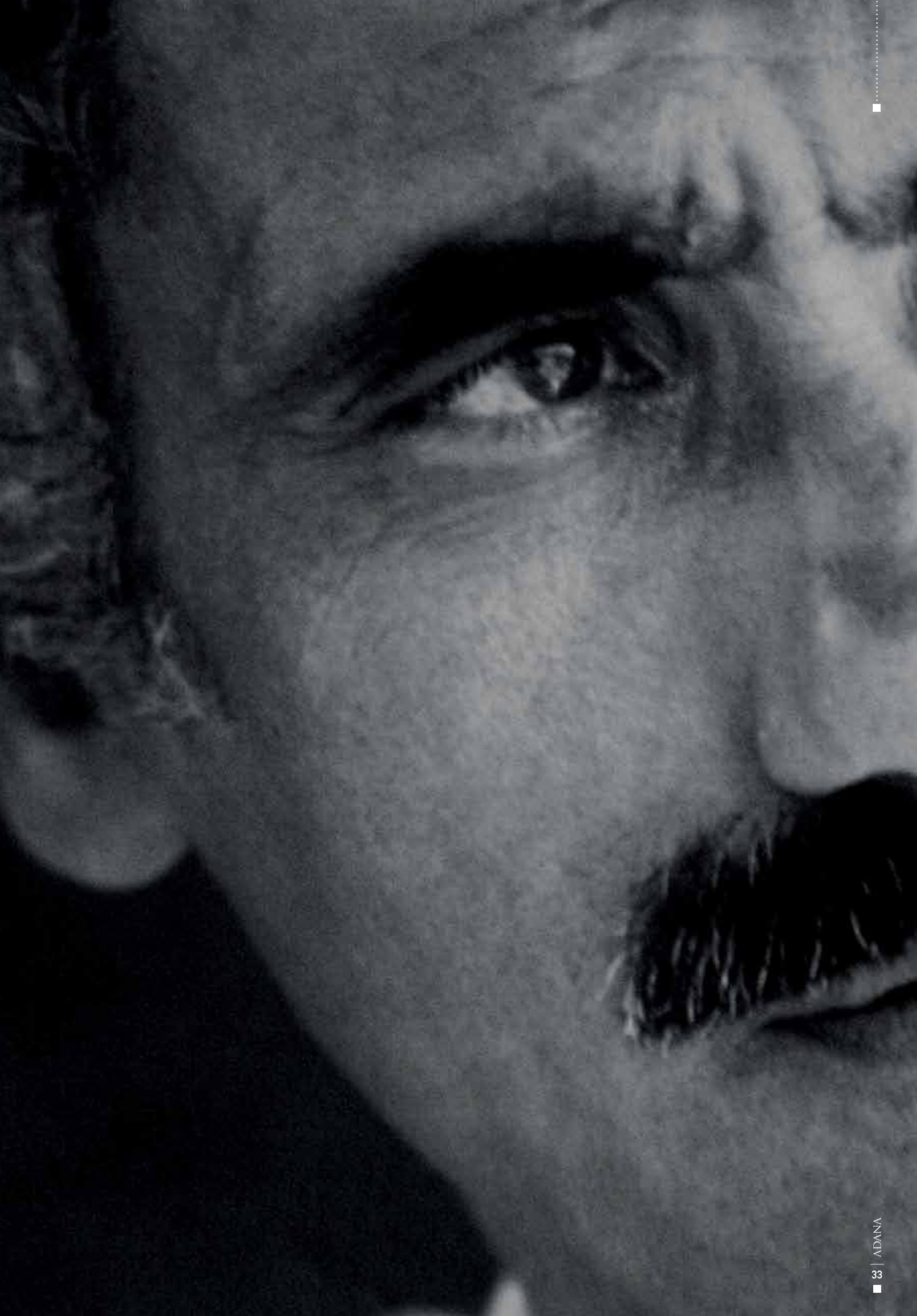
Film çekiminden döndükten sonra Yılmaz Güney; arkadaşları, tanıdıkları ve film çalışanlarından bazıları, 13 Eylül 1974 Cuma akşamı lokantaya giderek yemek yiyip, sohbet etmeye başladılar. Yılmaz Güney; yanında karısı Fatma Pütün, Adana Belediye Başkanı Ege Bagatur, öğretmen Murteza Timur, Ali Özgentürk, Şerif Gören ile aynı masada oturmaktaydı. Motel deniz kenarında olduğundan tatil için ya da yemek yemek için gelenler de vardı. Yumurtalık ilçesi hakimi Sefa Mutlu ve karısı Nuran Mutlu da misafirleriyle birlikte yan masada yemek yiyenler arasındaydı. Yılmaz Güney ve arkadaşları arasında yapılan sohbet sırasında filmin seslendirilmesi için teybe yeniden silah sesi alınması konuşuluyordu.

Çünkü Türk Sineması'nda ilk defa bir film sesli çekilmekteydi. Bir süre sonra Hakim Sefa Mutlu ile Yılmaz Güney arasında sataşmalar başlar. 14'lü tabancanın namlusundan çıkan tek kurşun; Yumurtalık Hakimi Sefa Mutlu'nun yaşamına son verirken, Çirkin Kralı da savunmasındaki yanlışlıklar yüzünden cezasının gereksiz yere artmasıyla cezaevine gönderir. Böylece mutsuz ve acı dolu günler başlar.

19 Yıl Hapis Cezası

13 Temmuz 1976 Salı günü Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesinde kurulu mahkeme heyeti Yılmaz Güney'in TCK'nın 448. maddesi ile 6136 sayılı kanunun 13. maddesine göre 19 yıl hapse mahkum edilmesi kararını verir.

Yumurtalık olayı... Yılmaz Güney'in kişisel yaşamı için değil, Türk sineması, Türk toplumu ve daha da ötesinde dünya sineması için acı, kara, istenmeyen bir gün ve bir durum, bir büyük sanatçının üzerine inen uğursuz bir lanet... Hiç yoktan içkinin, alkolün, geleneksel kabadayılığın, korunması gerektiği düşünülen onurun, uyulması gerektiği savunulan feodal davranışların neden olduğu korkunç bir olay... Vurulup giden bir hakim ve yeniden hapse düşen, en verimli çağında yaratma eyleminden uzak bırakılan büyük bir yetenek... Bunların üzerine eklenen savunma hataları... Ve normalde almaması gereken 19 yıl ağır hapis cezası... İşte “Yılmaz Güney ve Yumurtalık Olayı”; üzerine hiçbir yorum eklemeyen, yaşayanların gözünden bir yaşam öyküsü.

Olayın yaşandığı
Yumurtalık sahili

Mehmet Uyarhas (Tekel Bayii)

Alkol...
Küfür...
İletişimsizlik...
Yok olanlar...

Mehmet Uyarhas (Tekel Bayii)

Yılmaz Güney ve ekibi, Abdülrezzak Ağa'nın çiftliğinde çekim yapıyor, motelde dinleniyor ve yatıyordu... Ben de tekel bayisi çalıştırıyordum... O zamanlar moteli Antepli Sait Ağa çalıştırıyordu... Bir gün Yılmaz Güney'in oğlu bir çocuğa taş atmıştı. Oda oğluna "Oğlum insanları hor görme sevmeye çalış" diye öğüt vermişti.

Pamuk zamanı şarktan gelen amelelerin zorluklarını dile getirmek için film yapıyordu... Biz o zamanlar bir günde 5-10 rakı satamazken 300 tane rakı satardık, Yılmaz Güney'i görmeye gelenlere...

40-50 Tane Rakı Al Gel

Olayın olduğu gün Sait Ağa bana telefon açtı, "Mehmet araba bulursan 40-50 tane rakı al gel." dedi, ben de bulup gittim. Yılmaz Güney'in masasında kalabalık bir grup vardı. Yılmaz Güney, filmde rol alanlarla yakın dostlarına yemek veriyordu. Yanında dönemin Adana Belediye Başkanı Ege Bagatur, eşi Fatoş, oğlu Yılmaz da vardı. Ben gazino işletmecisinin yanında oturdum. Laf döndü dolaştı film çalışmalarına geldi. O sırada hakim, karısı bir de savcının kardeşi o kadar masa dururken köşe başında Yılmaz Güney'in yanına oturdu...

Antepli Viski Gönder

Savcı; "Antepli viski gönder!" dedi. Lan Antepli fıstık gönder!" dedi hakim... Bir ara Güney, masada oturanlara; "Film setinde tabancanın sesi iyi kaydedilmemiş. Burada ateş etsem iyi çıkar mı acaba?" diye sordu. Yanında oturan Ege Bagatur, "Gözünü seveyim Yılmaz, yapma. Ufak bir yer burası beni buradaki memurlarla yüz göz etme, gel Adana'da istersen roket at. Ama beni burada zor duruma düşürme." diyerek engel olmaya çalıştı.

O Çirkin Kral Ben de Yumurtalık Kralıyım

Hakimin yanındaki kardeşi; "Çirkin Kral silah sıkacak!" diye seslendi. Hakim ayağa kalktı; "O Çirkin Kral ben de Yumurtalık kralıyım, silah sıkarsa tutuklarız" dedi. Hakimin çok alkol aldığı davranışlarından belli oluyordu. Aynı anda Yılmaz Güney art arda havaya üç el ateş etti. "Gel lan! Tutukla." diye karşılık verdi. Hakim bu duruma çok sinirlendi ve Güney'in yanına gelip küfür etti. Bu arada gazino işletmecisi ve çalışanları araya girip Hakim Mutlu'yu gazinodan çıkarıp sahile indirdiler. Hakim giderken; "Silah sıkın adamın avradını... yaparım!" diye küfür ediyordu... Yaklaşık 150 metre uzaklaştırdılar. Yılmaz Güney ise çok sinirlenmiş tir tir titriyordu.

Ortalık tam yatıştı derken Sefa Mutlu koşarak geldi ve demir sandalyeyi kaptığı gibi Yılmaz Güney'e doğru savurdu. Aynı anda da Yılmaz Güney elindeki tabancasını Sefa Mutlu'ya doğrultup, tetiğe bastı. Tek bir mermi sıktı. Göz bebeğinden girdi, arkadan çıktı. Hakim alnından vurulup, yere yığılmıştı... Gidebilirdi, kaçabilirdi, kaçmadı...

Suçlu Alkol

"Yılmaz Güney, sol sağ davasına mı vurdu?" diye sordular gazeteciler. Ben; "Suçlu alkol" dedim... Keşke Yılmaz Güney de Sefa Mutlu da bu kadar alkol almamış olsaydılar. İkisine de yazık oldu.

O zaman buralarda emniyet yoktu, jandarma bakıyordu... Kaçmadı vurduktan sonra... Kahve de çalıştırıyordum o zamanlar... Diyarbakır, Ankara, İstanbul, Erzurum'dan insanlar geldi buralara... 400 tane öğrenci okutuyormuş üniversitede... 3 gün insanlar emniyetin çevresinde beklediler... Gelmiş geçmiş en iyi sinema sanatçılarındandı... Ülkemizi dünyaya tanıtanların başında geliyordu...

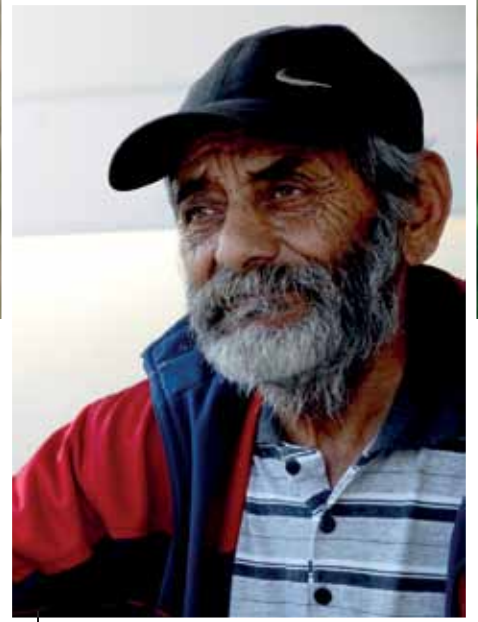
İfade vermeye
doğru adamlar
gitmedi...

► Hüseyin Erden
Yumurtalıkta Gazino İşletmecisi

**Hüseyin Erden
(Yumurtalıkta Gazino İşletmecisi)**

O zamanlar bizim sinemamız vardı sinema oynatıyorduk... O gün plajdan çağırıyorlar babamı, ben de 16 -17 yaşlarındaydım,” Sen git!” dedi. İşçiler, set çalışanları oturuyordu... Koyunlar kesilmiş, yemekler yenmiş, herkesi buyur etmişti... Üç el ateş etmek için jandarmadan izin almış, masanın üzerinde de kayıt cihazı vardı. Merdivenlerden yalpalayarak hakim, hanımı, kızı, kardeşi, çıktı; “Ateş edemezsin” dedi. Götürdüler tekrar geldi, bir şeyler söylemiş Yılmaz Güney’e , ben yakında değildim. Doğru adamları ifadeye götürmediler... İftira atarak aleyhte ifade verdiler... Yılmaz Güney isteseydi 4 saat burada jandarmayı beklemezdi. Antakya kapısı 2 saat uzaklıktaydı, istese kaçardı... Şimdi o iyi dünyada... Yumurtalık olarak Yılmaz Güney’i çok seviyorduk...

► Muarrem Kılıç (Kasap Cici)

**Muarrem Kılıç
(Kasap Cici)**

Ben kendisini sinemalarından biliyordum, hayranıyım... Kirvesi olan çiftlik sahibi Mehmet Eken, benim için; “Hayranın var, gelecek.” demiş. İş bitmişti, akşam üzeriydi, oturuyorlardı, beni görür görmez ayağa kalktı... Bana; “Ne içersin?” dedi, ben de “Sizi gördüm içmiş gibi oldum” dedim...

Sinemacı Hüseyin; “Yılmaz Abi, televizyon çıktı Türk Sineması öldü.” dedi. O da “Esas şimdi belli eder herkes kendi gücünü.” diye karşılık verdi. İlk defa sesli film yapacağım. Pamuk toplayan işçiler ve silahın mermileri gerçek olacak.” diye devam etti...

Olayın olduğu gün ben uzaktaydım. Silah sesi duydum film çekiyorlar sandım, sahile indik baktık hakim yerde, bu kadar insan vardı da nasıl oldu ayırmadılar!.. Herkes tuvaletteydin diyor...

Filmde çekeceği silah sahnesini baştan yapacaktı, bunu duyan hakim sinirlenmiş... Ayırmışlar, sonra hakim elinde demirden sandalyeyle geri gelmiş... Vurmaya çalışınca o da silahı sıkmış, karısına sarkıntılık lafı dönüyor çok mantıksız yok böyle bir şey... Ben mahkemede de söyledim bunları...

Hapishaneye yemek götürdüm , tava yaptım kendisine; canı istemiyor ki, Kasap Cici’den başka kimsenin yemeğini yemem demiş... Ben mahkemeye Ankara’ya gittiğimde orada “Yılmaz’a özgürlük!” diye bağıyorlardı, çok kalabalıktı...

► Yumurtalık
Kumsalı

Olay olduğunda;
Abdullah
Pütün yanımda
oturuyordu.

Yücel Kumburlu (Babanın Yeri)

Yılmaz Güney, Türkiye’de sesli olarak çekilen ilk film olan “Endişe”nin çekimlerine Yumurtalık’ta başladı. 13 yaşlarındaydım ben o zaman... Ekibin yarısı Yumurtalık’taki Plaj Motel’ne yerleşti. Motel şu anki BTC Otelin karşısındaydı. Sabahları çekime gider öğleden sonra gelirdi, alkol de alırdı, masasında rakı kadehi olurdu. Kır sakallı, kır saçlı birisiydi... Olayla ilgili benim duyduğum; Sefa Mutlu, Yılmaz Güney’in karısı Fatoş Hanım’a sözlü tacizde bulunmuş...

O olaylardan sonra, lacivert bir Mercedesi vardı unutmam, arabaya bindi önümden geçti jandarmaya gitti teslim oldu...

Yücel Kumburlu
(Babanın Yeri Balık Lokantası)

Ben ses kaydı çekiminden dolayı olduğunu düşünmüyorum, çekim için insan cana kıyar mı?

Buranın kralı benim sözleri de geçiyor tabi aralarında... Yeğeni Abdullah Pütün ile birlikte biz biriketin üstünde oturuyorduk. Hiç unutmam zayıf uzun boyluydu, siyah şalvar giymişti, üzerinde sarı bir gömlek vardı... Kalktı karakola girdi: “Ben öldürdüm.” dedi.

Yılmaz Güney’in çok hayranı vardı, burayı çok sevmişt, bence bu olay olmasaydı; Bodrum’u, Antalya’yı sollardı burası... Sevgi, saygı vardı insanlara...

Burada iki ay kadar kaldılar. Oradakilerden hangisinin eline silahı verse “Ben vurdum!” derdi... Bu olay kendini bir Yılmaz Güney daha yaptı...

Dönemin gazete arşivlerinden

Yılmaz Güney filmlerinden bir sahne

Avukat Yalçın Ögütcan (Dönemin Yumurtalık Savcı Yardımcısı)

1974 yılında Adana’da hakimlik stajını tamamladıktan sonra Adalet Bakanlığı tarafından Yumurtalık Cumhuriyet Savcı yardımcılığında görevlendirildim. O tarihte Yumurtalık Hakimisi Sefa Mutlu’du. Akşamları yegane bir yer olan Plaj Gazinosunda yemek yiyorduk... Gaziantep’li birileri işletliyordu, sahil kenarında bir gazinoydu, moteldi aynı zamanda...

Bu arada Yılmaz Güney ekibiyle beraber “Endişe” filmini çekmeye gelmiş. Ekip olarak gidip plaj gazinosunda uzun masa etrafında toplanıyorlardı. Yılmaz Güney çok hürmetkar bir insandı. Adanalı olmam itibariyle bana iltifatta bulunurdu, sonra arkadaş olduk... Bana “hemşerim” diye hitap ederdi...

O tarihte daha çok merkez sağ görüşlerde birisi olmama rağmen benimle oturup konuşmaktan çok hoşlanırdı. Diyalogumuz ilerledi tabi... Çeşitli kişiler geliyordu Adana’dan; Ege Bagatur da Belediye Başkanıydı o tarihte, onlarla beraber masada oturup sohbet ediyordu, çok sevecendi, insanlara ayrı bir önem veriyordu...

Belki Ben Olsam Olay Olmazdı

Olay günü... Ben Ceyhan’daydım. Tüccar Kulübü’ne uğrayıp dönerim dedim, eğer oraya gitmeseydim ben de olay yerinde olacaktım... Belki de müdahalemler olabilirdi; böyle bir olay olmayabilirdi. Çünkü hakim de benim meslektaşımı. Yılmaz Güney o tarihin en popüler sanat adamı.

Cumartesi akşamıydı, ekip yine oturmuyormuş; Yılmaz Güney: “Filmde biz kurşun sesini aldık ama yeterli değil” deyip, elindeki tabancayı “İşte böyle ses çıkmalı” diyerek denize doğru atışmış. O zaman Sefa Mutlu ayağa kalkıp; “Kim bu adam? Savcı yok ben yetkiliyim.” diyerek Yılmaz Güney’in üzerine yürüyor, alkol de var tabi...

Sözlü ve Fiili Sataşma Var

Adli vaka olarak elinde bir silahla kayıtlara geçiyor. Hakim de elinde sandalye ile üzerine yürüyor önce... Tabi sözlü sataşma da var; “Buranın kralı sen mi, ben mi?” hesabı, bunlar adli vaka sonucunda ortaya çıkan durumlar...

Eşi ile ilgili sözlü sataşmalar denildi ama böyle bir şey yok. Elinde, kolunda sıyrık vardı Yılmaz Güney’in. Yılmaz Güney’in ilk savunmasına; “Tek silah patlıyor, mermi hakimim başına isabet ediyor.” olarak geçiyor.

O sırada ben geldim, herkes kaçıyordu, ben gelene kadar hadise olmuştu. Kimin vurduğuna mı bakacaksın; meslektaşına mı bakacaksın. Ben önce onu sağlık kuruluşuna ulaştırma derdine düştim, hakime sarılıp kucağıma aldım taksiye bindim, “Yılmaz Güney’i gözaltına alın geliyorum.” dedim. Adana Numune Hastanesine ben getirdim kucağımda.... O tarihte Baş Savcı Alp Tekin Özhan’dı. Ben hemen aradım, geldi beni gördü hakim ameliyata alındı. “Sen eve git üzerini değiştir Yumurtalık’a geri dön” dedi...

Ben Yapmadım

Yılmaz Güney, Fatoş Güney hepsi karakolda oturuyordu. Tabi birbirimizi gördük ve baktık; her zaman konuştuğumuz, dost olduğumuz arkadaşlarımız... Ünlü insanla sohbet etmekten ben de çok mutluydum, baktık, bana; “Ben hümanist bir insanım ben yapmadım.” dedi. Ben bir şey söylemedim, gecenin geç saatlerine kadar telefon trafiği oldu.

Hakimler kanununda şöyle bir madde var; hakimlerden birisi ölür ise bununla ilgili Cumhuriyet Savcısı karar verebilir. Yardımcılarından birisi değil... İl savcılarının biri soruşturmayı yapar. Ben sadece emniyet tedbirlerini aldım.

Yılmaz Güney ve ailesi

Yılmaz Güney filmlerinden bir sahne

Yılmaz Güney “Hakim sandalye ile saldırdı, kendimi korudum.” deseydi 8 yıl ceza alırdı.

Aranacak kişi yok, bunu bildirdim, bekle dediler. Cengiz Ataç adında bir Cumhuriyet Savcısı atandı ben de yardımcısıydım...

Ben Yaptım

Odada otururken, içeriye birisi girdi elinde de bir silah: “Yumurtalık’ta akşam cinayeti işleyen bendim, silahı da teslim ediyorum, ben Abdullah Pütün’üm. Hakimi ben vurdum, hakaret etti.” dedi. Tabi hemen gözaltına alındı masa düzeni hazırlandı, kimler oturuyorsa tespit edildi, hepsi tek tek dinlendi. Zabıtlara geçerek dinlendi, bu aşamadan sonra Abdullah Pütün ile olay yerine gidildi, Abdullah Pütün’e; “Nerede oturuyordun?” denildi; oturduğu yeri bulamadı. Gösterdi bir yer ama başka bir yerdi... Bu arada bir çok tanık, Adana’dan olanlar, “Ben o sırada tuvaletteydim.” dedi...

Abdullah Pütün’ün hakimi ben vurdum demesi, soruşturmayı değiştirdi... Yılmaz Güney savunmanın başında; “Elimde silah vardı, hakim geldi, sandalye ile vurdu elime, istem dışı karşımdakini vurdum.” tarzında ifade verseydi, bu savunma şeklini tercih etseydi daha farklı bir sonuç çıkardı. Ama hadisede hiç olmadığını, Abdullah Pütün’ün vurduğunu iddia ettikleri için kötü oldu...

Ben götürdüm ağır cezaya, Yılmaz Güney’in dosyasını...

Yılmaz Güney çok üzgündü tabi ki; insancıl birisiydi, bu neticeyi istemedi. O da “Bu yaşanmamalıydı!” diyordu...

Yanlış Savunma

Yanlış yönlendirme oldu, Abdullah Pütün’ün yanıltma suçunu işlediği, Yılmaz Güney’in de suçun faali olduğu iddianame işlendi...

Bana göre yanlış savunma stratejisinden dolayı o dönemdeki en üst ceza verildi... Kader bizi orada savcı yaptı...

Olayın meydana geliş şekli ve tanık ifadelerinin anlatımlarına bakıldığında; Yılmaz Güney’in eyleminin “kasten adam öldürmek” değil “kastın aşılması sonucu adam öldürmek” suçunun olduğu ihtimali ağırlık kazanmaktadır. Ve bu suçun cezası o döneme göre sadece 8 senedir. Bunun için, çeşitli senaryolar üretmek yerine, Yılmaz Güney’in cinayeti itiraf etmesini sağlayarak; eylemin tahrik sonucu olduğu ve öldürmeye yönelik bir kasta dayanmadığına ilişkin savunmasıyla yasanın kendisine sağlayacağı her türlü indirimden yaralanması mümkündür. Oysa, mahkemeyi yanıltmayı yeğleyen savunma, haksız tahriklerden de, ceza indiriminden de yeteri kadar yararlanılmasını engellemiştir. Böylece yapılan bu yanlışlıklar Yılmaz Güney’in hayatını trajediye dönüştüren bir çok olayın başlangıcını da oluşturmuştur. ■

alihsanokten@altinsehiradana.com

Avukat Yalçın Ögütcan
(Dönemin Yumurtalık Savcı Yardımcısı)

Hangi Hipokrat

Adına Yemin Ediyorsun?

Yazı: Saygı Esin

Tarih içinde çok önemli işlere imza atmış
Hipokrat isimli iki kişi var!
Doktorlar hangisinin anısına
yemin ediyorlar?

Geçenlerde bir trafik polisi arabamı durdurdu ve ceza yazmak istedi. Yazmak istediği cezayı haksız bulduğum için itiraz ettim. İtirazım geçerli olmayınca da;

“Polisler hastaneye gelince biz doktorlar onlara ayrıcalık gösteriyoruz, siz niye bize ayrıcalıklı davranmıyorsunuz?” gibi absurd bir serzenişte bulundum.

Aldığım cevap, belki de hayatımda aldığım derslerin en önemlisiydi;

“Siz Hipokrat yemini ettiniz... Öyle davranmak zorundasınız. Ama biz hiçbir yemin etmedik!”

Hipokrat Yemini

Evet... Biz doktorlar mezun olduktan sonra yemin ederiz. Diplomamızı, kanunlarda öyle bir şey yazmamasına rağmen, yemin etmeden vermezler. Yemin etmeden göreve başlanılamayan başka mesleklerde var elbet, ancak biz doktorların “Hipokrat Yemini” diye isimlendirilen yeminimiz en çok bilineni, en çok konu edilenidir.

Yaptığımız yemin bu kadar popüler olduğuna göre, akıllara doktorlar niye bu adam adına yemin ediyor da, başkasının adına etmiyor diye bir soru gelebilir. Örneğin yeminin adı niye “İbn-i Sina Yemini” değil de “Hipokrat Yemini”?..

Dünyanın İlk Doktoru Kimdi?

Bu soruya verilebilecek ilk cevap, “Acaba Hipokrat ilk doktor muydu?” olabilir. Ancak bence ilk doktor, ilk insanın ta kendisidir. Çünkü insanın hasta olmadan ölmesi, bu vahşi hayvan yaralanması bile olsa düşük olasılıktır. Hasta olunca da şikayetine (muhtemelen bu ağrı veya kanamadır) kendi kendine bir çözüm üretmeye çalışmıştır. Bitkiden veya başka bir şeyden çare aramıştır.

Hipokrat’ın ilk doktor olmadığı kesin ama, ismi bilinen ilk doktor olduğunu, bu yüzden adına yemin edildiğini düşünen çıkabilir.

İmhotep; İsmi Bilinen İlk Hekim...

Halbuki tarih içinde ismi bilinen ilk önemli hekim, Mısır Firavunu Coser’in veziri ve basamaklı piramidin mimarı İmhotep’tir. Yazılı kaynaklardan Mısırlıların iyi cerrah olduklarını, diş abselerini boşaltıp tedavi edebildiklerini, zenginlerin dişlerine altın dolgular yapabildiklerini, beyini, beyin zarını ve diğer organları tanıdıklarını biliyoruz. Mısırlılar ve tabi ki İmhotep muhtemelen bu bilgilere mumyalama sırasında iç organları çıkartmaları nedeniyle ulaşmıştır. Bu bilgilere rağmen, onlar yaptıkları işi büyü ve kehanetle karıştırarak insanları etkilemekten de çekinmediler.

▼ Sakız Adalı
Hipokrat

Miladdan Önce 500 Yılında Yaşamış İki Hipokrat Var...

Hala sorumuzun cevabı bulunamadı

Niye Hipokrat?

İmhotep değil de Hipokrat?

Öncelikle şunu söylemeliyim ki, Milad-
dan önce 5. yüzyılda yaşamış iki Hipokrat
var... İkisi de İyonyalı... Yani Yunan...Ve
ikisi de çok bilinen bilim adamları.

Ancak birinci Hipokratımız doktor de-
ğil, matematikçi... Yunan Geometri bilgi-
sini bir sistem dahilinde toplayacak kadar
da önemli bir matematikçi... Aristo'nun
anlattığına göre Sakız Adası doğumlu
olan bu Hipokrat, zengin bir adammış ve
Bizantiumlu (İstanbul) gümrükçüler hi-
leyle tüm parasını elinden almışlar. Ama
bu onun hiçbir zaman matematiğe olan
ilgisini azaltmamış.

İstanköylü, yani Kos Adalı ikinci Hipok-
rat ise, biz doktorların adına yemin ettiği
efsanevi tıp adamı Hipokrat. Bu Hipokrat
da döneminde çok bilinen, iyi bir hekim.

► Hekim hipokrat kendine rüşvet teklif eden barbarları, etik olmayan işleri yapmamak üzere geri çeviriyor.

Doktorlar niçin İbn-i Sina adına değil de Hipokrat adına yemin ediyorlar?

Ama sizin aklınızdaki soru hala devam ediyor zannederim. Tamam İstanköylü Hipokrat iyi bir hekim ve iyi bir adam da, niye bu kadar doktor dururken, onun adına yemin ediliyor?

Doktorlar Niye Hipokrat Adına Yemin Ediyor?

Colin Ronan, Tubitak Yayınları içinde yayınlanan "Bilim Tarihi" isimli kitabında bunun cevabını bakın nasıl veriyor?

"Hipokrat bilimsel bakış açısını telkin etmiş, büyü ve kehanetin hüküm sürdüğü bir alanda bilimsel yöntemleri kullanmıştı. Hükümleri dikkate ve ölçüye dayanıyordu. O yıllara kadar tıp alanında hüküm süren batıl itikatları, konusu ile ilgili olmayan düşünceleri reddetmişti."

Ama en önemlisi Hipokrat ilk defa;

"(...)tedavi ettiği vakaların düzenli kayıtlarını tutmuş; bu kayıtlarda başarı ve başarısızlıklarını gerçek bir bilim adamına yaraşır tarzda vermişti."

İşte ilk defa tıbbi rapor tutma geleneğini başlatması, tuttuğu bilgileri bir külliyyatla toplayarak bilginin ustadan öğrenciye geçmesi geleneğini başlatıp, tıbbi bir okul öğretisi haline getirmesi, İstanköylü Hipokrat'ı bilimsel tıbbın piri yapmış. Onun açtığı eğitim yolundan çoğalarak gelen doktorlar da onun adına yemin etmeye başlamışlar. Belki de yine o ilk defa öğrencilerinden böyle bir şey istediği için bu gelenek süregeldi.

Trafik Polisi

Doktorları Tanıdığı İçin Rahat

Şimdi düşünün bir kere... Ettiği yeminde, hocalarına karşı, düşmanlarını bile özenle tedavi edeceği sözünü veren bir doktorun, trafikte haksız ceza yazan birine ilgi göstermemesi mümkün mü?

Bana ceza yazan trafik memurunun bu konuda çok rahat olması da, hekimleri ve Hipokrat'ı iyi tanimasından olsa gerek... ■

saygiesin@altinsehiradana.com

İlk Hipokrat Yemini (*)

Hekim Apollon Aesculapions, Hygia Panacea ve bütün Tanrı ve Tanrıçalar adına and içerim, onları tanık ve şahit tutarım ki, bu andımı ve verdiğim sözü gücüm kuvvetim yettiği kadar yerine getireceğim. Bu sanatta hocamı, babam gibi tanıyacağım, rızıkımı onunla paylaşacağım. Paraya ihtiyacı olursa kesemi onunla bölüşeceğim. Öğrenmek istedikleri takdirde onun çocuklarına bu sanatı bir ücret veya senet almaksızın öğreteceğim. Reçetelerin örneklerini, ağızdan bilgileri şifahi malumatı ve başka dersleri evlatlarıma, hocamın çocuklarına ve hekim andı içenlere öğreteceğim. Bunlardan başka bir kimseye öğretmeyeceğim. Gücüm yettiği kadar tedavimi hiç bir vakit kötülük için değil yardım için kullanacağım. Benden ağı (zehir) isteyene onu vermiyeceğim gibi, böyle bir hareket tarzını bile tav-

siye etmiyeceğim. Bunun gibi bir gebe kadına çocuk düşürmesi için ilaç vermiyeceğim. Fakat hayatımı, sanatımı tertemiz bir şekilde kullanacağım. Bıçağımı mesanesinde taş olan muzdariplerde bile kullanmayacağım. Bunun için yerimi ehline terkececeğim. Hangi eve girersem gireyim, hastaya yardım için gireceğim. Kasıtlı olan bütün kötülüklerden kaçınacağım. İster hür ister köle olsun erkek ve kadınların vücudunu kötüye kullanmaktan mazarattan sakınacağım. Gerek sanatımın icrası sırasında, gerek sanatımın dışında insanlarla münasebette iken etrafımda olup bitenleri, görüp iştiklerimi bir sır olarak saklıyacağım ve kimseye açmayacağım. Bu andı tuttuğum sürece hayat bana mutluluk versin, saygı göreyim. Aksini yaparsam da tersi olsun.

(*) Bu yemin daha sonraki yıllarda özü değiştirilmeden günümüze uyarlanmıştır.

Adana Tarımı?

Nasıl Eski Yıllardaki Gibi Olur ◆

Yazı: Ali İhsan Ökten **Fotoğraf:** S. Haluk Uygur

Prof. Dr. Nezihi Uygur'a, Prof. Dr. Suat Şenol'a, Ziraat
Mühendisleri Odası Başkanı Şahin Yeter'e
ve Çiftçiler Birliği İkinci Başkanı Mutlu Doğru'ya sorduk

Tarım Sektörü; Cumhuriyetin kuruluşundan 1980 yılına kadar Türkiye ekonomisinin lokomotifi olma işlevini hiç aksatmadan, başarı ile sürdürmüştür. Cumhuriyetle birlikte ortaya konulan öz kaynaklara dayalı kalkınma ve sanayileşme stratejisinde tarıma öteki sektörlerden ayrı bir önem ve öncelik verilmiştir. Öte yandan tarım sektörü; yıllarca ihracata, istihdama ve yurt içi gayri safi hasılaya önemli katkılarda bulunmuştur. Ne var ki; 1980'den sonra uygulanan dışa bağımlı liberalleşme ve serbest piyasa ekonomisi modelleri sanayi, hizmet, inşaat gibi sektörlerin gelişmesine, buna karşın ihmal edilen tarım sektörünün gerilemesine neden olmuştur. Nitekim, anılan modellerin hayata geçirilmesi sonucu tarım sektörünün 1980'de %26 olan gayri safi yurt içi hasılaya katkısı 1999' da %15,8'e; 1980'de %57 olan ihracata katkısı 1999 da %16,7'e; 1980'de %62,5 olan istihdama katkısı da 1999'da %47'ye düşmüştür. Tarım sektöründe on yıllık bir süreçte yaşanan bu hızlı düşüş köylerden şehirlere göçü de hızlandırarak, Türkiye'nin sosyoekonomik sorunlarının daha da ağırlaşmasına neden olmuştur.

Tarımın Güç Kaybetmesi Sanat ve Spor da Geriletti

Bu gelişmelerin doğal bir sonucu olarak 1980'de %50'nin üzerinde olan kırsal nüfus günümüzde %35'lere kadar gerilemiştir.

Yıllardır ülkemizin tarım sanayisinde lokomotif olan Adana uygulanan yanlış devlet politikaları ve yerel politikalar sebebiyle gerilemiştir.

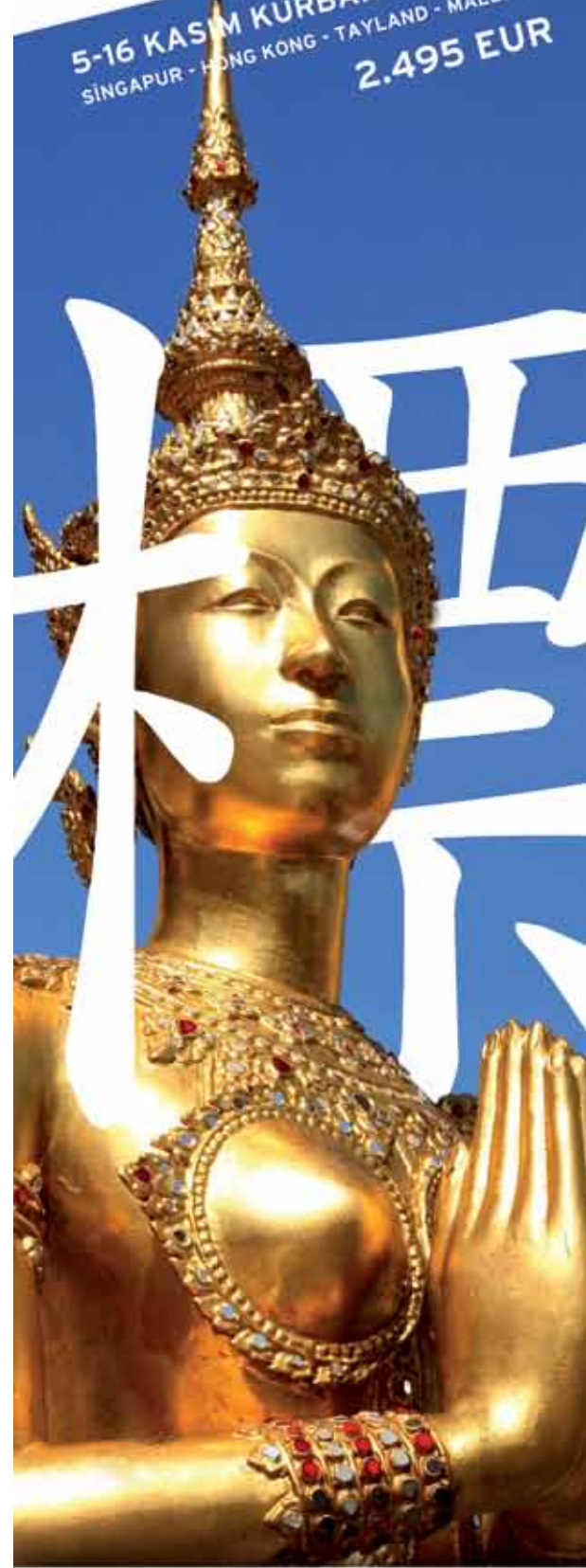
Bu gerileme Adana'nın sadece tarım ve sanayisini değil; kültür, sanat, spor gibi bir çok alanlarını da etkilemiş ve gerilemesine neden olmuştur. O dönemlerde ekonomi, sanat, kültür, spor gibi her açıdan zenginliği yaşayan Adana günümüzde sadece geçmişiyile övünür hale gelmiştir.

Şu an Türkiye'de işsizlik oranının en yüksek olduğu şehrin Adana olması aslında birçok şeyi anlatıyor. Bu sayımızda Adana ve Çukurova'nın tarım sorunlarını masaya yatırdık. Akademisyenlerden, sivil toplum kuruluşlarından sorunları ve çözüm yollarını anlatmalarını istedik. Amacımız; Adana'nın yine eski günlerdeki gibi bereketli topraklarında tarımla; sanayi, ekonomi, sanat, kültür, siyaset, spor alanlarındaki bereketini arttırmanın yollarını aramak.

BÜYÜK UZAKDOĞU

5-16 KASIM KURBAN BAYRAMI
SINGAPUR - HONG KONG - TAYLAND - MALEZYA
2.495 EUR

Çukurova toprağı üç ürün alınan özel bir topraktır.

Prof. Dr. Suat Şenol
Çukurova Üniversitesi
Toprak Bölümü

Prof. Dr. Suat Şenol Çukurova Üniversitesi Toprak Bölümü

Adana'da tarım ve sanayi ilişkisi pamuğa dayalıydı. Tarıma dayalı sanayi kuruluşları mevcut alt yapı kolaylıkları nedeniyle tarım arazileri üzerine kuruldular. Özellikle de E5 karayolu üzerinde kurulan bu tesisler kendisine hammadde sağlayan alanları azaltarak bindiğı dalı kesmişlerdir... Son yıllarda ise bu sanayi kuruluşları diğer çevre illere göre Adana'da daha az teşvik sağlanmasından dolayı başka illere kaymıştır. Adana bu açıdan hem tarımını hem de sanayisini kaybetmiştir.

Adana'da kayda değer en iyi gelişme Misis Organize Sanayinin kuzeyde tarımsal potansiyeli daha az olan arazilerde kurulması... Böylece, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı bir derece önlenmiş oldu. Adana'nın güneyi tarım arazileri açısından çok zengin olduğu için gerek şehrin gelişim, gerekse sanayinin kuzeydeki tarımsal önemi daha az olan arazilere doğru yönlendirilmesi gerekir.

Yeni İmar Planı Toprağı Korumalı

Adana Toprak Koruma Kurulu üyesiyim. Büyükşehir Belediyesi imar planları yapıyor... Güneydeki topraklar belki de dünyanın en önemli tarım arazileri, alüvyal toprakta, bir yılda üç ürün rahatlıkla alınabiliyor. 2005 yılında yürürlüğe giren 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım kanunda güneydeki arazilerin hepsi mutlak tarım arazileri kabul ediliyor ve

başka amaçlar için kullanımı yasaklanıyor, ancak yine de kaçak yapılar önlenemiyor.

Tarım sektörü diğer sektörlerle göre riskleri en fazla olan sektördür. Tarımsal üretim yapan işletmeler şu anda yeterince gelir sağlayamıyor, giderlerin fiyatları artıyor, pazardaki fiyat düşüyor, üretici zorlanıyor. Eskiden pamuk ürünü satıldığında Adana bayram yerine dönüyordu. Hasat dönemi bayram dönemi idi, düğünler veya diğer sosyokültürel etkinlikler o dönemde yapılırdı... Bu olumsuzlukların Adana'nın kültürünü ve sanatsal etkinliklerini de etkilediğini düşünüyorum. Sanayinin gerilemesinin de tamamen sosyoekonomik ve politik kararlara bağlı olduğunu düşünüyorum. Toprağımız elverişli; yatırımın gelmesi için teşvik olmalıdır. Teşvik olmazsa yatırımcı gelmez.

Prof. Dr. Nezihi Uygur
Çukurova Üniversitesi,
Ziraat Fakültesi,
Bitki Koruma Bölümü

Çukurova hepimizin bildiği gibi beyaz altın pamuğun baş diyarı idi, şimdi ise Adana, Şırnak'tan sonra Türkiye'nin oransal olarak en fazla işsizinin bulunduğu sarı altın mısırın baş şehri oldu. İşsiz bol olduğu şehrimizde buğday ise arada kayna-yıp gidiyor.

Tarımın Gerilemesinin Nedeni Nedir?

Her neyse bugün kısaca böyle, ya geçmişte ne oldu? Geçmişini bilmeyen geleceğini çizemezmiş. 1970-80 li yıllar içerisinde altınımızı kaybettik ve iş cennetinde işsizlik patladı. Nedeni çok önemli. Pamu-ğa bağlı sanayinin çökmesi sonucu birçok büyük fabrikanın (hangileri olduğunu hepimiz biliyoruz) kapanması bazı fabri-katör-çiftçilerin Adana'yı terk etmesi mi?

Adana'da tarımın gerilemesi işsizliğin yükselmesinin asıl nedenidir

Bir yıl kırmızı örümcek ya da diğer yıl beyazsinek gibi zararlı böceklerin patla-ması mı? Çiftçi böceklerle, hastalıkla, ya-bancılıkla mücadele edeceğim derken, 25'e yakın ilaç atıp, üretim maliyetini karşılayamaması mı? İşsizliğe rağmen işçi bulunamaması mı? Yoksa doğal dengenin bozulmadığı, ilaçlamasız pamuk üreten Harran'a-GAP' a kaptırması mı? Ya da yanlış stratejiler sonucu kurulan tarıma dayalı sanayinin tek düze ürüne bağlı ol-ması mı? Yoksa hepsi mi?

Konu pamuksa eğer durum böyle olmuş ve pamuk üretimi geriye gidince buna da-yalı sanayi, iplik, çırçır, tekstil, yağ, sabun fabrikaları, konfeksiyon atölyeleri, teksti-lin tamamın geriye gitmiştir.

Zehir Adana'yı Zehirledi

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra özellikle kimyasal zirai ilaçların, gübrelerin tarım-da kullanımı hızla artmış bundan bölge-miz de nasibini almış ve Türkiye'de en çok zirai ilacın, Adana ağızıyla zehirin kullanıld-ığı bölge olmuştur (belkide dünyada). Bu durumdan pamuk da nasibini almış ilaç kullanımı hızla artmış, sulamanın da tüm Çukurova'ya hızla yayılmasıyla bölgenin ekosisteminde büyük değişiklikler olmuş-tur. Önce beyaz sinek patlamış, Küçüksa-atte ağızımıza mendil bağlayarak dolaşmış, ardından da bunu kırmızı örümcek, pro-denya gibi böcekler ile geliç gibi yabancı otlar takip etmiştir. Arka suyu verdikçe tarlayı ot basmış, pamuğu beyaz sinek, kırmızı örümcek kaplamış; arkasından ha babam ilaç, de babam ilaç. Her sene pa-muk, her sene 15 defa ilaç. Sonuç elveda fabrikalar, hoş geldin işsizlik. Çünkü mas-raf çok, verim yok, pamuktan vazgeç gel-sin mısır, şimdi mısırdaki da iş yok.

Her şeyi devlette, başkalarında aramak yerine bunun yanında kendimizde de arayalım, çiftçilerimizde, birliklerimiz de, mühendisimizde, odalarımızda, hocaları-mızda, üniversitelerde arayalım.

Tarımın olmazsa olmazının birincisi; münavebe yani ekim nöbeti. Bir tarlada en erken 3-5 senede bir aynı ürün için sıra gelmeli.

İkincisi; otu, böceği görünce değil veya komşu ilaç atınca değil, gerçekten gerektiğinde ilaç atılmalı.

Üçüncüsü; gübreyi toprak analizinden sonra uygulamalı. Daha sonra sulamada vahşice değil akıllıca yol alınmalı, anızı yakıp toprağı toz haline getirmek yerine hayvancılığa önem verip, toprağın zibilini eksik etmemeliyiz.

Şimdi bir düşünelim bunların hangile-rini yapıyoruz, yapıyorsak tekniğine göre yapıyor muyuz?

Pamuk bitti. Aynı anlayışla mısır da biter, ayçiçeği de... Her sene ekim nöbeti değişmeli!

Fabrikatörler Düşündü mü?

Pamuğa dayalı üretim yapan değerli fabrikatörler acaba hiç düşünmediler mi? Ya pamuk biterse ne yaparım? Mutlaka düşünmüşlerdir, şimdi de düşünüyorlardır. Mısır biterse ne yaparız yada buğday. Çünkü yakında onlar da bitecek. Şimdi ayçiçeği geliyor onu işleyen fabrikaları kuralım mı? Tabii ki kuralım, ama devamlı çalıştırmak üzere kuralım.

Doğal olarak hemen şu soru akla geliyor; Peki ne yapmalı?

1. İnsanlar kısır döngüye girerek en fazla parayı hangisinde kazanıyorlarsa o ürünü ekiyorlar. Devamlı aynı ürünü ektiğimiz zaman, belli tarihlerde ürün hasat ediyoruz, sonra boş oturuyoruz. Ziraatin temelini ekim nöbeti olduğunu düşünürsek buna gereken önem vermeli, 15-20 farklı ürünün münavebesini yapmalıyız. Böylece bunlara bağlı sanayiler oluşacağı için de bir fabrikanın çalışma sezonu bitince diğeri devam edecektir.

2. Şu anda teşvik sistemi var. Hangi ürüne teşvik verilirse o ekiliyor. Ancak münavebe yapana verilse durum farklı olur, her sene aynı ürüne teşvik verilmez. Bunun yerine en az 3-5 yılda bir aynı ürüne aynı tarlada destekleme verilirse üretimde çeşitlenmeye gidilmiş olacaktır.

3. Ekim nöbeti yaparsan daha az ilaç ve gübre atacaksın üretim maliyeti düşecek,

4. Üniversitelerimizin yetiştirdiği ziraat mühendislerinin hepsi belli bir konuda kendisini iyi hisseder. Örneğin fidancı, tohumcu, gübreci, böcekci, ilaççı, sulamacı, makinacı, küçükbaşçı, büyükbaşçı v.s. gibi. Herşeyi bilen hiçbirşey bilemez felsefesinden giderek bir kişiye herşeyi sorarsak, sanki hiçbirşey bilmiyormuş hissine kapılabiliriz. Bu nedenle doğru mühendise ulaşmak zorunda çiftçiler, ev yaptıracağınız zaman evin planını inşaat mühendislerine çizdirirsiniz, makina mühendisine değil veya hastalandığınızda küçük başçıya gitmezsiniz.

5. Ayrıca sanayicinin programını yanlış yapmaması gerekiyor. Sanayi ve tarım bakanlıkları ile üniversiteler koordineli çalışarak uzun vadeli planlar yaparak bu bölgede neler üreteceğini baştan belirlemeli, sanayi de bunu işlemeli.

Şahin Yeter
Ziraat Mühendisleri Odası
Adana Şube Başkanı

Ülkemiz genelinde ve Adana'da tarımda gerilememizin en büyük nedeni, girdi fiyatlarının yükselmesine rağmen ürün fiyatlarının aynı oranda yükselmemesidir. Örneğin mazottaki KDV ve ÖTV oranları indirilse veya kaldırılrsa çiftçiye devletin tarıma verdiği destekten daha fazla destek sağlanmış olur. Çiftçi, mazot alırken, gübre alırken %18 KDV ödüyor, yatla boğazda gezerken kullanılan mazot daha ucuz. Bugün bir çok ürün 8 -10 yıl önceki fiyattan satılıyor.

Mısır Ekerek Doğaya Yazık Ediyoruz

Adana'da araziler büyük olduğu için, daha geleneksel, tarla ağırlıklı tarım yapan bir bölgeyiz. Tarla ağırlıklı tarım yapınca birim alandan getirisi düşük bir faaliyet olmuş oluyor. Bu iklimde 12 ay faaliyetin sürdüğü yerde çok daha özel ürünler yetiştirmeli... Tufandacılık (erkencilik) sebze, meyvede iklimin müdahale ettiği seracılık, naranciye ürünlerine yönelmek gerekirken mısır üreterek ovaya yazık ediyoruz... Neden böyle? Çünkü yapılan tarım politikaları bunu gerektiriyor.

Mısırı bu ülkenin ihtiyacı olmadığı halde ithal ediyoruz ancak tersinden bakılınca şeker fabrikalarını üretim fazlalığından kapatıyorsak, bu işte farklı bir yönlendirme var demektir. Bu piyasayı kontrol eden kuruluşlar öyle bir pazar oluşturuyor ki; mısırın alternatifi olan diğer ürünlerin yeterince ekilmesini engelliyorlar.

Türkiye Tarımı Demek Adana Demek

Adana Türkiye'nin önemli üretim noktalarından; Türkiye'deki soyanın %35'i, mısırın % 36'sı, yer fıstığının % 41'i, naranciyenin % 24'ü, karpuzun %21'i, pamuğun % 14'ü, buğday'ın %7'si Adana'da üretiliyor. Ancak bu kadar ürettiğimiz ürünün birim alandaki karşılığını kazanç olarak Mersin, Antalya, İzmir kadar elde edemiyoruz.

Bu iklimde daha önemli bitkiler ekilmelidir. Naranciyede sıkıntı yaşandığında tarım komisyonu başkanı Adana milletvekiliydi, üniversiteden de hocamız Vahit Bey. "Hocam arz taleple uğraşıyoruz." dediğimizde; "Sökeceksiniz bahçenizi." Dedi. Bu çözüm değil... Doğru yönetilmiyoruz.

HİNDİSTAN NEPAL

5-15 KASIM KURBAN BAYRAMI
MAHARAJALAR DIYARI
09 GECE 5* OTEL KONAKLAMASI
2.395 EUR

Pamuğun hiçbir şeyi boşa gitmez... Lifinden iplik, tohumundan yağ, posasından küspe üretirsin

Sektöre para kazandıran firmalar çok uluslu firmalar; tekeller oluşturmuşlar. Mazot, gübre, tohum bunlarda dışa bağımlıyız. Ölü sezonda gübre fiyatları düşerken, kullanacağımızda yükseltiyor. Gübrede son 10 yılda fiyatlar 10 katına çıkmışken, buğdayın fiyatı iki katına dahi çıkmadı.

Kısaca hayvancılığa da değinirsem; kurbanlık hayvanları bile ithal eder duruma geldik. Hayvan sayımız 1980'lerden bugüne 85 milyon küçük-büyük baş hayvandan 38 milyona düştü... Nüfusumuz ise 45 milyondan 73 milyona çıktı. Avrupa'dan yaklaşık 10 kat daha az kırmızı et tüketiyoruz. Onu da bulamıyoruz...

Süt Para Etmiyor

Burada sorun kırsaldaki insanların üretim yapmalarını engelleyen yasaların çıkmasıdır. Hayvancılıkta süt para edecek ki yemin parasını çıkaracak, o hayvanını besleyecek, yavrusunu satacak ve para kazanacak. Bunun sağlanması lazım.

Üretim Hafızası Korunmalı

Nasıl olsa ithal ederiz mantığı çok yanlış. Bir süre sonra insanların üretim hafızası gider bu şekilde... Üretmekten uzaklaştırmak ülkenin geleceği için en büyük tehlikedir.

Kendi ülkende imkanlar varken vatan-daşını doyuramıyorsan, bu insanları başka şeylere muhtaç bırakıp 4 yılda seçimde oy almak uğruna ülkenin geleceği ile oynamamalıdır.

Pamuğun 2/3'ü ithal edilirse tekstil bu hale gelir. Bu yıl dünya piyasasında fiyatların yükselmesi sonucunda biz 1 milyar Dolar pamuk ithal ederken, bu miktar bir anda 3 milyara çıktı... Ülkeden çıkan parayı bir düşünün. Kendi ülkemizde üretseydik bu kadar etkilenmeyecektik. Dünyanın sayılı pamuk üreticileriyken şu an pamuk ithalatında 2. ülkeyiz.

Adana neden işsizlikte birinci oldu, tarımın dışarı itilmesinden... Sanayideki harcamaların çok daha aşağısındaki miktarda, tarımdan istihdam sağlanabilir insanlara... Köylüyü yoksullaştırarak kente çekiyoruz. Ama kente geldiğinde iş bulabiliyor mu? Hayır... Köyündeki işinden de oluyor.

Tarımı ne kadar dışladıysak o oranda sanatçımız da, sporcumuz da kültür adamımız da azaldı. Adana yerelde de iyi yönetilmedi... Bu noktada herkesin payı var. Yerel ve merkezi yöneticiler buna dahil. Geçmişte sanayi yatırımları vardı, tekstil fabrikaları destek dolayısıyla başka yerlere gitti... Küstürdük büyük yatırımcıları, halk ödedi bu bedeli.

Adana verimli toprakları, tarıma uygun iklimi ve su kaynakları ile Türkiye'nin değil, dünyanın en önemli tarım bölgelerindendir.

Mutlu Doğru
Adana Çiftçiler Birliği
İkinci Başkanı

Mutlu Doğru Adana Çiftçiler Birliği İkinci Başkanı

Adana verimli toprakları, tarım için uygun iklimi ve yeterli su kaynakları ile sadece Türkiye'nin değil dünyanın önemli tarım bölgelerinden birisi konumundadır. Yılda iki ürün veren bu topraklar özellikle 50'li yıllarda yapılan barajlar ve sulama kanalları ile Adana'yı ülkemizde tarımın başkenti haline getirmiştir. Bölgemiz de yetiştirilen pamuk, yarattığı katma değer ve istihdam ile Adana'yı cazibe merkezi yapmıştır. Pamuğun getirdiği zenginlik Adana'yı filmlere ve kitaplara konu etmiştir. Adana'da 50'li yıllarda sanayileşmeye verilen destekle, büyük pamuk üreticilerinden bazıları pamuk işleyen tesisler kurmuş ve Adana ekonomisine büyük katkı sağlamıştır.

Beyaz Sinek... Kara Günler...

1974 yılında pamuk üretimine darbe vuran beyaz sinek ile Adana'lı üreticiler alternatif ürünler aramaya başlamış ve Adana Çiftçiler Birliği'nin de katkılarıyla getirilen mısır tohumlarıyla Adana'da mısır üretimi denemeleri başlamış ve başarılı olmuştur. 80'li yıllardan sonra serbest ekonomi adı altında kontrolsüz ve sınırsız yapılan tarım ürünü ithalatı nedeniyle üreticilerimiz yüksek girdi maliyetlerinden dolayı rekabet edemediğinden Adana'da tarım geriye gitmiştir.

Adana'nın tarımda geriye gidişi sanayisini ve hatta Adana esnafını dahi etkilemiş, Adana ekonomik sıralamalarda geriye düşmeye başlamıştır. Aynı yıllarda Adana'nın kalkınmada öncelikli iller arasına girememesi, bunun yanında yakındaki illerin yatırım teşviki kapsamına alınması Adana'yı sanayileşmede geri bırakmanın yanında bazı mevcut tesislerin de kapanmasına ya da başka illerde üretime devam etmesine sebep olmuştur.

Çiftçilerin Çocukları Yurtdışında

Tarımın doğayla mücadele edilen bir sektör olması ve zorluklarından, Adana'nın sosyal yetersizliklerinden dolayı Adana'lı çiftçi ailelerinin çocukları İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerde ve hatta yurt dışında tamamladıkları eğitimlerinden sonra aile işlerine dönmekten se profesyonel hayatı tercih etmişler ve Adana'dan diğer şehirlere beyin göçü yaşanmıştır. Ancak 2000'li yıllarda yaşanan ekonomik krizler neticesinde toprağın vefası ve her şartta üretime devam edebilme kabiliyeti sonucu tarım tekrar gözde bir sektör haline gelmiş, Adana genç nesillerin de çiftçiliğe devam ettiği ve hatta bayanların bile sektörümüze girmesiyle zenginlik kazandığı bir hal almıştır. Dünyayı tanıyan, ufukları geniş gençler ve çalışma azimleri ile yenilikleri takip eden bayan çiftçilerimiz sayesinde Adana tarımı ivme kazanmıştır.

Adana'da son yıllarda hızla artan meyve ve sebze üretimi, yüksek kalitede yetiştirilen narenciye ve sert çekirdekli meyvecilik ile klasik tarıma alternatifler yaratılmış ve beyin göçünün önüne geçme fırsatı doğmuştur.

Tarımda Çeşitlilik

Ülkemizin ham yağ açığı da dikkate alındığında Adana tarla tarımında yağlı tohumlar üretimi konusunda öne çıkabilir. Son yıllarda doğal elyafa olan talep artışı, dünya stoklarındaki azalma ve doğal afetler neticesinde pamuk fiyatlarında yaşanan yükseliş, çiftçimizi uzun bir aradan sonra tekrar pamuğa yöneltmiştir. Adana, şimdi eski günlerine kavuşmak için bir fırsat yakalamıştır.

Sanayi, Tarım Gelişirse Gelişir

Adana'da sanayinin gelişmesi, tarımın gelişmesine bağlıdır. İnaniyorum ki önümüzdeki yıllarda sağlıklı gıda üretimine olan yönelme neticesinde, ülkemizde ve dünyada artan nüfusla da orantılı olarak tarım sektörü daha da gelişecek ve Adana tarıma dayalı sanayinin cazibe merkezi haline gelecektir. ■

alihsanokten@altinsehiradana.com

Yalnızca bir yıl önce dikilen o küçük fidanın 2 ay öncesinde çiçek açıp,
şu günlerde kayısıya dönüşmesi... Mucize olsa gerek...

**Mucizelere tanık olmanın eşsiz keyfini
yaşıyor, yaşıatıyoruz...**

VITRO **plant** TÜRKİYE
Mayve Fidanlığındaki Gelişmiş Teknikler

www.vitroplantturkey.com

Müzeler Kenti Adana

Yazı ve Fotoğraf : Mehmet Emin Arıcı

Adana her geçen gün büyüyen bir kent... Yıl boyunca gerçekleştirilen kültür - sanat etkinlikleri ve Uluslar arası Altın Koza Film Festivali ile adını ülke çapında her yıl daha da fazla duyuran kentimiz, sahip olduğu tarihi ve kültürel birikimini gün yüzüne çıkarmak ve bunu yeni nesillere aktarabilmek amacıyla müzelerine yeni müzeler ekliyor.

Bu yazıda Adana'da açılan bu yeni müzelerden bahsetmek istiyorum. Öncelikle sizlere günümüzde Kültür Sanat Merkezi olarak kullanılan Tarihi Kız Lisesi Binası içersinde yer alan küçük şehir müzelerini anlatmak isterim.

Bildiğiniz gibi bu bina yıllarca bir eğitim yuvası olarak kullanılmış. Kentimizin önemli kadınlarını yetiştirmiş. Çok önemli öğretmenler burada görev yapmış. Kültür ve Sanat Merkezi olarak kullanılan binada “Kız Lisesi Anı Müzesi”nde yer almakta.

Dönemin öğretmenlerinin ve öğrencilerinin fotoğrafları ile kişisel eşyalarını burada görebilirsiniz. Burada öğrencilik yıllarınızı hatırlayacağınızdan hiç şüpheniz olmasın. Ayrıca binada Mehmet Baltacı Fotoğraf ve Sinema Tarihi Müzesi, Adana Kent Kütüphanesi ile Adana Gazete Arşivi yer almaktadır.

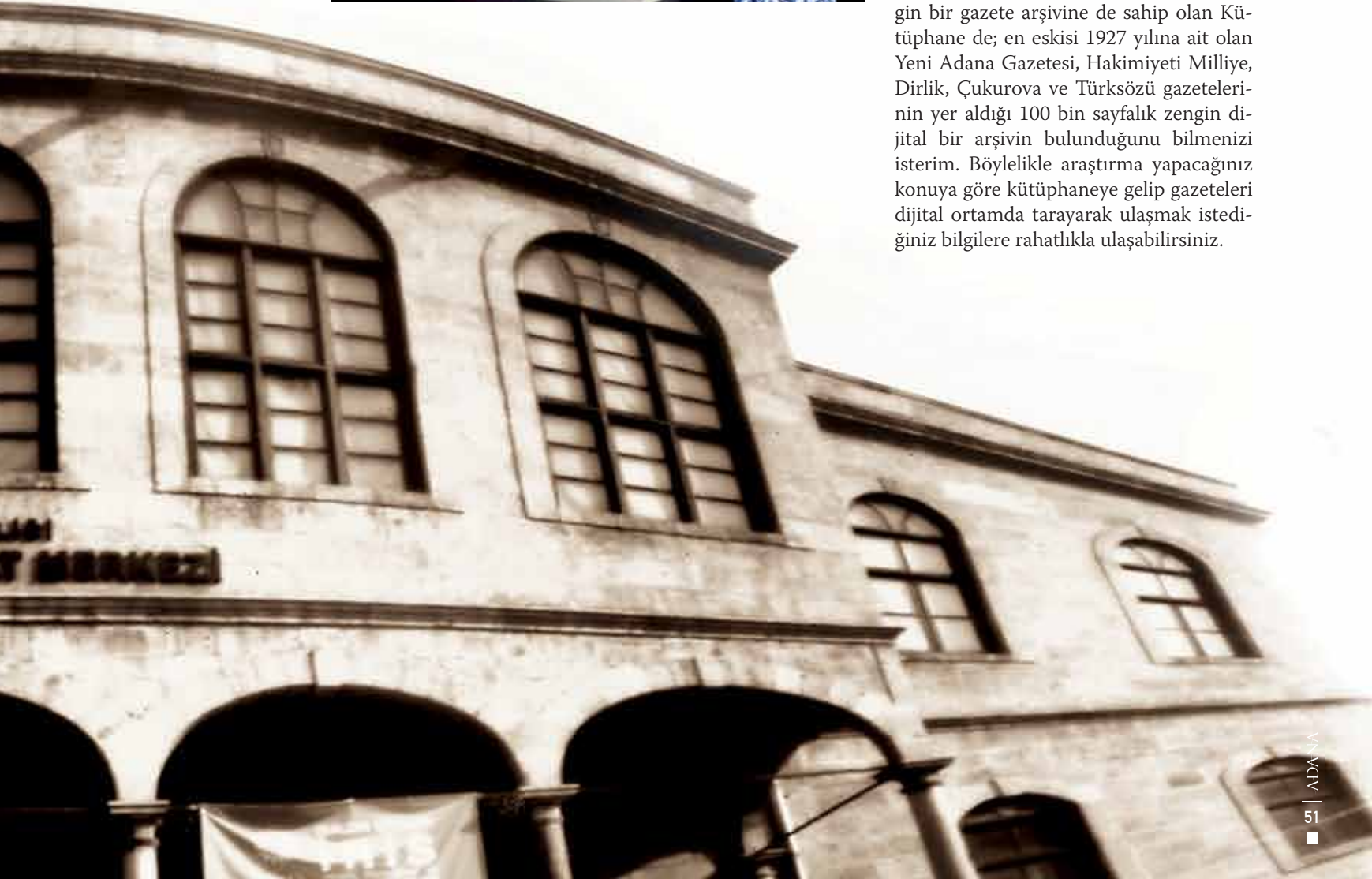
Kız Lisesi
Anı Müzesi

Adana Kent
Kütüphanesi'nde
Adana ile ilgili
2000'den fazla
kitap bulunuyor

Kent Kütüphanesi'nde; Adana ve Çukurova'ya ait her türlü yazılı kaynağın yanı sıra Adana'lı yazarlara ait kitaplar ile Adana temalı tezlerin yer aldığı zengin bir kaynağa ulaşmanız mümkün. Ayrıca Osmanlı döneminde devlet yönetimiyle alakalı vilayetlerin tutmuş oldukları yıllıklardan Adana Salnamesi'ne kütüphanede rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Bu sayede kütüphaneye gelen bir okuyucunun ulaşmak istediği bilgiler için İstanbul'a veya Ankara'ya gitmesine gerek kalmadan araştırmalarını rahatlıkla yapacakları bir alan kazandırılmıştır. Aynı zamanda zengin bir gazete arşivine de sahip olan Kütüphane de; en eskisi 1927 yılına ait olan Yeni Adana Gazetesi, Hakimiyeti Milliye, Dirlik, Çukurova ve Türksözü gazetelerinin yer aldığı 100 bin sayfalık zengin dijital bir arşivin bulunduğunu bilmenizi isterim. Böylelikle araştırma yapacağınız konuya göre kütüphaneye gelip gazeteleri dijital ortamda tarayarak ulaşmak istediğiniz bilgilere rahatlıkla ulaşabilirsiniz.

Adana Valisi İlhan Atış
ve Adana Büyükşehir
Belediye Başkan v.
Zihni Aldırmaz Yeşiloba
Müzesi açılışında

Adana'da gençlerin fotoğrafı sevmesini sağlayan ve Adana'ya fotoğrafına büyük katkısı olan önemli fotoğrafçılarımızdan Mehmet Baltacı'nın 1870 yılından günümüze kadar mevcut tarihi fotoğraf makinelerinden oluşan koleksiyonun yer aldığı Mehmet Baltacı Fotoğraf Müzesi'nde; Adana'nın fotoğrafik gelişiminin rahatlıkla izleyebileceğiniz 10 bin fotoğrafın yer aldığı zengin bir arşiv yer almaktadır.

Kısaca Tarihi Kız Lisesi Binası fotoğrafları, araştırmaları, gazete arşivleri ve kitaplarıyla Adana ile ilgili araştırma yapmak isteyenlere tek başına cevap verebilecek bir bilgi ortamı.

Yeşiloba Şehitliği Müzesi'nde 100'den fazla küçük heykel milli mücadeleyi anlatıyor

Konumuz Şehir Müzeleri olunca, Adana'ya yeni kazandırılan Karacaoğlu Kütüphane Müzesi ile Milli Mücadele Dönemini anlatan Yeşiloba Şehitliği Müzesi'nden bahsetmeden olmaz.

Edebiyat tarihinin çok eskilere dayandığı Adana'nın bereketli toprakları üzerinde nüfus bulmuş yazarlarına ait kişisel eşyalarının da yer aldığı; Karacaoğlu Edebiyat Müzesi'nde çok sayıda edebiyat kitaplarına ulaşmak mümkün. Ayrıca burası toplantılarınızın da yapılacağı bir salonla yaşayan bir merkez haline dönüştürülmüştür.

Adana'nın Fransız işgali sırasında içerisinde yaşamış olduğu sıkıntıların 100 adet minyatür heykel ile anlatıldığı Yeşiloba Şehitliği Müzesi'ni ise muhakkak görmelisiniz. Ressam Mesut Dikel'in resimsel canlandırmaları, Tülay Aktaş'ın heykelleri ve bunların S.Haluk Uygur tarafından düzenlenmesiyle Fransız İşgali sırasında Ermeni çetelerinin Adanalılara yaptıkları zulüm, tecavüz ve cinayet girişimleri bu müzede çok güzel anlatılmış. Müzede milli mücadele dönemini anlatan kitapların yer aldığı bir kütüphane de bulunuyor. Bahsettiğim bu dört müze Adana Valiliği ve Büyükşehir Belediye Başkanlığının ortak hareket etmesinin gücünü ortaya koymakta.

Olgunlaşma Enstitüsünün kendi binasında açmış olduğu el sanatları müzesini de sayarsanız, artık Adana, Avrupa'daki kentler gibi çeşitli kent müzelerinin olduğu "Müzeler Kenti Adana" ya doğru gitmektedir.

Şayet Sayın Zihni Aldırmaz'ın sözleri arasındaki şifreleri çözebilerseniz bu müzeyi başkaları da izleyecektir. O zaman "Müzeler Kenti Adana" sözü tam değerini bulacak.

Yazımı bir müjde vererek sonlandırmak istiyorum. Eylül ayı içerisinde Adana'nın bir de sinema müzesine sahip olacağını zannediyorum.■

mehmeteminarici@altinsehiradana.com

Yeşiloba Şehitliği

Mehmet Baltacı
Fotoğraf ve Sinema
Müzesi

Karacaoğlan
Müzesi
ve Kütüphanesi

BSK Metropark Hastanesi Tıp Tarihi Köşesi

Yaşar Ergören
BSK Metropark Hastanesi Başhekimisi

Müzeler, toplumların bilim ve sanat ürünleri ile yer altı ve yer üstü zenginliklerini sergilemek, hem günümüzü hem de geleceği aydınlatmak, amacıyla oluşturulmuş kurumlardır. Müzeler ülkelerin, şehirlerin kültürel değerlerinin oluşmasına önemli katkılarda bulunan oluşumlardır. Ülkemizin tarihinin oluşumunda belki de en önemli yere sahip olan Çanakkale Savaşı'nın cephesinde yer almış birinin hikayesi bu: Dr. Ali Naim Özgener...

BSK Metropark Hastanesi Başhekimisi Dr. Yaşar Ergören Tıp Tarihi Köşesi hikayesini şu şekilde anlatıyor: Şu anda hastanemizde sergilemekte olduğumuz tıp aletlerin sahibi Dr. Ali Naim Özgener, 1952 senesinde vefat etmiş. Ancak eşi Sabiha Özgener kayıvalıdemin komşusu idi.

Sabiha Hanım 1980 yılında "Eşimin bir takım tıbbi cihazları var, ihtiyacı olan bir yere verirsin ya da sen kullanırsın" dedi. Bende baktım hepsi antika değerinde... 1900'lü yılların başlarında yapılmış, antika cihazlardı. Ben de bugüne kadar muhafaza ettim.

Esas sahibi kızı Semiramis Kulak, Sıtkı Kulak'ın eşi; Tarkan Kulak ise torunu, ben aileye durumu anlatınca Tarkan Bey dedesine ait fotoğrafı ve özgeçmişi "Kısa Hal Tercümesi"ni getirdi.

Tarihi karşımda görünce bu durumdan çok etkilendim.

BSK Metropark Hastanesi olarak bizler de bu yıl Tıp Bayramı etkinliğinde sergiledik. Ali Naim Özgener Çanakkale Savaşında bulunmuş, İstiklal Savaşı gazisidir. 18 Mart 2011 günü biz bu sergiyi Semiramis Hanım'ın katkılarıyla açtık.

Adana'da Tıp Aletleri adı altında sergilenen ilk sergidir diye düşünüyorum. Müzenin içinde 1926 yılında kullanılmış olan ameliyat iplikleri var. BSK Metropark Hastanesi bunun kıymetini bildi ve sahip çıktı, benim için mutluluk kaynağı. Tıp Tarihi Köşemizi gezen bir çok insan inceliyor ve duyulanıyor.

Umuyorum ilerleyen zamanlarda Tıp Müzeleri Adana'da giderek artar ve Adana "Müzeler Kenti" olarak tarihe adını yazdırır.

Petersburg'dan Adana'ya...
Hermitage'dan İssos'a...

Kentler ve Müzeler

Yazı ve Fotoğraf: S. Haluk Uygur

Baltacı Mehmet Paşa mı çapkın, yoksa Katerina mı?

Petersburg'da bizim, Baltacı Mehmet Paşa nedeniyle yakından bildiğimiz Kraliçe Katerina'nın, Hermitage (Hermitaj) isimli bir sarayı var...

Hermitage'in anlamı "inziva" demek... Yahut "Kafayı dinlemek için gözden ırak bir yerde istirahata çekilmek" gibi bir şey... Tabi inzivaya çekilen kişi, Katerina gibi onlarca sevgilisi olan birisi ise, bu işin yalnız olmayacağı da aşikar.

Bu saklı gizli bir şey değil... Ruslar kraliçeleriyle övünüyorlar. Övünmeleri tabi ki Katerina'nın yönetsel olarak başarılı olması... Ancak bizlere ters gelse de çapkınlığından ve onlarca sevgilisi olmasından da gurur duyuyorlar.

Katerina mı Çapkın Yoksa Baltacı mı?

Yaşamda hiçbir zaman doğru tek değildir diye düşünürüm. Herkesin doğrusu durduğu yere göre değişir haliyle... Biz Prut Savaşı'nı anlatırken dudak kenarımızdan gülerken, Baltacı'nın çapkınlığına (tabi ki Katerina'nın da alımına) gönderme yaparız, Ruslar ise çapkın olanın kraliçeleri olduğunu anlatır, ama asıl sırrın Baltacı'ya verilen rüşvette saklı olduğundan dem vururlar.

Bakın şu işe...

Nereden başladım nereye geldim...

Amacım günümüzde müze olan Hermitage Sarayı'nı anlatmaktı. Katerina'nın aşklarına veya Baltacı'nın uçkuruna takılıp kaldım.

Leonardo'dan Picasso'ya Hermitaj...

En iyisi yeniden bir yere takılmadan konuma döneyim. Bu müzeye ancak sabah erkenden kuyruğa girip ve tam iki saat bekledikten sonra girebiliyorsunuz. Tabi ki böylesine çok olan ilginin nedeni Katerina'nın sevgilileri ve kendine özgü inzivai yaşamı değil. Müze ağzına kadar sanat eseri dolu, izleyicileri çeken bu...

Sanat eseri deyince sıradan bir şey zannetmeyin ama...

Siz bir Leonardo Da Vinci'ye dokundunuz mu hiç? Veya Mikelangelo'ya dokunacak kadar yaklaşabildiniz mi? Söyleyin bana aynı anda kaç Picasso'yu yan yana gördünüz. Otuz dersem, Katerina'nın sevgililerinden bahsediyorum zannetmezsiniz değil mi?

Manet... Degas... Rambrant...

Van Gogh... İlle De İssos...

Picasso'dan başka... Manet... Gougin.. Chagal... Degas... Veya Rambrant.. Renoir... Van Gogh...

Devam etsem şaşırırsınız. Denilen o ki bir tablonun başında sadece bir dakika dursanız, Hermitage'i ancak üç ayda gezebilirmişsiniz. Sadece bir günü olan ben ise, mecburen en önemlilerinin önünde durarak gezimi tamamladım.

Makedonya Kralı İskender ile Pers İmparatoru Dara Adana'da (İssos) savaşırlar.

İskender mi
büyük yoksa
Dora mı?
Kim Çukurova'ya
hakim olursa o
büyük olacak!

Ancak bu kadar önemli eserler arasında ilgimi çeken önemsiz(!) bir seramik tablo vardı. Tablonun başka bir örneğini daha önceleri Napoli'de gördüğüm için hemen hatırladım. Hatta kötü bir kopyası da Ankara Polatlı'da Gordion Müzesi'nde bulunuyor.

Bu tablo Büyük İskender'in İssos şehrinde Pers İmparatoru Dara'yı yenmesini anlatıyor. Yani İskender'i, Büyük İskender yapan savaşı konu etmiş.

Tabi şimdi siz tablonun niçin benim ilgimi çektiğini merak ediyorsunuz... İssos Şehri neresi biliyor musunuz? Adana'ya sadece 90 kilometre mesafede, Erzin yakınlığında bir antik kent...

Erzin'in 1938 yılına kadar Adana'ya bağlı olduğunu düşünürseniz, Petersburg'daki Adana tablosu dememin nedenini de anlarsınız.

İskender Büyük mü?

Madem konu Adana'dan ve Çukurova'daki bir antik kentten açıldı, günümüzde Hatay ili sınırları içinde olan İssos Antik Kenti'nden bahsetmem yerinde olacak. Tabi İssos'dan bahsedince, konumuzun içerisine İskender ve Dara da girer.

Tarihçiler ve edebiyatçılar genellikle Yunan Yarımadası'na torpil geçerler. Onların kahramanlarını ve onların eserlerini evrenselleştirirler.

Bu yüzden Makedonya İmparatoru İskender'i hepimiz tanırız. 30 yaşında ölene kadar birkaç sene hüküm sürmüştür, kendi ölür ölmez de imparatorluğu dağılmıştır ama yine de önemli bir komutan olarak bilinir İskender. Ömrü kısa olunca inşa etmek yerine, sadece fethetmeye, dolaşısıyla ancak yıkmaya vakit bulabilmiştir.

Dara ise Büyük!..

Dara ise binlerce yıllık Pers İmparatorluğu'nun kültürel gelenekleri üzerine kurulu tahtına çıktıktan sonra, geriye günümüze kadar kalabilen eserler üretmiş bir yöneticidir. Her ikisinin de dünya egemenliği uğruna yapamayacağı bir şey yoktur. Nitekim bu ihtirasları onları Antik Klikeya'nın önemli kenti İssos'un önlerinde karşı karşıya getirir.

Özüne bakarsanız bu savaş, iki dünya devini karşı karşıya getirdiği için, zamanının bir dünya savaşıdır. Ve uğruna destanlar yazılıp, sanat eserleri üretilecek kadar önemli bir olaydır... Nitekim öyle olmuş, savaşın anısına bir çok eserler yapılmış.

Önce İssos'u görün,
sonra da Hermitaj'ı...
Şu soru sizleri
rahatsız edecektir;
“İssoslar bizde,
öyleyse Hermitajlar
niye bizde değil?”

Katerinalar Yerine

Baltacı Mehmetler Yetiştirdik!

İşte benim aslını Napoli - Pompei'de gördüğüm (milattan önce ikinci yüzyıla ait), Katerina'nın Sarayı'ndaki İssos Savaşı tablosu da bunlardan biri... Philip'in oğlu İskender'i, Büyük İskender yapacak kadar önemli bir kenttir İssos... Kültüre gönlünü vermiş kişilerin görmesi gereken kadar da büyüktür.

Günümüz İssos Harabeleri'ni görmek isterseniz, Adana-İskenderun Yolu'nun Erzin kavşağından, Erzin'e doğru değil, batıya, demiryoluna doğru yönelmelisiniz. Unutulmuşluğun sonucu silinme tehlikesi içine girmiş bilgilendirme levhası, bölgede olduğunuzun işareti olacaktır.

Eskiden görkemli oldukları belli olan su kemerleri, bölgeye geldiğinizi bu işaretlerden daha açık söyler aslında. Kentin kalıntılarını, başakların yüksek olduğu bir mevsimde değilseniz, civardaki tarlaların içinde aramalısınız. 2000 yıl önce ya bir antik yolun kenarlarını süslemiş, ya da bir tapınağı ayakta tutmuş olduğunu zannettiğim, dizi dizi dizilmiş sütun başlarının topraktan çıkmış uçlarını görünce, siz de tarihte olmuş olan depremleri hatırlayacaksınız. Ve hemen içinizden, şurayı 2 metre kazıversek, kimbilir nasıl bir uygarlık ile karşılaşırız diye düşüneceksiniz.

Unutmayınız ki bölgemizin kültürel birikimi binlerce yıla dayanıyor. Öyleyse biz de niye bir Hermitage yok? Yoksa Katerinalar yerine, Baltacılar yetiştirmeye başladık diye mi? ■

halukuygur@altinsehiradana.com

Abrakadabra Ateşin Cinleri Yok Olsun!

Zaman; İ.S. 3. yy
Yer; Kastabala, Andıl,
Yumurtalık, Anavarza

Yazı: Mehmet Kobaner

Bu öykü, bir
taş işçisi olan
Teodoros'un, Teofilos'a
dönüşümünün
öyküsüdür.

Roma dönemi ile birlikte Çukurova'da iş imkanları artmıştı. Teodoros, Yumurtalık Osmaniye arasındaki su yolu yapımı başladığında buraya taş işçisi olarak girdi. Mesafe kuş uçuşu 40 kilometreydi. Ancak arazinin eğimli olması, Tüysüz mevkinde bulunan volkanik yapı ve dağlar işi zorlaştırıyordu. Ancak işin süresinin uzaması kazancının devamı anlamına geldiği için de bir şikâyeti yoktu.

Teodoros'un hastalığı geleneksel hasat şenlikleri sırasında başladı. Bu şenlik için Ceyhan Nehri çevresindeki şehirlerde yaşayan insanlar, günümüzde Osmaniye ili içerisinde kalan Kastabala'da toplanıyordu. Bu kentte bulunan Perasia Artemis Tapınağı rahibelerinin ateş üzerinde yürüdüğü ayinlere Teodoros da katılmıştı.

Ayin sonu rahibeler tepelere doğru çılgın bir şekilde koşarak uzaklaştılar. Bazı ustabaşları Mitra rahiplerinin kurban törenlerinde kesilen boğanın kanyla banyo yapmayı tercih etmesine rağmen, o rahibelerin arkasına takılmıştı.

Teodoros Hastalanıyor

Ağustos ayının başındaki ayinden birkaç hafta sonra ateşinin yükseldiğini ve bunun her iki günde bir tekrarladığını fark etti. Karnı şişiyor ve sağlığı bozuluyordu. Kutsal değerlere o güne kadar saygısızlıkta bulunmamıştı. Zamanı geldiğinde kurbanlarını kesiyordu.

Ama olsun... Hastalığı için Kastabala'daki adak taşında, "Teois Pirettoı" ye yeniden kurban kesti. Buna rağmen yakınmaları devam ediyordu. Bu konuda uzmanlaşmış birilerine gerek vardı artık.

Aslında herkesin bildiği bir çözüm vardı; ancak bu çok tehlikeliydi. Üzerinde ateşi kovalayan sihirli sözcükler (Abrakadabra gibi) olan muskaları takması onu sağlığına kavuşturabilirdi. Ancak bu muskaları taşımak, yalnızca imparator ailesine ve yöneticilere ait bir ayrıcalıktı. Ateş veren cinler, herkes muskalı olsa kimi çarpacaktı? Kim yaşantısını kaybedecek, yer altı tanrısı Hades kime hükmedecekti. Bu muskaları, imparator onayı dışında takanlar bu nedenle öldürülüyorlardı.

Kan Aldırdı...

Lahana ve Baklaya Perhiz Yaptı...

Çaresiz hastalığını yarı doktor olan rahiplere göstermek için Andıl'a gitti. Sunak üzerinde bir kurban kesti. Kırmızı uzun giysili, sivri pabuçlu Rahip, sunak üzerinde kesmiş olduğu kurbanın iç organlarını inceledi. Ateşin yüksekliğini kanın fazla gelmesine bağladı. Bu yüzden rahip, Teodoros'tan kan aldırdı ve lahana, bakla gibi yiyecekleri yasakladı. Onu sıkı bir rejime soktu. Ancak tedavi yeterli gelmiyordu. Rahip "Şimdiye kadar iyileşmiş olman gerekirdi" dedi.

Rahip ne yapacağını şaşırmıştı. Birden bire atladığı bir şeyi hatırladı. Ateş iki günde bir geliyordu, halbuki kendisi "Quatran" yani üç günde bir gelen ateşin hekimiydi. Rahatlamıştı, Teodoros'u bu konuda uzman Yumurtalık Asklepeion'una (dünyanın ilk hastanelerinden biri) gönderdi.

Kendini
hekime
teslim et!
O ruhunun
ve yüreğinin
gözlerini
açacaktır

İsodora Çağırıyor

Yumurtalık Asklepeion'u kiremit çatılı büyük bir binaydı. Binada tedaviden ücret alınmıyordu. Ancak bağış ve adaklar kabul edilmekteydi. Alını akıtmalı bir dana aradı. Aradığı gibi olan danalar çok pahalıydı, ayrıca yeni giysiler almalı ve üç gün oruç tutmalıydı. Sağlık harcamaları o yılki gelirini eritmişti. Ancak hiç olmazsa bir horoz kurban edebilecekti. Gece tapınakta yattı. Gecenin bir yarısı rahipler ve rahibeler ellerinde kandiller yanına geldiler. Rüyasını sordular, Teodoros rüyasında büyük büyük annesi İsodora'yı görmüştü. İsodora ona "Anavarza'ya" gel diyordu.

Rahip adağı beğenmedi, ancak bir şey de söylemedi. Teodoros'un Andıl'dan geldiğini duyunca bu Andıl'daki hekimlerin bir bildiği yok diye düşündü. Kaç defa söylemişti kan alımı işlerinin bıçakla değil, dikenle yapılması gerektiğini. Sonra iyileşme cinlere bırakılabilirdi. Ellerini yukarı çevirdi ve gökyüzüne bakarak;

"Aesculap, Hygea ve Sibil'in bekçileri... Gelin, ben buradayım... Size inandım, iman ettim. Eğer geldiyseniz bir işaret verin" diyerek hayvanı kesti. Hayvanın kanı o zamana kadar görülmediği ölçüde uzağa fışkırdı. Bu işaret iyi miydi, kötü müydü bilmiyordu ama her iki durumda da kutsalların kendisini duyduğuna emindi.

Cehennemın En Kötü Yerine...

Tantalos'un Tartaros'una...

Ama nafile... Yapılan tedaviler, perhizler, ilaçlar, kan almalar hiçbir işe yaramamıştı. Artık rahip doktorlar kendisinden kaçıyordu. Bir gün büyük rahibin yanına

gittiğinde, kendisinin geldiğini fark etmeyen rahip, onun için yanındakine "Tantalos'un Tartaros'una gidici"(*) dediğini duydu. O an rüyasını hatırladı. Hiç kimseye bir şey söylemeden Anavarza'ya doğru yola çıktı.

Onun geldiği zaman, Anavarzalılar Agonik oyunlar ve gösterilerden çıkmışlar, vahşi hayvanlara yem yapılacak üç hristiyan sapkın (o yıllar pagan dinine inananlar, hristiyanlığı sapkınlık olarak görüyor ve onları öldürüyordu) için amfi tiyatronun yolunu tutmuşlardı. Teodoros vahşi hayvanlara yem olacak üç mahkumu gördü. Ne kadar da huzurluydular. Korkmuyorlardı. İçlerinden birisi kendisine seslendi;

"Gel evladım, efendimizi kurtarıcımızı tanıyorsun."

Yeni Bir Dinle Tanışma

Arkasından yüzünü sıvazladı. Birden içinin rahatladığını hissetti. Ateşi aniden düşmüştü. Nöbetçi askerler mahkumlara ve kendisine gülererek bakıyordu. Amfitiyatrodan aç aslanların sesi geliyordu. İnfazı seyredemedi.

Anavarza'nın kenarı sütunlu büyük kuzey güney caddesinde yürürken, birilerinin kendini çağırdığını duydu. İnsanlar ekmek, şarap ikram ediyorlar ve kurtarıcımız diye birinden söz ediyorlardı. "Bu dünya acı çekme yeri, asıl kurtuluşumuz efendimizin yanı, babamızı görmek istiyorsan içindeki insanı gör." diyorlardı. O gün ve gece ateşinin tekrarlamadığını fark etti.

Ertesi gün Anavarza mağaralarındaki İsa'ya inananların yaptığı, gizli toplantıya katıldı. Artık ismi Teofilos'du. İçindeki insanı ve efendimizi artık görüyordu.

Teofilos ömrünün kalan kısmını dostlarına mektup yazarak, çeşitli konularda fikirlerini yazıp, onları evrenin efendisi tek tanrıya inanmalarını öğütledi.

"Kendini Hekim'e teslim et, o ruhunun ve yüreğinin gözlerini açacaktır." sözcüğü, bazı mektuplarıyla birlikte günümüze kadar kaldı. ■

mehmetkobaner@altinsehiradana.com

Sözlük

Teodoros: Tanrının Bağışladığı, Hüdaverdi.

Teofilos: Tanrısever.

İsodora: Mısır tanrıça İsis'in bağışladığı.

Ailenin Mısır kökenini gösteriyor.

Abrakadabra: Hastalığı oluşturan cinler yok olsun. Ateşin cinleri yok olsun.

Teois Pirettoi: Ateşin Tanrıları

Tertian Ateş: İki günde bir gelen ateş.

Quartan Ateş: Üç günde bir gelen ateş.

Asklepeion: Sağlık Merkezi ve Tapınağı.

Aeskulap: Sağlık tanrısı

Tantalos'un Tartaros'u: Tantalos'un

Cehennemi, Cehennemın en kötü yeri.

Agonik oyunlar: Anavarza'nın olimpiik oyunları.

Hygea: Aeskulap'ın kızı.

Sibil: Kahin, gelecekte haber verir.

Ölmediğine inanılır.

Hades: Yer altı ve ölülerin tanrısı, Zeus'un kardeşi. Aeskulap o kadar çok insanı ölümden kurtarmıştı ki Hades'in şikayet üzerine yıldırım ile cezalandırılmıştı. Antik dönemde (bu gün-de) hekimlerin hasta kayıplarının kaynağında Hadesin bu isteği göz ardı edilemez.

**Audi'niz için ayrıcalıklı
bir hizmet aradığınızda
yetkili servisiniz: Gizerler.**

Gizerler, Audi'lere tutkuyla bağlı deneyimli kadrosuyla size en ayrıcalıklı hizmeti sunmak üzere hazır bekliyor. Audi'nizle ilgili bir yetkili aradığınızda, biz buradayız.

Gizerler

Ceyhan Yolu 4. km Yüreğir/ADANA Tel: (322) 346 06 06
Gizerler bir Doğu Otomotiv Servis ve Tic. A.Ş. yetkili servisidir.

Sizin Hukuk Danışmanınız Var mı?

Yazı ve Fotoğraf: Erhan Yelekçi

İş yeriniz, ailenizin bir parçasıysa eğer, aile hekimi gibi bir aile avukatına ihtiyacınız var demektir...

Küreselleşmenin gittikçe artması, mevzuat açısından ülkelerde birçok yeni kavramların doğmasına neden oluyor. Tek tek insanların küreselleşen dünyayla uzaktan veya yakından ilgisi olmasa dahi herkes, dünyaya adapte olmak uğruna değişen yasalarla karşı karşıya geliyor. Çünkü yasalar vatandaşları dışarıyla ilişkisi var ya da yok diye ayırarak çıkmıyor. Ülkelerin birbirine entegre olmasını kolaylaştırmak için çıkıyor, kişiler de bundan direkt etkileniyor.

Ülkemiz için, bu konuya en iyi örnek olarak Avrupa Birliği Uyum Yasaları'nı gösterebiliriz. Kaldı ki; başta vergi ve ticaret yasalarımız olmak üzere tüm uygulamalarımız, sadece AB standartlarından değil, dünya standartlarından etkilenecek çok sık değişiyor. İşte burada akıllara bir soru takılmakta;

**Kanunlar Karmaşık...
Biz Bu Karmaşıklığın Altından
Nasıl Kalkacağız?**

"Vatandaş olarak bizler, böylesine sık ve böylesine kapsamlı olarak değişen iş kanunu ve vergi yasaları karşısında, nasıl hata yapmadan iş hayatımızı (hatta günlük yaşantımızı) sürdüreceğiz?"

Bu konuda bilgi almak için sorularımızı, Vergi Hukuku uzmanlaşmış Avukat Halil İbrahim Turan'a sorduk.

Altınşehir Adana; Türkiye'de bir vatandaş kanunlara karşı kendini savunmak için bir avukat tutmak zorunda mıdır?

Halil İbrahim Tuğran: Avukatlık yasasının 35/3 maddesine göre böyle bir zorunluluk yok. Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işlerini bizzat takip edebilir. Ancak dava açmak ve açılan davayı takip etmek teknik bir donanımı ve bilgiyi gerektirdiğinden davaların mutlaka avukatlar tarafından takip edilmesini öneriyorum.

AA: Konuyla ilgili işlemler, herhangi birinin bunu yapabilmesi kadar kolay mı?

H.T: Ülkemizin Kuruluş yıllarında çok karmaşık olmayan ilişkiler ağı, az nüfus ve ticaret başta olmak üzere ilişkilerin çok kısıtlı olması yetenekli insanların kendi kendini savunma imkanını sağlayabiliyordu. Ama aradan geçen zaman içinde hem bu ilişkiler baş döndürücü hızla arttı, hem de uluslararası hukuka entegre olmak üzere karmaşıklaştı."

► Avukat Halil İbrahim Turan

Artık iş alanları ve vergi mevzuatları alanında uzmanlaşmış avukatlarla çalışmak çok önemli

**Hem Konusunda Uzman...
Hem De İşletmenin
Özgün Koşullarını Bilen Bir Avukat**

AA: Yani karmaşılaşan bu ortamda uzmanlara mı ihtiyaç var diyorsunuz?

H.T: Karmaşık ve kapsamlı kanunlar nedeniyle artık kişinin kendini savunmaya kalkması kesinlikle hak kayıplarına neden olur.

AA: Peki bir avukat tutmak, insanların bu karmaşıklığı çözmesine yeter mi?

H.T: Aslında artık avukatlar içinde de uzmanlaşma hızla artıyor. Artmalı da... Özellikle de yaşamın şah damarı olan iş alanları ve onunla ilgili vergi mevzuatları alanında uzmanlaşmış avukatlarla çalışmak çok önemli.

AA: Ancak zaten mali müşavir ve muhasebeciler bu konuda iş sahiplerine destek olmuyor mu?

H.T: Tabi ki oluyorlar. Ancak Vergi Mevzuatı devamlı değişiyor. Mali müşavirler ne kadar yardımcı olsalar da, davalara vergi hukuku mantığı ile yaklaşmak gerekir. Daha da önemlisi vatandaş mahkemeye düşmeden doğru kararı vermek üzere biri tarafından uyarılırsa adliye kapılarında boşa vakit harcanmaz. İşte bu yüzden benim 'Vergi Avukatlığı' diye isimlendirdiğim, ihtisaslaşmış (mali müşavirler başta olmak üzere konuyla ilgili kişilerle organize olarak çalışan) bir müesseseye ihtiyaç duyuluyor artık.

A.A: Yani siz, daha ortada mahkeme olmadan avukat olsun diyorsunuz?

H.T: Bir anlamda öyle... Ancak şunu unutmamalıyız ki, vergi mahkemelerine açılan davaların yüzde yetmişini devlet kaybediyor. Bu önemli bir istatistik ve kesilen vergilerin her zaman doğru olmadığını gösteriyor. O halde konuyu, daha da önemlisi işletmenizin özel durumunu iyi bilen biri hem sizi mahkemeye düşmekten koruyacaktır, hem de düşseniz dahi hakkınızı doğru savunacaktır.

manlaşmış avukatlık kurumları sağlar.

Önümüzdeki Dönemde Vergi Mükelleflerini Bekleyen Nedir?

AA: Önümüzdeki günlerde vergi mükelleflerini neler bekliyor?

H.T: Gittikçe kapsamı artan ve karmaşıklaşan vergi mevzuatı, birçok kez inceleme elemanı ve diğer vergi uygulayıcıları tarafından farklı yorumlanabilmekte. Bu da bazen mükellefler aleyhine ilave vergi ve ceza oluşmasına neden olmakta. Hatta zaman zaman bu cezalar öyle boyutlara ulaşmakta ki, ekonomik hayat sona bile erebilmekte. Hürriyeti mahrum edecek durumlar bile oluşmakta.

İşte tam da bu denetimler sırasında devreye giren konusunda uzman bir avukat her iki tarafı da ikna eden doğru çözümleri üretecektir.

Maliye Bakanlığı'nın mükellefleri sınıflara ayırarak, düzenli aralıklarla denetlemeye hazırlandığı da bir gerçek. Artık önümüzdeki günlerde herşeyde olduğu gibi, vergi denetim ve uygulamalarında da yeni bir dönem başlıyor diye düşünüyorum

Artık her işletmenin bir de hukuk danışmanı var

Aile Avukatlığı

Bu yüzden iş hayatındaki herkesin bu denetimler sırasında, kendi işletmesinin doğasını çok iyi bilen, hukuksal açıdan donanıma sahip vergi avukatlarına ihtiyacı olacak.

Bu hem mali, hem de zaman kaybını önleyecek. İş sahiplerinin zihinlerini bu işler yerine, ekonomik ilişkilerine ayırmaları da ayrıca geliri artıracak, işletmeyi daha karlı hale getirecek.

AA: Son bir söz söylemek ister misiniz?

H.T: İş yeriniz ailenizin bir parçasıysa eğer, aile hekimini gibi bir aile avukatına ihtiyacınız var demektir...■

erhanyelekci@altinsehiradana.com

Adana'da Vergi Hukuku İle İlgili Uzmanlaşmış Avukatlık Kurumları Az...

AA: Zamanımızda özellikle vergi konusunda uzmanlaşmış avukatlar var mı?

H.T: Özellikle Adana'da bu konuda uzmanlaşmış olan avukatlar az... Vergi hukukunda uzman avukat sayısı 10'u geçmez. Dava dilekçelerini genellikle mali müşavirler, gelir kontrolörleri, maliye müfettişleri ve muhasebeciler yazıyor.

Halbuki davaların mükellefler açısından etkili takibi için, vergi mevzuatının hukuksal mantıkla yorumlanıp, işletmenin özel durumu ve içtihatlarla değerlendirilmesi gerekir. Bunu ise konuyla ilgili uz-

Avukat Halil İbrahim Turan

Adres: Ulus Mh. Mehmet Akif Ersoy Cd
Işkın Apt. Kat:1 D:1
Ceyhan/Adana

Telefon: 0 (322) 613 45 33 (34)

Gsm: 0 (533) 6563945

Web: www.halilibrahimturan.av.tr

E-Posta: info@halilibrahimturan.av.tr

Bu Kulübe Bayanlar! Giremez!

Yazı: Oğuz Nar

Fotoğraflar: Erhan Yelekcı
Nalan Önder

Kavga, gürültü çıkarmak için değil, bir kent kültürü oluşturmak için buradayız

Her erkeğin içinde biraz motosiklet sevdası vardır; bazıları sadece uzaktan izler, bazıları da bunu yaşam biçimi haline getirir. Bazılarımız ulaşım aracı olarak kullanır, bazıları da keyif almak için. Kentimizde motosiklete keyif için binenlerin ve bu keyfi grup halinde yaşam biçimine dönüştürenlerin oluşturduğu bir motosiklet kulübü var: “Türk Chopper Motosiklet Kulübü”

Onları; çarşamba akşamları Atatürk Parkı’ndaki heykelin önünde, bazen de pazar günleri kalabalık bir şekilde şehirden uzaklaşırken görürsünüz. Göz alıcı parlaklıktaki büyük motorları ve gökgürültüsüne benzeyen sesleriyle hemen fark edersiniz bu grubu. Her zaman düzen içinde giderler ve trafik kurallarını asla ihlal etmezler, hepsinin üzerinde özel yapım logolarının yer aldığı siyah deri yelekleri vardır.

İlk bakışta Amerikan filmlerinden fırlamış, kavgacı, gürültücü motosiklet çetelerini aklı getirselerde aslında oldukça sosyal, gittikleri her yerde ilgiyle karşılanan, bulundukları ortamı renklendiren, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı saygın bir grupturlar.

Peki nedir bu Türk Chopper MK, kimdir üyeleri, nasıl bir kulüptür? Bu soruların cevaplarını da Türk Chopper MK Adana Başkanı Ahmet Eruçar’dan alıyoruz...

A.A. Neden Türk Chopper MK ?

A.E. Motosikletler; Custom, Chopper, Cruiser, Scooter, Racing, Enduro, Touring vb. sınıflarla tip ve yapı olarak birbirinden ayrılırlar, Türk Chopper MK kulübünde sadece Custom, Chopper ve Cruiser sınıfından motosikletler kullanılır, kulübümüzde herhangi bir cc (motor gücü) sınırlaması yoktur 250 cc’den, 2000 cc’ye kadar her güçte motosiklet mevcuttur. Bu yüzden kulübün ismi “Türk Chopper” olarak belirlenmiştir. Kulübümüz, 2007 yılında Genel Başkanımız Ali Rıza Uygur önderliğinde kurulmuştur. İzmir’den sonra Tüm Türkiye’yi sararak önce Muğla ardından Adana, Konya, Aydın, İstanbul, Çanakkale, Denizli, Ankara ve Kütahya il grupları kurulmuştur.

3 ok; sevgi, saygı ve sadakati temsil ediyor. Bu üç oku birleştiren gidon ise birlikteliği...

A.A. Logonuzun bir anlamı var mı?

Logomuzda Türk Chopper yazısından motosiklet figürü oluşturulmuştur. Türk Bayrağı'nın renkleri olan kırmızı beyaz renkleri logomuzda yer almaktadır. Logodaki üç kırmızı ok sevgi, saygı ve sadakati temsil etmektedir. Bu üç oku birleştiren yarım ay şeklindeki kırmızı gidon ise birlikteliği temsil etmektedir. Okların ve yayın birleşiminden T harfi elde edilir. Ü harfini oluşturan hilal ve beyaz gölgeli 5 köşeli kırmızı yıldız Türk Bayrağı'nda yer alan al yıldızımızı; Türk Chopper MK Bayrağını ve Türk Chopper MK Sancağını temsil etmektedir. H harfinin şekli ise V motoru temsil etmektedir. Logomuzda yer alan motor ve eksoz motiflerinin gri rengi kromu temsil etmektedir. Logomuz; V motorların gücüne, kromun güzelliğine inanan sevgi, saygı ve sadakatle birbirlerine bağlı olan kardeşleri temsil etmektedir.

A.A. Neden Çarşambaları toplanıyorsunuz ?

Tüm il grupları her çarşamba akşamı şehrin Atatürk Heykeli olan meydanında toplanır, etraftaki insanların sorularını cevaplar, motosiklet kültürünü anlatır, motosiklet ile fotoğraf çekirmek isteyenlere mücade eder, halkın bizi daha iyi tanımasını sağlar.

Biz chopper sürücüleri olarak malesef dışardan bakıldığında, girdiği ortamlarda olay çıkaran, kavgacı, alkol düşkünü gibi görülüyoruz. Ancak biz bir mekana oturduğumuz zaman bu mekanda bizim çok farklı kültürel yapıda olduğumuz ortaya çıkıyor...

A.A: Kulübe katılım şartları nelerdir ?

A.E: Benim motorum var hadi kulübe gideyim, yamalı yeleğimi alayım yok böyle bir şey. Aramıza yeni katılacak arkadaşlar için kurallarımız var. Bu kuralları titizlikle uyguluyoruz. Tüm illerde kurallar aynı... Adana il teşkilatı olarak 2 yılı aşkın süredir faaliyet göstermektedir.

Birlikteliğimiz gücümüzdür.

► Türk Chopper M.K.
Adana İl Başkanı
Ahmet Eruçar

A.A: Mesela benim bir motosikletim var üye olmam için neler yapmam gerekli?

Bizim klübümüze üye olacak kişinin A2 ehliyeti olmak zorunda, motorunuz Custom, Cruiser, Chopper olmak zorunda. Scooterla gelemesiniz, Bizim hiç bir zaman bayan yelekli bir sürücümüz yoktur, tüm dünyadaki yelekli motosiklet kulüplerinde kural böyledir.

("Neden?" diye sorduğumda bu bir tarz, yaşam tarzı, bu motor kudret istiyor belki de motor kıskanır düşüncesi.)

A.A: Yelek konusu nedir?

Başka şehirlerden gelenler için üsulu öğrenme süresi var. Bu arkadaşlarımız öncelikle herkesin üye olabileceği www.turk-chopper.com sitesine üye olurlar. Buradan gelişmeler izlenebiliyor, her durumdan haberdar olunabiliyor. Sitede her ilin kendine ait bölümleri var; Adana, İzmir gibi üye olmak isteyen kişi buradan giriyor. Bir kulübün içinde; başkan, genel sekreter, basın sözcüsü ve genel kurul vardır. Bir arkadaş geldiğinde önce genel sekreterle konuşur, orada kurallardan bahsedilir. Bu süreç başlar başkana aksettirilir. Biz bu-yursun deriz o günden sonra toplantılara ve haftasonu gezilerine katılır. Sitemizde aday adayı diye bir bölüm var. Arkadaşlarımız orada form doldururlar.

Adaylara ihtiyar heyeti onay verir; bu iş başlar. Bizim sanal 5000 km gibi bir kotamız var. Üye olunca bu 5000 km başlar. Her bölge kendine özerktir, merkeze bağımlılığı yoktur. Bunların içinde her çarşamba toplantısına gelen pilot 50 km yol hakkı alır.

Ancak sadece toplantıyla değil, bu süreçte hafta sonları gezilerimiz vardır. Mesela Silifke; 350 km yol gelen biri 350'yi yazar bir de artı 100 yazar. Ailelerle yapılan her özel gün toplantılarına, seyahatlerine gelmesiyle 200 km alır ve devam eder.

Biz bu sanal 5000'i kişiyi tanımak için koyuyoruz. Yoksa ben haftada bir yere giderim giy yeleği derim; ancak üye olup 5000'i doldurup bizimle seyahat edemezsin dediğimiz bir çok insan oluyor. Bazen 5000'i geçse dahi tartamıyoruz, çözemedik diyebilme hakkımız var. Törenlerde yamaları ile birlikte sadakat ve bağlılık yemini edilir, sonra da yeleği takdim edilir...

Biz yazın sürekli seyahat ediyoruz 7-8 ayda yelek giyilmiş olunuyor, seyahatlerde amaç insanı tanımak. Biz bir aile kurduk burada, aileye damat alınıyor gelinimiz yok. Gelinimiz motorlarımız. Çok seçici olmak zorundayız.

Bizim kulübümüzde Chopper olduğu takdirde motor gücü hiç önemli değil 125 olsun isterse 2000 cc olsun. Chopper sevgisi yeter. Oluşum bu...

A.A: Kurallar hakkında neler söyleyeceksiniz?

Hiç bir yelekliyi kasksız, düzensiz (kılık kıyafet bakımından) göremezsiniz. Motoru yeleksiz süremez, sürerse 3 defa uyarıyoruz ve yeleğini alıyoruz. Örnekleri var var ve bu işe çok ciddi bakıyoruz.

Bize önyargılı bakıyorlar. Oysa biz ortama saygısızlık yapan insanların da yeleklerini alıyoruz. Sürücü adabını çok iyi biliriz. Bu kurallara uymayan pilotlarımız önce ihtar edilir devam ederse yeleğini alırız. Biz Türkiye de bu işi en ciddi yapan kulübüz.

Hiçbir yelekli chopper pilotunu kuralları ihlal ederken göremezsiniz. Sloganımız ise; “Lütfen artık bizi görün”

Hiçbir yelekli Chopper pilotu trafik kurallarını ihlal ederken göremezsiniz. Bizim örnek model olma çabamız var emniyetle de paylaşacağız, Vali Bey’e, Belediye Başkanı’na da anlatacağız.

Biz kültürümüzü anlatmak için okullara gideceğiz, 8-9 yaşında çocuklar mobilet sürüyor, biz bunları okul çağındaki çocuklarımıza anlatırsak bu kültürü alırlar. Çocuklar kazaları görüp etkileniyor. Çocuklara motoru nasıl sürmesi gerektiğini motosikletin de bir araç olduğunu anlatacağız.

Biz bu bilgileri verirse gelecek nesillere iyi bir zemin aktarmış oluruz.

Osmaniye’de kaskı özendirme çalışmamız oldu. 600 motorla gittik oraya, Vali Bey ve Emniyet Müdürümüzün desteğiyle oldu. Bütün motorcularımız kaskla geldi. Emniyet Müfettişinin aktardığına göre Türkiye’de kask takma oranı en yüksek il Osmaniye olmuş. Demek ki çabalarla olacak bu iş. Motorda kaporta bizim bedenimiz, kask çok önemli...

Çalışmalarımızda “Lütfen artık bizi görün” diye sloganımız var. Biz görülmek istiyoruz... Eğer arabalar tarafından trafikte dışlanırsak kazalar oluyor. Lütfen herkes saygılı ve dikkatli olsun. Unutmayın hayatımız giydiğimiz elbiselerimizdir.

1230 no’lu mesajığımız var TCMKADN adında, buradan haberleşebiliyoruz. Tüm motosiklet sürücülerinin bizimle olmasını istiyoruz. Biz kişileri seçiyoruz; ancak insan seçmek değil bu; rengi, dini hiç önemli değil. İzmir’de Türk Chopper yeleği giymiş Alman var.

Gönül işi bu, biz adap seçicisiyiz. Avukat, sanayici, reklamcı, işletmeci arkadaşlarımız var. Biz hata yapmak istemiyoruz...

Örnek model olma çabamız var. Bu tüm Türkiye’de böyle...

Bu vesile ile Genel Başkanımız Sn. Ali Rıza Uygur’a bu kulübün kuruluşunda göstermiş olduğu çabalardan dolayı saygılarımızı sunarız.■

oguznar@altinsehiradana.com

444 20 99

V-Power

Performance Fuels

TAŞIT TANIMA SİSTEMİ

Akaryakıt giderlerinin tam kontrolü, pratik çözüm!
Pratik ve hızlı akaryakıt ikmali.
Ödeme ve muhasebe kolaylığı.
Kilometre/Litre takibi.
Hatasız yakıt ikmali.
Türkiye’de yaygın, geniş hizmet ağı.

**1000’e yakın Shell istasyonu,
TAŞIT TANIMA SİSTEMİ ayrıcalığı ile sizleri bekliyor.**

Shell
V-Power
Kurşunsuz97

Shell
FuelSave
Kurşunsuz95

Shell
V-Power
Diesel

Shell
V-Power
Diesel
+GTL Teknolojisi

Shell
AutoGas

Shell
HELIX

 STP
www.stppetrol.com

Adana'da Eski Bayramlar

Yazı: Fevzi Acevit

Fotoğraf: Hançerli Color Arşivi
(İbrahim Hançerli)

İnsan sonsuzu ruhunda taşır.
Zaman, insana özgü bir algıdır, kozmik bir sırdır. Elle
tutulamayan gözle görülemeyen bir boyuttur. Zamanı
izleriyle fark ederiz. Doğrusal mı akıyor, küresel olarak
mı genişliyor; bilen yoktur...

Zaman nehri çırpıntılı dalgalarıyla
*geçmişten geleceğe doğru akı-
yor.

Çocukluk çağından baktığımızda, geleceğe uzanan ömür yolu ne kadar da uzun görünüyordu.

Oysa gerçek öyle mi?..

İnsan ömrü nisan yağmuru gibi...

Yılların ardından baktığında bir de ne görüyorsun; ağarmış saçlar ve yorgun gözlerle geçmişe baktığını....

Geçmişte kalan olaylar, duygular, anıların sisli ambalajına sarıldıklarında değişiyor, büyülü bir hal alıyorlar.

Geçmişe özlem böyle doğuyor olmalı...

Çocukluğunuzu yaşadığınız yerleri ziyaret ediniz. Geçmişe özlemin ne denli güçlü bir duygu olduğunu hemen fark edersiniz; anılar yağmur gibi sağanaklar halinde iner gönlünüze.

Çocukluğun kocaman gözlerle bakan hayretini... O çocuksu coşkuyu bir kez daha yaşarsınız. Renkleri, duyguları, sevgisi farklıdır çocuk dünyamızın.

Bayramları da öyle...

Gelin değerli okurlarım Adana'da bir zamanlar bayramlar nasıl yaşanırdı sorusuna yanıt arayalım... O eski bayramlardan bir anı demetini, anılarımı örten zamanın sisleri arasından çekip çıkaralım birlikte yaşayalım.

O Eski Bayramlar

1950'li yıllar...

O yıllarda Adana küçüktü, bahçeliydi, bağlıktı. Yazları tozlu, kışları çamurluydu ama güzeldi.

Adana'nın merkezi, Tepebağ'ın çevresinde odaklanmıştı. Kuzeyde İstasyon binası'nı geçtiniz mi, evler seyrekleşir, bahçeler çoğalırdı.

Evimiz, havaalanının karşısında, Mersin yolu ile demiryolu arasına sıkışmış dar ve kısa bir sokaktaydı. Sokağın iki yanında evler... Evlerin yanlarında bahçeler ve bahçelerle evler arasında kalan çocuk dünyalarını kucaklayan boş arsalar...

O arsalar mahallenin çocukları için çok önemliydi çok... Oralarda oynar, yarışma savaşıma, dost edinme, kazanma kaybetme gibi duyguları o arsalarda yaşadık.

Bir de çok daha büyük oyun alanımız vardı; havaalanının bize uçsuz bucaksız görünen arazisi... Şimdiki Havalimanı o yıllarda daha küçük çaptaydı. Çevresi tel örgülerle çevrili bir yasak bölge değildi. Büyüklerimizin oyun alanı da orasıydı. Mahalle maçları orada yapılırdı. Havaalanı arazisinden biz çocuklar da nasiplenirdik; oynayanları seyreder, akrep yakalar, kuzukulağı toplardık.

İnsan ömrü nisan yağmuru gibi...
İnsan, yılların ardından ağarmış saçlarını ve yorgun gözlerle geçmişe
baktığını görür. İnsan yaşamında anıların etkisi güçlüdür.

Kör Duran'ın Salıncağı

Bayram, çocuk dünyamızda bir sevinç ve mutluluk rüzgarı gibi eserdi. Bayramlarda sevgi kanatlarını açar biz çocukları sevgi ve ilgi dünyasının gökkuşağına uçururdu.

Bayram sabahı önce büyüklerin elleri öpülürdü. Bayram harçlığı öyle toplanırdı.

El öpme, sadece ev halkıyla sınırlı kalmazdı; mahalle dolaşılır, büyüklerin elleri öpülürdü. Kimisi şeker kimisi para verir sevindirirdi çocukları.

...

Bayram oyun ve eğlence dolu saatlerin, yeni giysilerin, bol cep harçlığının ve salıncakta dalga vurmanın günleriydi.

Anılarımı süsleyen ilk bayram etkinliğim, mahalleye kurulan bir salıncaktı.

Bakkal Kör Duran'ın salıncağı biz miniklerin ilk bayram heyecanıydı.

Kalın direkler arasına kurulan salıncağa 5 kuruş ödeyerek biner, heyecan çılgınlıkları ata ata dalga vurur, yukarı aşağı, yukarı aşağı sallanırdık. Kör Duran'ın, "Yandı!" nidası duyulduğunda, 5 kuruşluk eğlence hakkımızın bittiğini, yenisi için bir beş kuruş daha gerektiğini çok çabuk öğrenmiştik.

...

Biraz daha büyüdüğümüzde, Adana'nın asıl "Bayram Yeri" ni tanıdık.

İstasyon yakınındaki Demirspor Antrenman sahası üzerine kurulan Bayram yerinde ne ararsanız vardı. Rengarenk giysilerini giymiş çocuklar aileleriyle birlikte doluşurlardı oraya. Küçüklerimizin elleri büyüklerinin ellerinde, biraz büyümüşler kendi başımıza, bayram yerinin sunduğu "zenginlikleri" yaşırdık. Salıncaklar, dönme dolaplar, insanların duvarlarına yapıştığı rotorlar... Üç atış 25 kuruş üzerinden penaltı yarışları... Üçünü de gol yapıp kazandınız mı, çikolata alırdınız. Sigara paketlerine halka atılan pavyonlar vardı... Halkaların satışını genellikle bayanlar yaparlardı, kırtarak genç müşterileri cezbeder kışkırtır, bir paket sigarayı bedava alayım derken on paket parasını kaptırıverirdiniz.

...

Geçmişte kalan olaylar ve duygular, anıların sisli ambalajına sarıldıklarında değişir, büyülü bir hal alırlar; geçmişe özlem böyle doğar...

Aradan yıllar ve yıllar geçti...

Çocukluğumuzun bayramları ve o bayram yerleri artık yok. Bayramlardaki o eski coşku da yok.

Bayramlaşma geleneğimiz ise, çok şükür devam ediyor(!). Cepten bir mesaj ya da üç beş kelimelik kutlama ile yetiniyoruz...

İnsanın insanla kaynaştığı, büyüklerin değerinin bilindiği, çocukların sonuna kadar sevindirildiği o eski bayramlar, anılar da yaşanabiliyor artık.

Çocukluğumun kocaman gözlerinden bakarak yeniden o bayram günlerini yaşamayı bazen öylesine özleyorum ki...

1960'lı Yıllar...

Aylardan nisandı.

Güney baharı tüm renkleri aşk ve gençlik ikram eden turunc, portakal, limon çiçeği kokularıyla esiyordu.

Çukurova nisanını bilen bilir...

Karacaoğlan da ölümsüz dizelerinde; o çiçek çiçek coşan bereketi, duygu dolu gönülleri söylememiş mi?.. "Çukurova bayramlığın giyerken" diyerek o büyüleyici o gönülleri coşturan insanları aşk sarhoşu yapan güneyin çiçek kokulu baharını anlatmamış mı?..

İşte yine öyle bir nisan günüydü.

Kadim dostlar buluşmuş sohbeteydik.

Cavit şalgamlarımızı doldururken sormuştu; "Abiler dene de ister misiniz?"

Baba Cahit her zamanki telaşı ile atılmış; "Denesiz olur mu! Koy koy..." diyerek kararı hepimiz adına vermişti.

Selah'la birlikte gülmüş ellerimizi teslimiz diyen bir ifade ile sallayarak deneli şalgamı kabullenmiştik. Biraz siyaset, biraz da sağdan soldan laflarken söz geçmişe kayıvermişti.

Anılara girince, yeniden, ortaokul lise çağındaki hınzır ele avuca sığmaz gençler oluvermiştik. Birlikte güldüğümüz ya da üzüldüğümüz olayları, birimiz durup öteki tamamlayarak anlatıyorduk. Söleşinin bir yerinde Baba Cahit'in yüzüne durgun bir ifade gelmiş biraz hüznün biraz da hayret tınısı ile titreşen bir ses tonu ile şöyle sormuştu:

"Feyzi, nasıl oldu bu iş? Yıllar ne çabuk geçti öyle? Hepimiz altmışlı yaşlara geliverdik!"

Kahkahalarla söze girmelerle süren sohbet yerini bir anda, avuçlarından gençlikleri kayan ve bunun nasıl olduğunu anlamayan insanların hüznü bakışlarına terketmişti.

Can dostlarıma şöyle alıcı gözle baktığımda; ağaran saçları, yıpranan bedenleri, zamanın çizgilerini yaşamın yorgunluğunu yansıtan yüzlerini görmüştüm.

Yorgun gözleriyle bakarak; "Yaşam ne çabuk kayıp gidiyor elden?" diye soran arkadaşımın ilk gençlik çağındaki duygulu heyecanlı yaşam enerjisi ile dop dolu halini anımsayıvermiştim...

Zamanın Sırrı

*Geçmişten geleceğe doğru akan zaman: Zaman sırrı üzerinde düşünürken farklı açıklamalar ve yorumlar yapılması kaçınılmazdır. Adı üstünde zaman kozmik bir sır... Geçmişten geleceğe doğru doğrusal bir çizgide mi akıyor? Ya da tıpkı big bang anında hiçlikte beliren o esrarlı ve minicik nokta gibi küresel midir? Zamanı, doğrusal bir çizgide geçmişten geleceğe doğru akıyor şeklinde algılamamız biz insanlara özgü bir yanılsama mıdır? Zaman, big bang anının küresel biçimde genişlemesi midir? Bunlar bilinmiyor... Bilebildiğimiz şudur: Zaman, biz insanların algılayış şekline göre geçmişten geleceğe doğru akmaktadır, olayların birbirini izleyişinden dolayı zamanı böyle algılamaktayız. ■

fevziacevit@altinsehiradana.com

Geçmişte Çocuk Oyunları ve Sokak!

Yazı: Mahmut Hazım Kısakürek

Fotoğraf: Hasan Taslakçı
Aslışah Yayıcı

Çelik Çomak... Gulle... Uzun Eşsek... Güvercin
Taklası... Yakan Top... Bombili... Topaç... Uçurtma...

Ne güzeldi, güneşin ufuktaki mezarına yavaş yavaş gömüldüğü saate kadar sokaklarda kalmak.

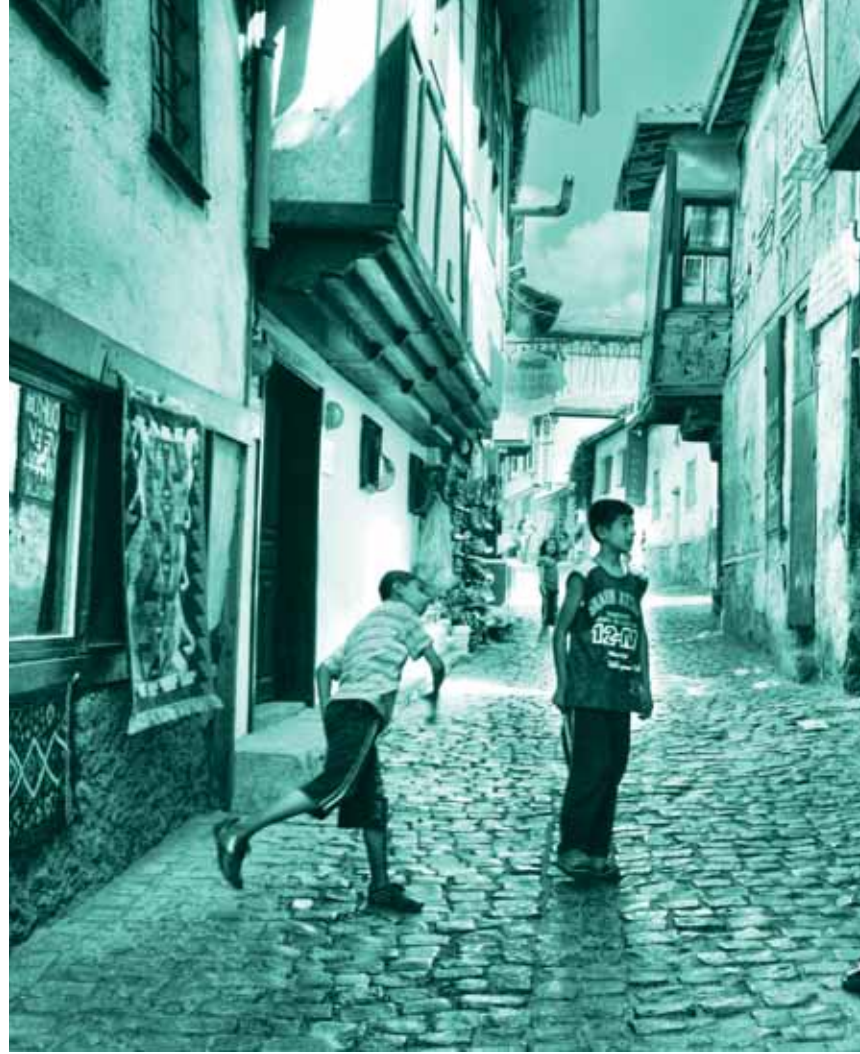
Gölgeler kaybolmaya başlayınca kız kardeşim yanıma gelip: "Annem seni çağırıyor abi." dediği an sokak zamanının bittiğini anladım.

Ne oyunlar oynardık, okul dönüşü yemeği boğazımıza döktükten hemen sonra sokağa fırlayıp. Her mevsimin moda oyunları vardı.

Çelik Çomak

Mesela içinde bulunduğumuz bu ayların en moda oyunu çelik çomaktı. Çelik diye adlandırdığımız uçları yontulmuş kısa sopanın ortası boşlukta kalsın diye ya bir çukur deşerdik yere, ya da iki taş koyardık yan yana. O boşluğa çomak sokulup, çelik havaya kaldırılıp bir an boşlukta bırakıldıktan sonra çomakla yanlamasına vargüçle vurulup mümkün olduğu kadar uzağa göndermektir amaç. Karşıdaki oyuncular havada yakalamaya çalışırdı çeliği. Ne gözü karalıktır bu! Havadan sana doğru hızla gelen tahta parçasını tutmaya çalışmak. Aboooooov!

Kızlar bu işi çok iyi yapıyordu. Çünkü onların etekleri bu çelik tutma işi için biçilmiş kaftandı. Niye şaşırdınız? Kızlarda oynardı bizimle bu oyunu. Hatta her grup mutlaka bir kız oyuncu alırdı arasına. Sırf eteğin avantajı için.

Gulle ve Dakka

Yaz aylarının ortasında ise, gulle oyunu sokak oyunlarının favorisi idi. Gulle ne mi? Misket! Ya da “bilye” veya “bilya”. Camdan, içi renkli yuvarlak bir oyuncak. Her oyuncu kendince en iyi gullelerini dakkalık yapardı. Valla ben de bilmiyorum “dakka” ne demek. Ama kaybedilmemesi gereken en kıymetli gulle olduğunu biliyorum. Dakkalığını kaybeden cırlazırdı. (TDK: Oyunda mızıkçılık etmek) Çok güçlü olurdu dakkalık.

Vurduğu cam gulleği kırardı bazen. Gulle oyununun birçok versiyonu vardı. Küçük bir dairenin içine dizilen gullelerin daire dışına çıkarmadan dağıtılması en gözde grup oyunlarından birisi.

Şeker Kamışı ve Gazoz

Ha birde kamış kesmece vardır. Şeker kamışı. (Öz suyunda yüksek miktarda sakkaroz bulunan, uzun ve mor kabuklu Adana ve civarında kültürü yapılan çok yıllık bir bitki.) Kamış, dik olarak, kol hizasındaki boğumlarından birinde, bıçak ile küçük bir yara açılarak, kabuğu kaldırılıp bıçakla dengede tutulur. Oyuncu kendini hazır hissedince tek elinde tuttuğu bıçakla, dik duran kamışı yere düşürmeden doğramaya başlar. Amaç olabildiğince çok dilimlemektir kamışı.

Gazoz patlatarak da oynanır bu kamış dilimleme oyunu. “Gazoz patlatmak ne demek?” dediğinizi duyar gibiyim. Bakın şimdi; bu oyun için bir şişe “Zaman” ya da “Ferah Bade” gazozu, gazoz açacağı, şeker kamışı ve bıçak lazım. Oyuncunun iyi koşması bir başka özelliğidir bu sokak oyununun. İlk önce oyuncu gazozu iyice çalkalar sonra şişenin tabanını topuğuna bir kez vurur. Daha sonra belirlenen bir noktaya doğru hızla koşup geri gelir. Şeker kamışını önceden belirlenen sayıda bıçakla doğrar. Sonunda da gazozu gazoz açacağı ile bir defada hızla açar. Eğer gazoz şişeden çatarsa (Taşarsa) oyunu kazanır. Kazancı mı? İçtiği gazoz ve dilimlere ayırdığı kamış.

Okul Oyunları

Okullar açıldığında sokak oyunları hafta sonlarına kalırdı. Ama sabah öğleye kadar okula gidenler bu konuda biraz daha avantajlıydı. Derslerini bitirdikten sonra (çalışkan öğrenciler için geçerli) oyun oynamaya hakkı ve zamanı vardır. Ama oyun arkadaşlarının çoğu okulda olduğu için daha az kişili veya tek kişilik oyunlar oynamak zorunda kalırdık. Ama tatil günleri bir bayram günü gibiydi.

Karpit Patlatmak

Sonbaharın en gözde oyunlarından biri biraz tehlikeli olsa da karpit patlatmaktı. Bir çukur açılır içerisine su konup, karpit de atıldıktan sonra üstüne tabanı delinmiş bir konserve kutusu kapatılıp etrafı da iyice çamurla sıvandıktan sonra üstüne ateş gösterilerek patlatılırdı. Bu oyunun bugün oynanmaması biraz isabetli oluyor. Hoş bugünkü çocuklar havai fişek ve molotof patlatıyorlar. Tehlike sınırını biraz daha aştılar. Ama sokak oyunu oynamıyorlar! Sokaklarında kız çocuklarına bıraktılar. Oyun oynanabilecek sokak kaldıysa tabii ki.

Uzuneşegi bilir misiniz? Ya “Aç Kapıyı Bezirgân Başı”nı? Ha bir de “Güvercin Taklası” vardı. Ama tatil günlerini en güzel oyunu körebeydi. Okulun bahçesinde oynanan “Mendil Kapmaca” da her teneffüsü iple çektirirdi bize. Kız çocuklarının en gözde oyunu ise “Seksek” idi. Çeşitleri vardı seksekin: Dört kareli cüz, beş kareli, mektuplu, sekizli, aynalı, teyyare.

Çocukların zeka ve emekle hazırladığı oyunların yerini, hazır satılan bireysel oyunlar aldı...

Aaa...

“Yağ Satarım Bal Satarımı” unuttum.
Yağ satarım, bal satarım,
Ustam ölmüş ben satarım.

Yakan Top

“Yakan Top” bugün de revaçta. Daha dün bizim sokakta çocuklar oynamaya çalışıyorlardı. Çalışıyorlardı diyorum çünkü sokağın trafiğinden sık sık ara vermek zorunda kalıyorlardı oyunlarına. Sokağa park etmiş arabalardan da kendilerine bir oyun alanı bulmaları mucize. Bu sadece benim sokağım ile ilgili değil. Bütün sokaklar böyle şimdi.

Kale Oyunu... Bombili... Dalyan...

Hah şimdi aklıma geldi. “Kale” oyununu hatırlayanınız var mı peki? Oyuna başlamadan önce küçük yuvarlak yassı taşlardan yedi tane bulunur. Bir tane bezden yapılmış top bulunur. Eşit bir şekilde ikiye bölünen oyuncular “Yaş mı, kuru mu?” seçimi ile öncelikli grubu belirlerler. Taşların yanında kalan oyuncular yedi adım ötede taşları devirmek için top atacak grubun oyuna başlamasını beklerler. Sıra ile top atanlardan hiçbiri taşları deviremezse taşların başındakilerle yer değiştirirler. Taşları top ile yıkanlar taşlar yıkılınca kaçarlar ve attıkları top ile kendilerini vurmaya çalışan taş bekçilerinin uzağında durmaya çalışırlar. Bir yandan da taşları devirenler yeniden üst üste dizmeye çalışır. Çok zor ve heyecanlı bir oyundur kale. Bazı yörelerde de “Yedi Taş” diye anılır. “Bombili”, “Dalya” gibi isimleri de vardır.

Bir de oyuncaklar vardı: Telden yapılmış araba, çatal(bir adı da kuş lastiği), patlan-gaç, topaç, uçurtma.

Hey gidi günler hey!

Oyunlarla Birlikte Sevgi de Kayboldu

Şimdi zekâ ve emek ile oynanan oyunların yerini hazır satılan ve daha dar mekânlarda asosyal çocuk oyunları aldı. Çocukluk kayboldu. Şimdiki çocuklar dört yaşından itibaren dört duvarların arasında ailelerin isteği ve tutkuları doğrultusunda eğitime endeksli birer robot oldular.

Bununla birlikte sevgi de kayboldu.■

mahmuthazimkisakurek@altinsehiradana.com

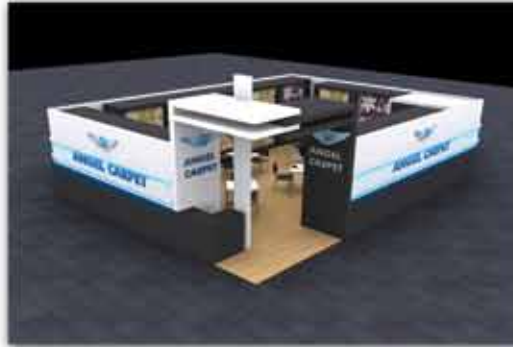
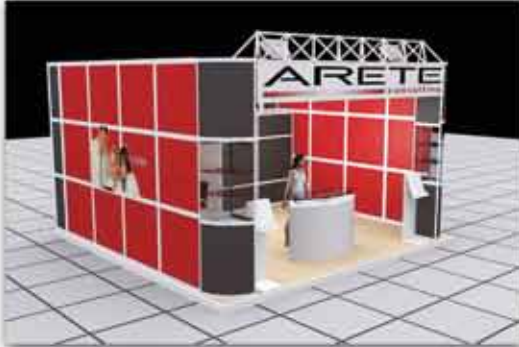
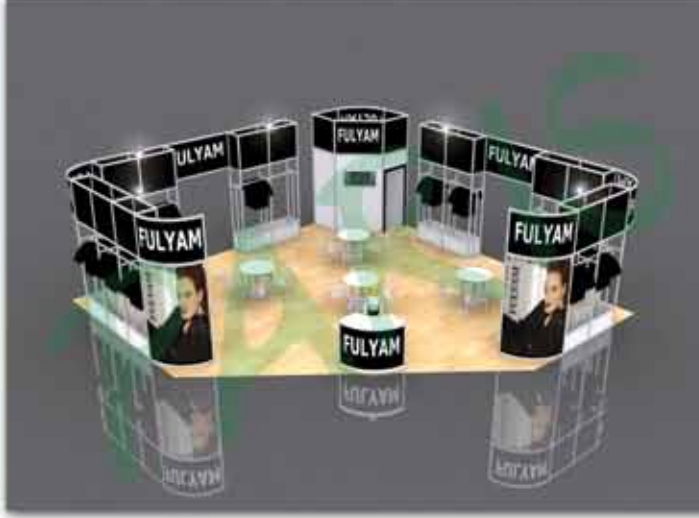
mesajans

reklam org.ltd.sti.

Yaratıcılığın renklerle birleştiği yer...

100YAP Adana

Çözüm Ortağı...

www.mesajans.com.tr

Tel : 0322 401 00 14

Fax : 0322 401 00 13

Reşatbey Mah. Gazipaşa Bulv.
Kısacık Apt. Kat: 2 Daire 7
Seyhan / ADANA

+ Farkedilmek mi İstiyorsunuz ?

Göz Alıcı Standlarla Amacınıza Ulaşın...

+ Farkınızı Gösterin...

Göç Yolları

Göçlerin Çukurova'ya Sosyal ve Kültürel Etkileri

Yazı: Metin Bahçivan

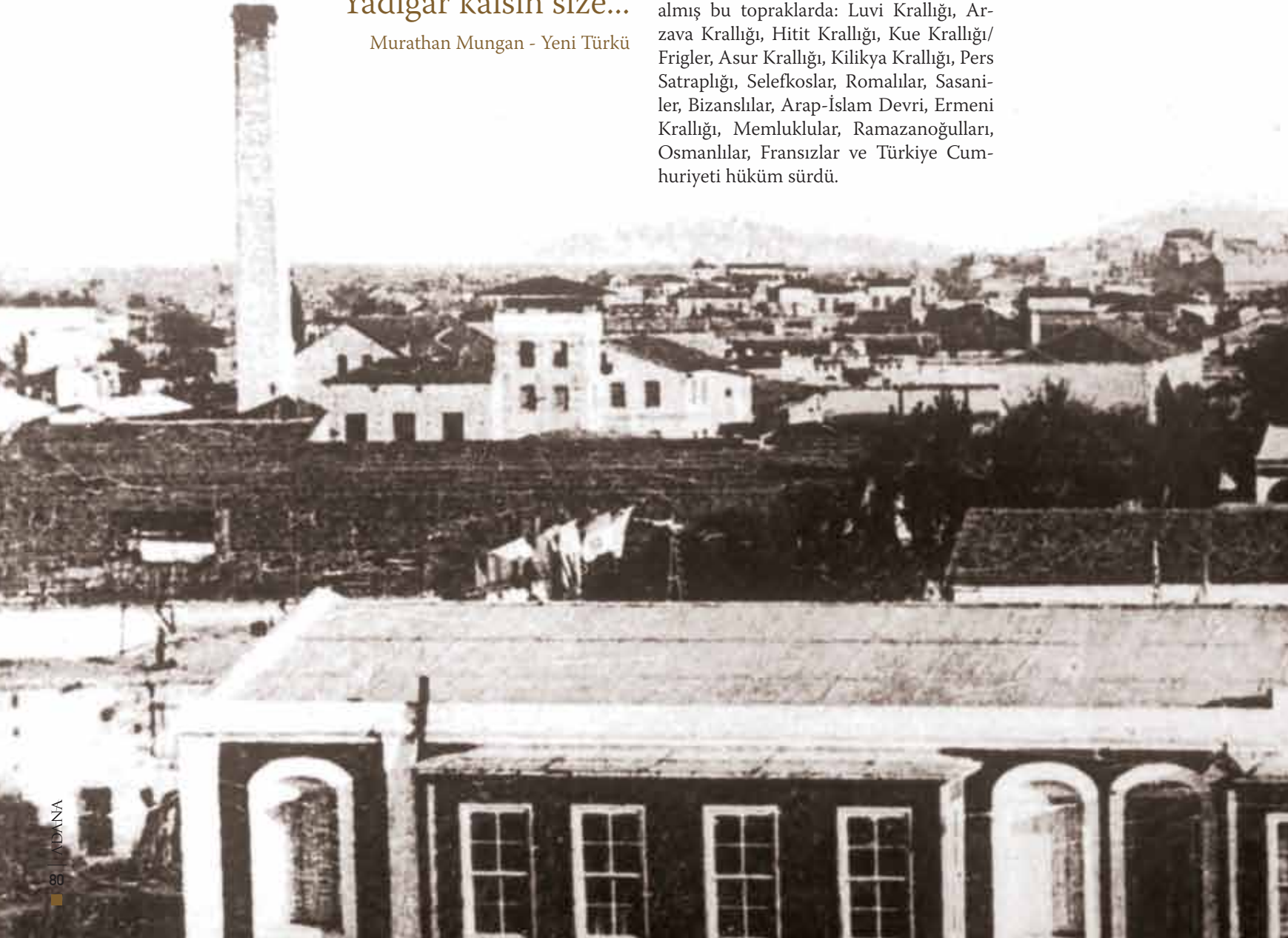
Fotoğraf: Ahmet Soley, S. Haluk Uygur

Göç yolları
Göründü bize
Görünür elbet
Göç yolları
Bir gün gelir
Döner tersine
Dönülür elbet
En büyük silah umut etmek
Yadigar kalsın size...

Murathan Mungan - Yeni Türkü

Sekiz bin yıldan fazla süredir yaşayan ve yaşatan Adana; uygarlıkların beşiği Anadolu'da tam da geçiş noktasında olmasından ötürü bir geçit görevi görmeye devam ediyor. Binlerce yıllık tarihinde doğudan batıya, batıdan doğuya, güneyden kuzeye geçişte en önemli durak ve konaklama noktası durumundaki Adana; her gelene ve herkese aynı cömertlikle sundu konukseverliğini... Peki, binlerce yıldan bu yana süregelen bu göçlerde konuklar da aynı duyarlılığı gösterdi mi Adana'mıza ?...

M.Ö 6000 yılından bu yana tam 10 ayrı uygarlık ve 18 siyasi yapılaşma yer almış bu topraklarda: Luvi Krallığı, Arzava Krallığı, Hitit Krallığı, Kue Krallığı/Frigler, Asur Krallığı, Kilikya Krallığı, Pers Satraplığı, Selefkoslar, Romalılar, Sasani-ler, Bizanslılar, Arap-İslam Devri, Ermeni Krallığı, Memluklular, Ramazanoğulları, Osmanlılar, Fransızlar ve Türkiye Cumhuriyeti hüküm sürdü.

Elbette bu süreçte yüzlerce kavim, ırk, mezhep, cemaat geldi; Araplar, Türkler, Kürtler, Ermeniler, Süryaniler, Yahudiler, Rumlar, Çerkezler, Şamanlar, Sünniler, Aleviler, Nusayriler, Katolikler, Protestanlar... Her biri ayrı bir lezzet, ayrı bir keyif, ayrı bir güzellik kattı Adana'nın ve Adana'nın yaşamına. Türkülerimiz, ezgilerimiz, oyunlarımız, yemeklerimiz, düğünlerimiz, cenazelerimiz velhasıl cümle yaşamımız harmanlandı bu mozaikte. Böylelikle dünyanın en zengin ve lezzetli mutfaklarından biri, en renkli folkloründen biri (yaşam kültürü) oluştu.

İsterseniz bu bilgilerden sonra, bölge-mizi şekillendirmiş geçmiş dönemlerde yaşanan büyük göçleri ve etkilerini bir başka yazıya bırakalım. Cumhuriyet döneminde Adana'da oluşmuş büyük nüfus hareketlerini (göç) ve sosyo-kültürel etkilerini irdeleyelim kısaca.

Cumhuriyetten Sonra Göç

Cumhuriyet döneminin ilk nüfus sayımında (1927) Adana'nın toplam nüfusu 300.000 iken, 1935 yılındaki 2.sayımda bu rakam 362.000'e çıkmıştır. % 21'lik bu büyümede en büyük pay, göç eden Balkan Türklerinin Adana'ya yerleştirilmesindedir.

1950'li yıllar Türkiye'nin ve Adana'nın tarım ve tarıma dayalı sanayide hızlı gelişme dönemidir. Pamuk ekiminin artması ve ona dayalı tekstil sanayinin gelişmesi sonucu Adana özellikle yakın illerden olmak üzere, göç almaya başlamıştır. 1950 yılında 509.000 olan nüfus 1955 yılında %23'lük bir artışla 629.000'e 1960 yılında da %20'lik bir hızla artarak 761.000'e ulaşmıştır. 10 yıl içinde Adana'nın nüfusu neredeyse % 50 artmıştır.

Adana'da Nüfus Türkiye'den Çok Artıyor

1935'ten 1990'lı yılların başına kadar nüfus artışı baş döndürücü bir hızla devam eden Adana'nın nüfusu 1975'te 1.240.475'e 1980'de 1.485.743'e ve 1985 sayımında ise 1.725.940'a ulaşmıştır. Sanayi bölgesi olması sebebiyle yoğun göç almış olup; 1980'li yıllarda Adana'da nüfus yoğunluğu %86'ya ulaşmış, Türkiye genelinde ise %58 olarak kalmıştır. 1980'de Adana'nın nüfus artış hızı % 3,5 iken, Türkiye'nin nüfus artış hızı % 2,3'tür. 1935'ten 1990'lı yılların başına kadar Adana'da nüfus artışı genel nüfus artışının üstündedir.

1995 yılından itibaren Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da GAP ve benzeri projelerin hayata geçmesiyle birlikte göç yavaşlayarak hız kaybetmiştir. 2010 yılı verilerine göre; kent merkezi nüfusu 1.623.545 iken toplam il nüfusu 2.085.825 olmuştur. Bu son verilere göre; kent nüfusumuz % 77 iken kırsaldaki nüfusumuz % 23'e gerilemiştir. Yani her geçen gün kentleşen nüfus artmaktadır. Buradaki en ilginç veri ise; Adana doğumlu nüfus % 71 iken başka ilde doğup Adana'da yaşayanların oranı ise %29'dur. Biraz daha irdelediğimizde ise, bir kuşak daha geriye gittiğimizde yani ana-babası Adana doğumlu olmayanlar da göz önüne alındığında; Adana'da yaşayan toplam nüfusun %50'si Adana doğumlu çıkmaktadır.

Adana'da
açılan fabrikalar
göçün nedenlerinden
birisi

Balkanlardan göçen Türkler Adana'nın kentleşmesine önemli katkıda bulundu

Göç İçin Üç Farklı Dönem

Cumhuriyet dönemi Adana'sında göçler yıllarca ve on binlerle sürmesine karşın; kentimizin sosyal ve kültürel yaşamını derinden etkileyen göç sürecini 3 ana dönemeçte irdelemek gerekiyor.

A) 1927-1935: Balkan Türklerinin Adana'ya yerleştirilmesi süreci tipik bir Anadolu kasabası görünümündeki Adana'nın kentleşmesine katkıda bulunmuştur. Okuma yazma oranı yüksek olan bu grubun kentin sosyal alanındaki yeri yadsınamaz derecede önemlidir. Kamu kurumlarında yoğunlaşan Balkan göçmenleri, bilgi ve becerilerini her alanda göstererek Adana'nın o dönemdeki yerli halkıyla kısa sürede kaynaşmış ve kentin sosyal yaşamında önemli yer elde etmişlerdir.

B) 1950- 1970 : Amerikan Marshall yardımıyla başlayan tarımda makineleşme hamlesi, büyük arazilere sahip kompradorların binlerce dekarlık pamuk tarlalarının yanı sıra tekstile dayalı sanayinin gelişmesine ciddi olanak sağlamıştır. Başkaca illerden (Güneydoğu-Doğu) gelen kitlelerin bir kısmı pamuk tarlalarında çalışırken bir kısmı da pamukların işlendiği fabrikalarda çalışmaya başlamıştır (Milli Mensucat, Güney Sanayi, Bossa, Paktaş vs). On binlerce işçinin çalıştığı çırcır ve tekstil fabrikalarında kendiliğinden bir işçi sınıfı oluşmuştur. Ekonomik anlamda kırsaldakinden daha ciddi bir refah düzeyine ulaşan bu kesim, kent kültürüyle barışık yaşadığı gibi; kentin sosyo-kültürel yaşamında önemli rol üstlenmişlerdir.

Adana'nın adını duyuran sanat ve edebiyat adamları bu dönemde ortaya çıkmış ve bu dönemdeki yapıdan beslenmiştir: Etem Çalışkan, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Yılmaz Güney, Yılmaz Duru, Demirtaş Ceyhun, Ali Özgentürk... Sanat-edebiyat dergileri, Tiyatro grupları bu dönemde ciddi bir atılım yapıyor. Göç yoluyla gelen kitleler de bu kültürel hareketlerden payına düşeni alıyor. Ekonomik ve sosyal yapı katmanlar farkı olmasına karşın, Adana'da henüz etnik kökene dayalı bir gettolaşma olmadığı için; zengin ve yoksul evleri birbirine yakın bir ortamda bulunduğundan toplamda yaşanan kültürel hareketlerden herkes payına düşeni (eşit olmasa da) alabilir durumdadır.

Bulgaristan'ın
Burgaz kentinden
göçenler

Adana'ya
Rumeli'den
göçenler ilk
defa Gavurköy'e
(şimdiki Sepici)
yerleşir

C) 1981-1995: 12 Eylül 1980 yılında yaşanan askeri darbe ve beraberinde gelen baskıcı rejim, Güneydoğu ve Doğudan göçü artırmıştır. 1991 yılında yaşanan körfez savaşı sırasında kitleler halinde Güneydoğu'dan (özellikle Şanlıurfa, Diyarbakır) göç eden aileler özellikle Adana ve Mersin illerine yerleştiler. Bu dönem Adana'nın varoşlarında, kenar semtlerinde ciddi bir gettolaşmanın başladığı ve kemikleştiği dönemdir. Onlarca yeni mahalle oluştu ve koca bir mahalle tek bir il veya ilçeden göç edenlerden oluştu. Dolayısıyla mahalleler göç eden kesimin geldiği kentin ismiyle anılmaya başlandı: Mardinliler, Urfalılar, Muşlular, Siirtliler, Kozanlılar, Karaisalılar... Böylesi bir aidiyet ve korunma içgüdüleriyle oluşan bu mahallelerin kent merkeziyle kültürel bağı kesildi. Kendi içine kapanık bu mahallelerin kentin sosyal ve kültürel dokusunun dışında tutulması; yerel yöneticilerin ve politikacıların tercih ettiği bir yöntem oldu. Kent kültüründen yoksun bu yığınları oy deposu olarak gören politikacıların yaptığı tek şey; popülist yöntemlerle (ucuz ekmek, ücretsiz otobüs, kömür vs) bu insanları kentleşmenin olmazsa olmazları olan sosyo-kültürel etkinliklerin (tiyatro-sinema-müzik-spor vs.) dışında tutmak olmuştur.

Kentimiz büyüyor... Nüfus iki milyona ulaştı... Ya sanat...

Sanat ve Göç

Bunu somut birkaç veriyle irdeleyelim. 1984-1989 yılları arasında Adana'nın kent merkezi nüfusu 500.000-550.000 iken turneye gelen bir tiyatro oyunu için 2 gün 4 seansta 2.400 bilet satılırken (%0,44); bugün 1.623.545 olan kent nüfusuna karşın, bir tiyatro oyunu için toplam 1.000 adet bilet (%0,061) satılamamaktadır. 1982 -1983 sezonunda Adana Devlet Tiyatrosunda sergilenen bir oyun ortalama 70 kez sergilenir ve dolu dolu izlenirken (yaklaşık 24.000 seyirci); bugün bir oyun 30 kez bile zor sergileniyor. Bu yıl 13.sü yapılan Uluslararası Tiyatro Festivalinde toplamda 15 oyun (34 seans) için 12.000 bilet satılıyor peki gerçek tiyatro izleyicisi kaç kişi; 2.000 evet 2 milyonluk kentte 2.000 kişi... Sorunun ekonomik olduğunu düşünüyorsanız, bir küçük hatırlatma yapayım o zaman; Haftada 3 kez oyun ser-

gileyen Adana Büyükşehir Belediyesinde tiyatro biletleri genelde ücretsiz (gişede 5 TL), Seyhan Belediyesi ve Çukurova Belediyesinde ücretsiz. Haftanın 5 günü 6 kez oyun sergileyen Adana Devlet Tiyatrosunda ise biletler 5 ve 7,5 TL!

Elbette kentimiz büyüyor, nüfus ve coğrafi alan artıyor: yollar, köprüler, alt geçitler-üst geçitler, binalar... Ancak sanatsal, kültürel etkinlikler ve bunlardan aldığımız pay aynı oranda büyüyor mu acaba? Ya da sorumuzu şöyle soralım; toplamda 2 milyonun üzerindeki Adanalı kaç tane dergi alıyor, kaç film izliyor, kaç kez tiyatroya gidiyor? Son 2 yılda hiçbir tiyatro oyunu izlemeyen, hiçbir konsere gitmeyen, sergi gezmeyen kaç Adanalı var çevremizde sayalım mı? ■

metinbahcivan@altinsehiradana.com

Kaynak;
DİE ve TÜİK verileri
Adana Valiliği, Adana Yılı

ADANA KÜLTÜR, SANAT, ŞİİR,
EDEBİYAT, EMMİLER,
İNCE MEMETLER,
DAYILAR, KABADAYILAR, BEYLER, AĞALAR
KARMASI

Yazı ve Resimleme: Etem Çalışkan

“-Atalım atalım
-Nereye
-Adana'nın ayazına, kızların beyazına.
E heeey hey...
Hey güllü hele güllü
Peştemal püsküllü
Amman Adanalı
Yandım Adanalı...
Adana'nın yolları taşlık...
Eski Kocaköy, Adana, yeni,
Büyükşehir Adana...”

1970'li yıllarda Milliyet Gazetesinin grafik servisi yönetmeni ve ressamı olarak çalıştığım yıllarda, Beyoğlu'nda bir sanat galerisindeki resim sergisine gittim. Serginin sanatçısı genç ressama, Nerelisin? dedim. Adanalıyım, dedi. Neresinden soruma “Maraşındanı.” dedi.

Sevgili Dr. Haluk Uygur da sormuştu bana nereli olduğumu. Benim yanımda da genç ressamınkine benzerdi. “Adana'nın Tarsusundanım.”

Zengindir Adana karması siyasette Atatürk'ün Milli Eğitim Bakanı İsmail Sefa Özler Adanalıdır. Türk siyasetinde mühür olmuş isimlerde ilk aklıma gelenler. İçlerinde bakanlık koltuğuna yükselmiş olanlar da var:

Adana Karması'nın İyisi Güzel

Cavit Oral, Kasım Gülek, Kemal Satır, Ahmet Topaloğlu, Dr. Makbule Dıblan, Dr. Suphi Baykam, M. Kemal Küçüktepepınar, Remzi Oğuz Arık, Selahattin Kılıç...

Hepsini sıralayamıyorum...Adana Karması çok kalabalık...

Adana Karmasındaki Nuh Naci Yazgan, çocukluğumuzda bildiklerimizden. Bu arada ben yaşımı söyleyeyim de, siz çıkarın hangi yıllar olduğunu. Efendim bendeniz Türkiye Cumhuriyeti yazı devrimi ile yaşıtım. İşte o yıllarda Çukurova Kurtuluş Savaşı'nda Şimşek Müfrezesi kumandanı dedem Kara Hacı anlatırdı Nuh Naci'yi.

Mustafa Kemal'in Sivas Kongresinde Nuh Naci kongre delegesi, iki dönem Adana Milletvekili, Akbank ve Milli Mensucat'ın kurucusu. İmzası birbirine bitişik aşağıdan yukarı çıkan inen çıkan iki büyük harf N idi. Nuhun N'si, Naci'nin N'si.

Nuh Naci, yazar-okur olmadığından değil, kalem çabuk tükenmesin diye böyle imza atıyor. (Ne de olsa serde Kayserilik var) Oysaki NN, Kayseri'de Kayseri idadisinde(lisede) hüsn-i hat dersi veriyor, örneklerini gösteriyor güzel yazının.

Hammal Hacı Ömer Sabancı, Nuri Has, Kadir Has, Adana Karması'nın sanayi asları. Adana'nın Hacı Ömer Ağası olduğu gibi Sadıka Anası var. Sadıka Ana Altı cülüğün anası. Adana'nın ikinci anası, buna ablası diyelim, Muazzez Arpacılar. Adana'nın iyilik meleği... Ve daha çok Ağalar, Beyler, Analar, Ablalar.

Karayoluyla Toros Dağlarından geçerek gelinirse, buram buram kokusundan anlarsınız ki Adana'ya geliyorsunuz. İştahınız kabarıp kebaba. Şimdilerde çoğaldı kebab salonları, ocakbaşıları:

Bu konuda efsane isim Onbaşılar Sadık Kıyan. Akşamları birbirine takılmaların, sohbetin bini bir para kebabın ikinci otağı Annem Bayram. Annem Bayram'ın ocağına yalnız siyaset giremez. Bunun dışında her şey serbest, küfürün de bini bir para. Bunlar da Adana Karması'nın aslarından.

Adana Karması'nda sporda da aslar var. Yüzmede, atlatizmde, futbolda, atlı sporlarda, at yarışlarında.

Futbolda Orhan Kemal'den Fatih Terim'e kadar gideri var. Bir Kedi Memet vardı kaleci tribünlerden çok küfür yerd. Karnı kafası şişerdi her gol yeyişinde:

"Ulan eşek oğlu eşek Kedi Memet, sana kedi dedikse topu yakala diye dedik, golle ri ye diye demedik."

Adana Karması'nda Kadirli'den Kozan'dan, Osmaniye, Bahçe, Düziçi, Ceyhan'dan, Seyhan'dan, dağlar aralarından, Yenice'den pamuk tarlalarından "pambık" toplayanlardan aslar var. Adana Karması bu ağanın, ciğerim.

"Kırlangıç yapar yuvayı
Çamur sıvayı sıvayı"

Dizesinin birinci sayfasına en üste oturduğu İnce Memet'lerin Efsanelerin ve Anadolu halkımızdan Nobel Ödüllü Yaşar Kemal'i, Baba Evi'nin ve Romanların, öykülerin Orhan Kemal'i var, Muzafer İzgü'sü var.

Ressamları, tiyatro, sinema sanatçıları, fotoğrafçıları ve musikisi, davul zurnası, halayı, türküsü, gazeli, uzun havası var.

Lokman Hekim de Adana Karması'nda. Sinemada Yılmaz Güney, Yılmaz Duru. Resimde, Dr. Suphi Baykamoğlu Bedri, müzikte İncelik Berber Salonu'nun oğlu Celal İnce, Piyano sanatçısı ve hocası Evren'in babası Erol Büyükbırç, Şadan Adanalı ve daha...

Ahmet Remzi Yüreğir, Remzi Oğuz Arık, İhsan Oral. Karikatürün unutulmazları Oğuz Turan, Keloğlan gazetesi ve Kemalettin... Yayın organları, gazeteler, dergiler... Bunların da dahaları çok var.

Adana Karması'nın Tiyatro Sanatçıları ve sahnesi ile de buluşacağız...

Bütün bu değerlerin başlangıcı günümüzden beş bin yıl öncesidir. Milyonlarca yıldan beri Doğu Anadolumuzdan doğup Mezopotamya ovasından Basra'da Limman'a karışan dünyanın kutsal ırmakları, kutsal ikizlerimiz Dicle ve Fırat. Ve Çukurova'nın kutsal ikizleri Seyhan ve Ceyhan. Dicle ve Fırat, bereketin ve yazının icadının kaynağı, Seyhan ve Ceyhan ise yazıdan sonra bereketli Çukurova'da sanatın, kültürün, ilimin kaynağı.

Seyhan, tarihi Adana Taşköprü'sünün altından nazlı nazlı geçerken, Sabancı Kültür Merkezi ile, eski Adana Kız Lisesinin tarihi yapısındaki Kültür Merkezi ile öpüşür...

Çukurova'nın doğa sevgisi, Karacaoğlan'dan günümüz sanatçılarının paletlerinde renk, şiirlerinde beste olmuşlardır.

Şair Harika Ufuk, Seyhan ve Ceyhan için dizeleriyle şöyle sesleniyor.

"Ovada bereket akıtır Ceyhan,
Ceyhan'ın ikizi bolluktur Seyhan.
İki kardeş yolcu, Çukurovam han,
Adanamdan sana selam Türkiye'm."

Adana Karması burada bitmez devam edecek...■

etemcaliskan@altinsehiradana.com

Adana Ulucami'nin Meşhur Hat Levhalarının İçler Acısı Hali..

Yazı ve Fotoğraf: Mesut Dikel

Ulucami'de ki ünlü
hattat Mehmet Şefik
Efendi'ye ait altın
sıvama levhalar nasıl
restore edildi?

Hepimiz biliriz ki Adana'mızın tarihi dokusunun göz bebeği olan Ulucami aynı adla anılan Ulucami Mahallesi'nin orta kısımlarında yer alan eser oluşu, aynı zamanda Adana'nın en büyük tarihi cami ve yapısı oluşu bakımından da önem taşımaktadır. Selçuklu, Memlûk ve Osmanlılar devrine ait mimari karakterleri üzerinde toplayan bu eserin üç ayrı kitabesinden; ilk defa 1513 yıllarında Ramazanoğlu Halil Bey tarafından inşasına başlandığı, 1541 yılında Halil Bey'in oğlu Piri Mehmet Paşa tarafından bitirilerek ibadete açıldığı anlaşılmaktadır. Esas binanın batı tarafındaki giriş kısmının karakter itiba-

riyle, Ramazanoğlu Halil Bey'in yaptırdığı yapıdan farklı görünüşte olması ve inşaat tekniği itibarıyla de daha önceki devrin özelliğini göstermesi bakımından, binanın tarihini daha eskilere götürmek mümkün görünmektedir. Giriş kapısının üzerinde, kademeli bir sistemle yukarı doğru sivrilmiş stalâkitli konik çatının, Selçuklu mimarisi karakterinde yapılmış olması, XVI. yüzyılda küçük bir beylik halinde bulunan Ramazanoğulları'nın burada, önce küçük bir mescit yaptırdığı fakat daha sonra Beyliğin büyümesi ve mescidin ihtiyaca kifayet etmemesi sebebi ile bunun yanına bugünkü esas binanın yapılmış olduğu sanılmaktadır.

Restorasyon Çok Önemli...

Tarihi dokularımız, değerlerimiz restore edilirken veya küçük de olsa tadilat yapılacağı zaman uzman ekipler tarafından gerçekleştirilir. Bu uzman ekip, bünyesinde sanatçı danışmanlar kurulu bulundurur. Öylesine bir tadilat yapılmaz. Çinicisi, ahşap oymacısı, hattatı, kalem işi sanatkarı, v.b. gibi ustadlara gerekli olduğu konularda danışılır; çağına, dönemine ve tarzına uygun, tekniğine uygun olarak doğru malzemelerle tadilat gerçekleştirilir.

Mücevherlerimiz

Çıraklara Emanet Edilmemeli

Hele bu onarım işi ciddi bilgi gerektiriyorsa acemi çıraklara, işi bilmeyen cahil kişilere bırakılamaz. Burada üzerinde durmak istediğim konu Ulu Cami’de bulunan meşhur Hattat Mehmet Şefik Efendi’nin Zerendud (Altın sıvama) Hüsn-i Hat levhaları. Çok önceleri Adanalı hattat Ahmet Fatih Andı Bey’den duymuştum; bu levhaların acemi ellere, bir tabelacıya teslim edilerek mahvedildiğini. Çok sonraları gördüğümde içim cız etmişti. Hüsn-i Hat sanatının dünyadaki tartışmasız en önemli isimlerinden birisi olan, şuan İstanbul’da yaşamını ve sanatını sürdüren, hat hocam Adanalı Hattat Davut Bektaş Bey ile Ulu Cami’yi ziyaretimizde hocam levhaları görünce derinden bir ah çekip: “Kim, nasıl, hangi zihniyet bunu bu hale getirdi?” diye söylendi.

Tabelacının Sahte Altını

Levhaların özelliği, orjinal yazının yeşil zemin üzerine gerçek altın ile yazılması; ama daha sonraları tadilatı yapan kişi eline rastgele bir fırçayı alır, sahte imitasyon altını da kafasına göre yapııştırır olur size yenilenmiş onarılmış bir levha..!

Restorasyonu Hattat Şefik Efendi’yi tanıyan ve takip eden bir usta yapmalıydı!

Evet! O güzelim sanat eseri hat levhaları Hüsn-i hattan anlamayan, onarım bilgisi olmayan, tablo restore işinden zerre kadar anlamayan bir şahsın elinden çıkarsa doğuracağı sonuç sanat katliamıdır. Dahası bu güzelim camide tahrip edilen meşhur çinileri hiç yazmayalım; canımız daha çok yanacak...

Biz hattatlar, tezhipçiler biliriz ki gerçek altın çok zahmetli bir şekilde ezilerek ve belli işlemlerden geçirilerek kullanılır, ama zamanla da kararmaya başlar, kararan altını veya parlatmak istediğimiz altını mührü ile (akik taşı) mührlediğimiz zaman altın kendi orjinal parlaklığına kavuşur.

Genelde 23 ayar (karat) veya 24 ayar saf altın kullanılır. Bu altın levhalar zamanla kararınca, restorasyonu bilinçsiz kişiler yaparsa o güzelim altın yazının üzerinden, soba yaldızı boyası veya sahte varak altın sürülür. Bari hattın gerçek anatomisini bozmadan yapsa bu işi bir nebze anlayışla karşılarım ama o güzelim Şefik Efendi’nin levhalarındaki muhteşem yazıları mahvetmekle ayrı bir suç işlemiştir.

Sanata Kör Bakmak

Belki de bu durum, geleneksel sanatlardan fazla nasibini almamış bir şehir olduğumuz için dikkatimizi çekmemiştir. Bu ve benzeri durumlarla çok sık karşılaşmamızın klasik sanatlarımıza kör ve şaşa bakmamızla bir alakası var mıdır düşünmek gerek.

Levhalar Ustaya Yakışır Şekilde Restore Edilmeli

Bu bahsi geçen hat levhalarının ciddi bir ustaya; bilhassa hat sanatına vakıf olmuş, o devrin yazılarının ustası, Hattat Şefik Efendi’nin yazılarını takip eden bir usta tarafından aslına uygun olarak, bilhassa zerendut (altın) ile yaptırılması gerekmektedir. Umudumuz o dur ki bundan sonra bize ait değerlerin bilinçsiz kişiler tarafından tahribatını önlemek ve doğru olarak korumak, bu sanat bilincini gelecek kuşaklarımıza doğru alarak aktarmak ve öğretmek bizlerin görevi olmalıdır. ■

mesutdikel@altinsehiradana.com

Athena'nın Torunları

Yazı: Şebnem Akten

Bu yazı dizisinde
dünya tarihine girmiş
kadın sanatçıları konu
edeceğiz. Bu sayı
Camille Claudel

Yunan mitolojisinde baş Tanrı Zeus'un sanat, zeka ve bilgelik Tanrıçası Athena; bir kadın.

Oysa dünya sanat tarihine baktığımızda, dünyaca ünlü kadın sanatçı sayısının azlığı dikkat çekici. Acaba sanatçı olmak için gerekli olan yaratıcılık, deha, hayal gücü gibi kavramlar kadınlardan esirgenmiş imtiyazlar mıdır? Yaratıcı olmak, seksüel bir ayrıcalık mıdır?

Kadınlar, tarih boyunca toplumda ve neredeyse tüm medeniyetlerde zanaatkar yani uygulayıcı olarak kabul edilebilir görülmüş fakat sanatkarlık ünvanına layık bulunmamışlardır.

Bu yazı dizisinde Athena'nın kızlarına değinmek istiyorum. Yani sanat yapan, adını dünya sanat tarihine yazdıran kadınlardan. Erkeklerin dünyasında tutunmaya çalışan; fakat kaderleri unutulmak olan sanatçı kadınlardan. Sayı açığını bir nebze olsun kapatabilmek umuduyla...

Taşın Tanrıçası, Rodin'in Büyük Aşkı Camille Claudel

Uzun boyu, beline kadar dökülen gür kısl kahve saçları olan, lacivert gözlü, henüz 13 yaşında, ele avuca sığmayan genç bir kız Camille. Üç kardeşin en büyüğü. Kendisinden üç yaş küçük olan Paul Claudel, ilerde ünlü bir şair olacak. En küçük Louise ise Camille'in aksine sakın, uysal bir kız. Fransa'nın kırsalında yaşıyorlar.

Camille daha o yaşlarda karar vermiş heykeltıraş olmaya. Çamurları toplayıp, çuvalla eve taşıyor, annesinin tüm itirazlarına rağmen. Annesiyle aralarında hep bir duvar var; fakat babasıyla ve erkek kardeşi Paul ile güzel anlaşıyor. Annesi onu sürekli "İlginç olmaya çalışma!" diye azarlıyor. Hayallerini ciddiye almıyor ve diğer genç kızlar gibi olmadığı için kızıyor. Camille'in bir ayağı topallasa da geleceği ile ilgili fikirleri yere sağlam basıyor. Hırçın, uçarı, söz dinlemez bir kız. Hayatı boyunca heykel yontacak ve hiç evlenmeyecek. Evlilik fikri onu boğuyor.

Camille Claudel

Mösyö Rodin'le Tanışma

Babasının işi gereği Paris'e taşınma kararı Camille'in ayaklarını yerden kesiyor. Kasaba hayatını sevse bile Paris onu büyülüyor. Hem babası ona söz verdi; annesinin tüm itirazlarına rağmen, kızını bir heykeltıraşın atölyesine yazdıracak. Kızının yaptığı yontuları gördükçe yeteneğine inanıyor.

Camille Paris'te çok mutlu. Bir grup kız arkadaşıyla, kendi küçük atölyelerinde heykel yapıyorlar. Artık 18 yaşında. Heykel eğitimi almak için başvurduğu akademiden "Eşsiz bir yeteneksiniz ama kız öğrenci kabul edemiyoruz." yanıtını alıyor. Bir aile dostları, onu Mösyö Rodin'e takdim ediyor. Ufak tefek, kısl sakallı, çekingen ve çirkin bulduğu bu adam hakkında ilk izlenimi çok olumsuz. Hatta küçümsüyor, çünkü Rodin 37 yaşında adını duyurabilmiş. Camille'in o kadar sabrı yok. Adı gazetelerde çıkmaya başladı bile, hem de 37 yaşına daha yıllar varken.

Camille'in anlatımıyla: Rose, Rodin'i kendinden kaçırıyor.

Rodin - Sonsuz İlahe

Rodin ve Camille

Camille, Rodin'in daveti üzerine atölyesine öğrenci olarak giriyor. Çok yetenekli ve hırslı bir öğrenci. Hatta Rodin'le tarzları birbirine benziyor. Önceleri büst yontuyor. Kardeşi Paul ve evdeki yardımcısı Helene yonttuğu ilk heykeller. Ve Rodin'in büstünü yapıyor. Rodin genç ve en yetenekli öğrencisine takılıyor ;“Beni biraz güzelleştirmedığınızden emin misiniz? Omuzlarımı Atlas'inkiler gibi yapmışsınız. Ne yazık ki dünyayı taşıyamam ben”.

Fırtınalı bir gece,yanında ihtiyar yardımcısı Helene var. Aniden ayağa fırlıyor. Söz vermişti, Rodin'e İlahi Komedy kitabından cehennem kapıları tasvirini okuyacaktı. Annesi evde değil, ihtiyar Helene onu durduramıyor. Rodin'in atölyesine koşuyor. Rodin atölyede yalnız, taslağı üzerinde çalışıyor. Camille kapıda duruyor. Gözlerini adamın güçlü ellerine dikmiş. Aşkını biliyor, hissediyor artık. Kapıyı ardından kapatıyor.

Rodin'in hayatında aynı anda birden çok kadın var. Modelleri, hayat kadınları, soy-lusu, akıllısı, çirkini...Ve yıllardır süregelen ilişkisi, vefakar kadını, hayat boyu vazgeçemeyeceği, çocuğunun annesi; Rose.

Camille'in yeri ayrı Rodin'in kalbinde. “Sonsuz ilahem” diye hitap ediyor genç kadına. Camille, zamanla anlıyor ki Rodin'i, tüm o diğer kadınlarla ve en önemlisi Rose ile paylaşması lazım. Hep duygularının güdümünde hareket eden Camille için sevdiği adamı paylaşması zor, Rose'u hayatının sonuna kadar kabullenemeyecek ve ileri dönem eserlerine yansıtacaktır.

Camille - Sakuntala

Kimi sanat tarihçilerine göre Rodin Camille'den çok etkilenmiş

Yaratıcılıkla Geçen 30 Yıl

Aşkın büyüsi ile kısa bir süre çalışmalarına ara veren Camille artık büst değil, çıplak ten çalışmak istiyor. “Tıpkı gerçek bir heykeltıraş gibi” diyor. Ve ilk önemli eserlerinden birisi, 24 yaşında yaptığı ve Paris sergisinde ödül getiren “Sakuntala”. Camille'in en önemli yapıtlarından biri olan Sakuntala, kaybolan sevgilisini bulunca sevinçten sarhoş olan bir kralı anlatır ve Rodin'le olan aşkına göndermedir. Eser çok takdir toplanmasına rağmen, edepsiz bulunur ve başarının büyük kısmı

Rodin'e biçilmek istenir. Bir kadın heykeltıraş olmak, Paris sanat camiası tarafından bile yadırganır ve gereken kabulü görmez. Ödül sonrası hiç sipariş almaması umutlarını kırar Camille'in. Umutsuz, kırgın ve maddi sıkıntıdadır. Karnındaki Rodin'in çocuğunu bir kaza sonucu kaybeder. Rodin'in siparişleri ve işleri, başından aşkındır ve zaten onun hayatında vefa borcu olan Rose'u vardır.

Rodin'le ilişkileri sarsılır. Camille, kendi küçük atölyesinde, yoksun bir hayat sürmeye başlar. Dağılan parçalarını toplamaya ve kendini yeniden yaratmaya çalışır. Bu dönem hayatının en önemli eserlerinden birini verecektir. “Olgunluk Çağı” adlı yapıtı sanatının zirvesidir. Camille, kendini yerde diz çökmüş, ellerini yalvarırcasına Rodin'e açmış ifadesini umutsuz olarak yontar.

Rodin ona yüz çevirmiştir ve Rodin'in yanında duran, yüzünü çok çirkinleştirerek yonttuğu kadın Rose'dur. Bakanın içini yakacak kadar güçlü bir eserdir.

Camille, 15 yıl süren bu ilişkiden onarılmaz yaralar alır. Hem bir kadın olarak toplum ve ailesince dışlanır, hem de “kadın sanatçı” olduğu için hak ettiği değeri göremez. Hemcinsleri olan modeller bile “kadın heykeltıraş” olduğu için poz vermek istemezler.

Camille artık yıpranmıştır. Ailesi ve toplum tarafından dışlanması, yapıtlarının yeterli kabulü görememesi, kaybettiği doğmamış çocuğu, maddi zorlukları ve Rodin'in tek kadını olamaması çöküşüne sebep olacaktır.

Akıl Hastanesi Yılları

Ailesi tarafından akıl hastanesine kapatılır. Son 30 yılını dört duvar arasında, yalvaran, kızan, yargılayan mektuplar yazarak geçirir. Taşın Tanrıçası, bu dünyadan acılar içinde, yapayalnız geçer.

Camille, Rodin'in heykel anlayışını etkilemiştir. Birçok sanat eleştirmeni, Rodin'in, Camille'le beraber olduğu dönemde heykele bakış açısında temel farklılıklar oluştuğunu ve hatta Rodin'in “Sonsuz İlahe” heykelini, Camille'in “Sakuntala”sından esinlenip yonttuğunu öne sürerler.

Camille'in eserlerinden kalanlar (çünkü birçoğunu hayattayken kendisi parçalamıştır) Paris'te Rodin Müzesi'nin alt katında sergilenmektedir. ■

sebnemakten@altinsehiradana.com

TÜM REKLAMLARI SOSYAL MECRAYA TAŞIDIK

Genç Sanatçı Adaylarına Sevgilerimle;

Yazı: Ahmet İhsan Çay

Fotoğraf: Murat Tahiroğlu, Bülent Özkan, Erhan Yelekçi

Sanat, felsefe, bilim ve özgür bilinç

Sanat eserleri üretildikleri toplumun hafızalarıdır ve toplumlar gelecek nesillere ancak sanat eserleri aracılığıyla kültür mirası bırakabilirler. Bu nedenle sanatçı yaşadığı topluma karşı olduğu kadar o toplumun gelecek nesillerine karşı da sorumludur. Bu sorumluluk duygusu içinde sanatçı sanatı hakkında bilimsel olduğu kadar felsefesal bilgi de edinme durumundadır.

İyi Bir Felsefe Eğitiminin Ön Koşulları

İnsan eğitime uyarlı, yalnızca verileni alan değil, olasılıklar arasında olacağı gören ve geleceği kuran bir varlıktır. Yaratıcılığın temel anlamı bu dönüşme ve dönüştürme yatkınlığında ya da bu yaratma yatkınlığında kendini ortaya koymaktır.

Evet, insan kendini eğitebilen bir varlıktır. Eğitimin dıştan gerçekleştirilen bir dönüştürme etkinliği olduğunu düşünmek yanlış olur. Eğitimin şu ince noktası her zaman gözümüzden kaçıyor; gerçekte kimseyi eğitemeyiz, ancak birilerinin kendilerini eğitmesine yardımcı olabiliriz. İyi bir eğitim göstermeye değil buldurmaya dayanır. İyi bir felsefe eğitimi de, kişiye felsefi bilgi donanımına ulaşma yolunda yardımcı yöntemler geliştirebilecek bir eğitim şeklinde olabilir.

Felsefe Arayıştır

“Gel bana felsefe öğret!” diyerek başkasından bekleyen bir kişinin felsefe öğrenmek gibi bir kaygısı olmadığını rahatça söyleyebiliriz. Felsefe eğitimi, yoğun bir yöntem arayışı ve sorunların sağlıklı bir biçimde tartışılması temeli üzerine kurulmalıdır. Ancak bunun tarihsel çerçevede gerçekleştirilmesi gerekir.

Felsefi bilgi tarihsel bilgidir, tüm felsefi bilgiler tarih boyunca birbiri içinden çıkarak gelmişlerdir. Örnekleyecek olursak; Hegel’i Kant’sız, Kant’ı Leibniz’siz, Leibniz’i Descartes’sız, Descartes’i Platon’suz kavrayamayız. Bu çerçevede felsefeye başlayacak kişiye önerilecek temel yöntem tarihsel araştırma yöntemi olmalıdır.

“Sanatçı yaşadığı topluma karşı sorumludur” demiştik.

Peki ama Sorumluluk Nedir?

Sorumluluk insan olmak adına en genel ve en kesin yükümlenmedir. Evet o bir yükümlülüktür, güdümlülük değildir. Sorumluluğu yerine getirebilmenin baş koşulu özgür bir bilinç ve özerk bir yaşam ortamına kavuşmuş olmaktır. Özgürlük sorumluluğun temel koşuludur. Özgürlük ve özerklik bir gerçeğin iki ayrı görünümüdür. Özgürlükte içselleşen bağımsız insan etkinliği özerklikte dışsal ya da toplumsal dayanağını bulur. Sorumluluk kavramının temelinde özgür bilinç ve o bilincin gerektirdiği özerk eylem bulunmaktadır. Sorumluluk için her şeyden önce yetkin ve yetkin olmakla da kalmayıp kendine egemen bir bilinç gereklidir. Bir başka deyişle yetkin bilinç bireyin kendine egemen olmasını sağlar.

Sorumluluğu belirleyen ve sürdüren özgür bilinçtir. Özgür bilinç ise bilimsel bilgiyle yönlendirilmiş usla mümkündür. Bilimsel bilgi ile donanmış sanatçı adayı özgür düşünebilmeyi başarır. Bu ona özerklik sağlar ve sonunda özgün yapıtlar üretebilmenin alt yapısına sahip olur ve artık o geri dönüşü olmayan dar kapıdan geçmiştir.

Selam Olsun

“Dar Kapıdan Geçenlere”...

ahmetih sancay@altinsehiradana.com

Karataş Kadınlar Hapishanesi Özgür Yaşa!

İzleyeceğimiz fotoğraflar sadece ‘fotoğraf’ değil. Suç işlemiş ve hatta çekim anında da suç işleyebilecek modeller ile, infaz koruma memurlarının gölgesinde, yanlış birşey yapmayalım titizliği ile kırmayalım, incitmeyelim, farklı olduklarını düşündürmeyelim psikolojisi ve hüznlerle dolu onlarca bakışların arasında ‘yapılan’ fotoğraflar.

Karataş Kadınlar Hapishanesi

Beş defa gidip, en fazla üç-dört saat çalışabildiğimiz, hiç bilmediğimiz bir dünyaydı orası... Çekime katılsın katılmasın bizi

izleyen her mahkum için o gün, renkli bir gündü ve en azından bu duyguyu hissetmek, giderken yüzlerindeki mutluluk ifadesini görmek en güzel anılardan biriydi.

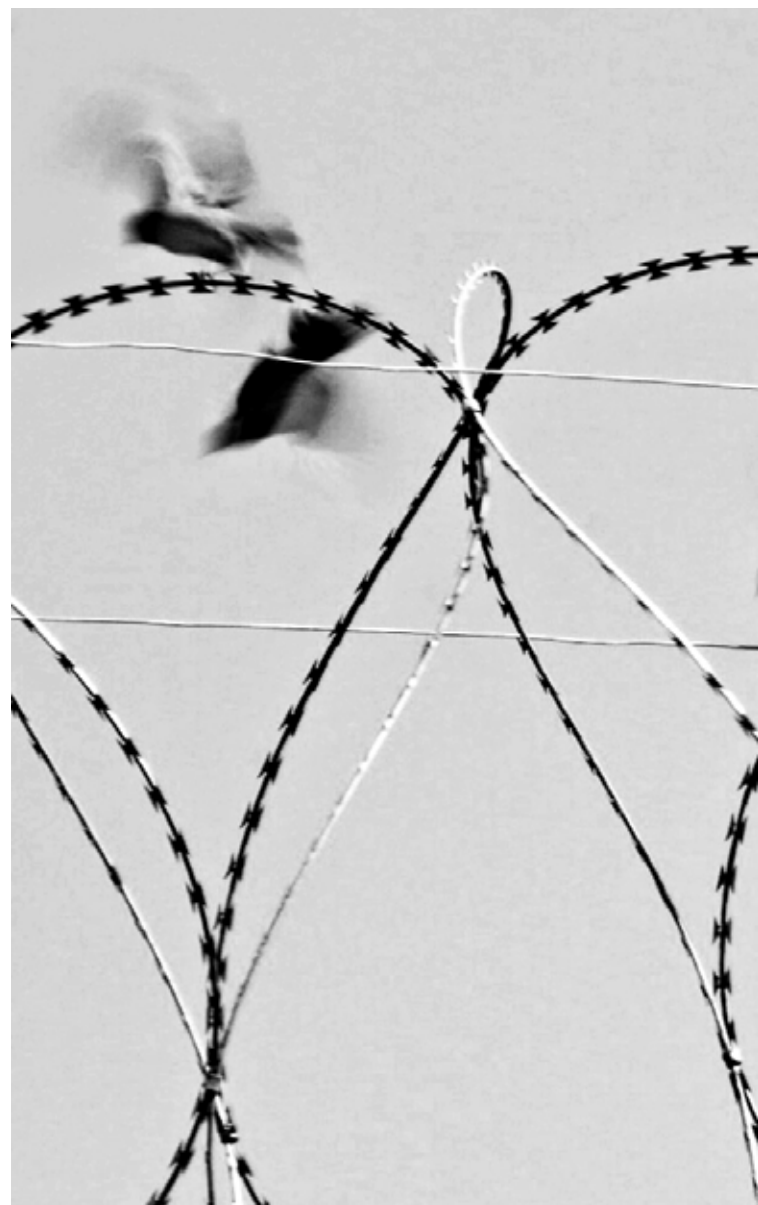
Çok şey öğrendik o dört duvarlar arasında. Mesela; bir mahkumun hapsirğine diğer bir mahkumun “Çok Yaşa” yerine “Özgür Yaşa” demesi ile irkildik. Ve insanların hayatlarında önemli olan şeyleri sorguladık. Peki bizimki neydi? Ayrıca, mahkumlardan birinin sorduğu “Siz deli misiniz?” sorusunun cevabını hala bulamadık. Fotoğraf biraz da delilik mi?

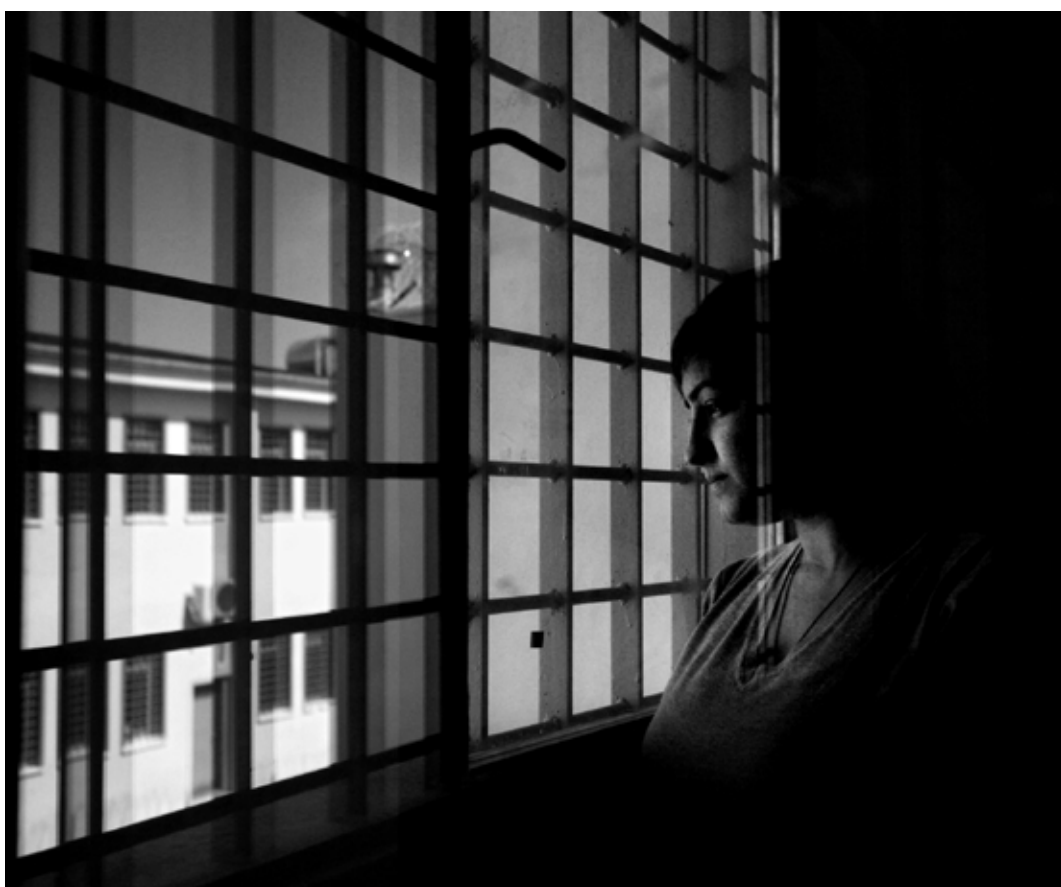
Ulusal basın başta olmak üzere birçok kuruluş ve fotoğrafçının ilgisi ile karşılaştık ve şimdi hepimiz tanınan(!) fotoğrafçılarız belki ama en önemlisi bu proje bize, George Bernard Shaw’ın “Cezaevleri var oldukça hangimizin içerde, hangimizin dışarıda olduğu hiç önemli değildir” sözünün doğruluğunu öğretti...

Şimdi lütfen fotoğraflara bir daha bakın! Ve fotoğraf biraz da “Delilik mi?” siz karar verin....

Nazan Gökkaya
Asena Avluk
Zülal Elmalı

Sahaların Yalnız İnsanları:

Kaleciler

Yazı: Ali İhsan Ökten Fotoğraf: Koray Özözen

Üç direkli bir kaledir dünya
Sağdan akıyor Erzincan
Ceza sahasına girdi Hasan
Hüseyin'e geçirdi
Ali dokundu top
Üç direkli bir kaleyse dünya
Kaleyi bulan toptur ilah
Şu futboldan illallah
İllallah-ı veresuli

Can Yücel

Futbol, dünyanın en yaygın ve en kalabalık taraftar topluluğu önünde oynanan oyundur. Bu kadar kalabalık arasında kaleci, bir futbol maçındaki en yalnız adamdır.

Kalecinin maç içindeki yalnızlığı iki türdür. Birincisi; eğer hatalı gol yemişe ve takımı mağlup olmuşsa maç sonunda oluşan yalnızlıktır. Yenilen o tek golden sorumlu olan kişi olması yalnızlığını daha da arttıran bir durumdur.

İkincisi ise maç içinde oluşan yalnızlıktır. Takımının karşı kalede kurduğu baskı anında veya gol attığı anda duyulan yalnızlıktır. O kadar yalnızlardır ki gol olduğunda tek başına sahanın bir kenarında hoplayıp zıplayarak sevinmesi bile yürekleri yakar. Çünkü takımı gol attığında bile kimse sevincini onlarla paylaşmaya gelmez.

Evde Unutulmuş Yalnız Bir Kadın gibi

Acaba kaleci maç esnasında aklından neler geçirmektedir. Aklından geçirdikleri benim için evrenin sırrı kadar önemlidir. Futbol belki ekip oyunudur ama onlar antremanlarda dahi takımdan ayrı çalışmak zorundadır. Belki de evli ama evde unutulmuş yalnız bir kadın gibidirler. Futbolda kale dramatik bir bölgedir ve çoğunlukla kaleciler saha içindeki yalnızlardır. Kaleyle kastedilen durumu bir metafor olarak da düşünebiliriz. Kale korunması gereken bir yapıdır. Kale düşerse, şehir de düşer.

(1) Numara gibi Tek

Kaleciler bireysel duruşlarıyla, topa elle dokunabilen tek oyuncu olmalarıyla sırtlarında yazan bir (1) rakamı kadar tek ve yalnızdırlar. Kalecilerin diğer oyuncularından farklılığı aynı zamanda yalnızlıklarını da beraberinde getirir. Kimi zaman arkadaşlarını uyarır, kimi zaman onlara bağırır çağırır. Bazen gözlerini bir noktaya dikerler, bazen kendi kendine konuşurlar. Belki de bir delilik halidir.

Oyuna her zaman konsantre olmak zorundadırlar. Gözleri ve elleri her an tetiktedir. Bu tetikte olma hali ruhlarındaki yalnızlığı da arttırır. Bu yüzden inançlara ve batıl inançlara olan inanışları diğer oyunculara göre daha fazladır. Kaleciler aynı zamanda hassas adamlardır. Kırılgan bir yapıları vardır, bunu kalelerini korurken belli etmezler ancak gerçek yaşama döndüklerinde bu kırılgan yapıları ortaya çıkar. Sporcular arasında en fazla intihar edenler yine kalecilerdir.

Sabri Dino ve Dino Zoff

Sabri Dino ve Alman kaleci Enke' de muhtemelen bu kırılgan yapının kurbanı olmuşlardır. O Sabri Dino ki Reha Erus'a göre Dino Zoff ile kıyaslanacak kadar iyi bir kalecidir. Sadece adları benzemez başka pek çok benzerlikleri de vardır. İlkisinin de yaşları, boyları, ayakkabı numaraları benzer. İkisi de siyah beyazlı takımlarda efsane olmuşlardır. İlkisinin de iki çocuğu vardır o yıllarda ve aynı yıllarda doğmuşlardır.

Oyunun başlaması ile yalnızlık da başlar. Maç içinde kimseye güvenemeyeceklerini bilirler. Bu yüzden diğer oyuncuların tekmelerle vurduğu topa sakatlanmak pahasına elleriyle müdahale eder, hedef tahtası konumuna gelirler. Gol yememek onlar için her ne pahasına olursa olsun bir görevdir. Çünkü golü yine kendi tutarlı yalnızlığı içinde o yemiştir...

Dışarı Çıkmak Yasak

Oyuncuların diziliminde bile en beleşçi forvetler özgürce dolaşabilirken o cezalıdır. Çünkü ceza sahası dışına çıkması yasaklanmıştır. Bu yasağa uymadığı zaman cezalandırılır. Bu cezalandırılma korkusu kalecileri bir kez daha kendi yalnızlıklarına iter. Sorumluluk takıma aitken gol yendiğinde tek sorumlu odur. Çünkü tüm gözler ona çevrilmiştir.

Oysa kaleci sevgililerin el ele tutuşması gibi eldivenleri ile topun her buluşmasını aşkla özler. Kalecilerin topu oyuna sokmadan önce onu öpmeleri sevgilinin dudaklarına konulan bir öpücük gibidir. Belki de biraz sonra vuracağı toptan özür dilemektedir. Top ellerindeyken ona sıkı sıkı sarılır başkası kapmasın diye. Bazen topun yanından geçmesi hele ki parmaklarına deyip kaleye girmesini izlemek onun dünyasını alt üst eder. Kendini aldatılmış hisseder. Forvet defansa yardıma gelirken onun kaleyi terk edişi kıvamında bir yalnız bırakmadır, kalesi yalnızdır artık. Geride bir tek kale direkleri kalır.

**Sırtlarında yazan
bir (1) rakamı kadar
tek ve yalnızdırlar.**

Takımdaki diğer arkadaşları film, roman kahramanlarının veya yarış arabalarının adları ile anılırken onların kaderine genellikle kova gibi sıfatlar düşer.

Kaleciler Tutucudur

Takımın diğer tüm elemanları, yaratıcı, bitirici, sol ayağı etkili, hava toplarına hakim olurken o ise tutucudur. Bu açıdan futbolun muhafazakar yanını temsil eder. Takımdaki diğer arkadaşları film, roman kahramanlarının veya yarış arabalarının adları ile anılırken onların kaderine genellikle kova gibi sıfatlar düşer. Panter gibi isimlerle anılmaları ise çok nadirdir. Bazen kalecilerin özgürlüğüne kavuştuğu pozisyonlar da vardır. Genelde yenik oldukları maçların son anlarında özgürce karşı kalede olmuş bir korner veya serbest vuruşu değerlendirmeye giderler. Maçın son anlarında onlara verilen özgürlük, bir aldatmacadır ve mucize beklentisidir. Ancak çoğu zaman olan olmuştur. Takımı mağluptur ve kupayı kaybedecektir.

Top Ağlarda

Ama yine de en can alıcı olanı, kalecinin topu ağlardan almasıdır. Eğer, rakip takım oyuncuları sevinçle ve saldırganca gelip topu almamışlarsa, ya da kendi takım arkadaşları suçlar ifade ile topa vurmamışsa bu topu alma işlemi kaleciler tarafından yalnız yapılır. Bu durum bile kendi başına 11 kişilik takım içerisinde onları ayrı bir yerde tutmaya yarar. Her kaleci bunu kötü bir kabus olarak görür ve bu kabustan uyanmayı ister. Saha içindeki her hatanın geriye dönüşü vardır, ancak bunun yoktur. Top ağlardadır ve hakem orta noktayı işaret etmiştir. İstatistik artmıştır ve kaleci yine yalnızdır.

Kaleci üç direğin arasında arkadaşlarından uzak dramatik bir bölgede kendi yalnızlığındadır. Çünkü bulunduğu yer korunmasını gerektirmektedir. Kalecinin bulunduğu yer aslında bir boşluktur. Bu boşluk penaltı olduğu zaman daha da büyüyerek devam eder. Peter Handke'nin "Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi" isimli kitabında bu boşluğu anlatır. Kitap dille dünya arasındaki boşluğun kitabıdır. Kitapta kalecinin penaltı anında duyduğu endişenin bütün bir hayata yayılmasından duyulan tedirginlik büyük bir başarıyla işlenir.

Kalecinin Endişesi

Handke, kitabında montaj işçiliği yapan eski bir futbol kalecisi olan Joseph Bloch'un öyküsünü anlatır. "Bloch bir cuma günü işten atıldığını düşünerek, inşaat yerindeki işini bırakır. Tüm hafta sonunu Viyana'da dolaşarak geçirirken bir sinema biletçisiyle ilişki kurar ve birlikte geçirdikleri ilk gecenin ardından onu boğarak öldürür. Daha sonra otobüsle kentin güney sınırına giderek bir ahababını görür ama bir türlü huzuru bulamaz. Burada da sürekli yoldadır ve hep rastlantısal bir biçimde polisin peşinde olduğunun ve kaçış alanının iyice daraldığının farkına varır. Bloch izini kaybettirmeye çalışır. Öykü, eski kalecinin yakalanmasından önce biter."

Kitapta öykünün, başlıkla ilgisi uzun bir süre anlaşılamamakta, zaten sadece bir bölümde ve tek bir cümlede ele alınmaktadır. Bloch'un kaleci geçmişi ve deneyimlerine çok fazla inilmemiş olsa da önemli değildir. Viyana'da geçirdiği hafta sonunda izlediği futbol karşılaşması geri planda kalır. Fakat bu karşılaşmadan çıkardığı ve kendi hareketliliği arasında çıkan sonuç çok önemlidir: Oyuncu, topu sadece tamamen sakın davranan kalecinin kucağına atar!

Handke'ye göre, "Edebiyatın görevi toplumsal koşullandırmayı yıkmak ve kültürün insan ve doğa üstündeki baskısını kaldırmaktır. Ama edebiyatın kendisi de her zaman için kültürün bir parçasıdır ve dolayısıyla kendi içine dönük ve kendine yeniktir. Yazmak, kendi kendini hapsetmek, kendini yaşamdan uzaklaştırmaktır ve bu da bir tür şizofrenidir aslında."

Yedek kalecileri mi soruyorsunuz?
Onlara yazacak bir şeyim kalmadı.

aliihsanokten@altinsehiradana.com

TÜM REKLAMLARI SOSYAL MECRAYA TAŞIDIK

facebook.

twitter

YouTube

interkey
grafixtasarım®

www.interkey.com.tr

Kurt Cobain

Sonsuza Dek 27 Kulübü

Keşke bir rock yıldızı olma konusunda dersler alsaydım. Bu beni bunlara hazırlayabilirdi. Rock'n Roll hayatı, patlayıcı madde gibi, nasıl başa çıkacağımı bilemiyorum.

Yazı: Edip Kuzey Akten

Notaların ışıldadığı, lirik kara deliklerle dolu ve siyah mad-desi armoni olan sonsuz müzik evreninin zamansız kayan yıldızlarını tanıttığımız yazı dizimizin ikinci konuğu, ölüm biçimiyle diğerlerinden ayrılan Kurt Cobain.

Sorunlu bir çocukluk, asosyal bir kişilik, uyuşturucu, kronik mide ağrıları ve narkolepsi hastalığı arasında boğulup kalan müzikal bir deha'nın zayıf omuzlarına bu kadar yük ağır geldi belki de. Ben de dahil olmak üzere bir çok hayranına göre en büyük hatası Courtney Love ile yaptığı mutsuz evliliği. (Her dahi müzisyenin bir Yoko Ono'su olması da ayrı bir yazı dizisi konusu olabilir.) 8 Nisan 1994 günü Seattle'daki evinin garajında, kucağında bir tüfek ve paramparça suratıyla bulunduğu yanındaki bir not ve bir kaç küçük kişisel eşya'nın arasında en dikkat çeken obje, Hendrix, Joplin ve Morrison'un ardından Cobain'in de çırasını yakmaya gelen Azrail'in beyaz çakmağı idi efsaneye göre.

Kurt Donald Cobain, Wendy ve Donald Cobain'in oğlu olarak Washington'da dünyaya geldi. Kurt 6 aylıkken Cobain ailesi Aberdeen'e taşındı ve Kurt orda büyüdü. 8 yaşındayken anne ve babası boşandı. Annesine göre Kurt'un bunalım günlerinin başlangıcıydı bu olay.

12 yaşında 'The Melvins' grubuna takılmaya başladı, gitar çalmayı öğrendi. Bu arada annesi onu evden kovdu. Nedeni okulu bitirmek için yeterli sayıda krediyi toplayamamış olmasıydı. Okulu bıraktıktan sonra bir askeri denizcilik okulundan burs kazandı. Fakat bursu kabul etmeyecek dağınık yaşantısını sürdürmeye devam etti..

1985 yılında Fecal Matter adında bir grup kurdu ve ilk demosunu kaydetti. Çeşitli gruplarda çaldıktan sonra 1987 yılında yeni bir grup kurdu, çeşitli konserler verdi ve ilk single'ı "Love Buzz/Big Cheese"i çıkardı. Ertesi sene ise 606 dolara kaydettikleri ilk albümleri "Bleach"i yayınladılar.

1992 yılında Nirvana, MTV Video Müzik Ödülleri'nde en iyi yeni grup ve en iyi alternatif klip ödülüne aday gösterilerek tırmanışa geçti. İkinci albümleri "Nevermind"ın satışı sadece ABD sınırları içinde 5 milyonu aştı.

“Şarkı söyleme tarzımın yoğunluğu genelde karnımın üst kısmında toplanır; burası benim haykırdığım, hissettiğim, içimdeki her şeyin dışarı döküldüğü yerdir.”

Gitar çalmak, söz yazmak, şarkı söylemek harikaydı ama Kurt ünlü olmak istemiyordu. İnsanların aşırı ilgisi onu rahatsız ediyor ve saçma geliyordu. Bu nedenle hayranlarına bazen kötü davrandığı bile oluyordu. Bir süre sonra Kurt'un sorunlarına bir yenisi eklendi: Mide ağrıları. Aynı zamanda nedeni belli olmayan sırt ağrıları ve bazen sahne arkasında bile uyuyakalmasına neden olan narkolepsi hastalığı vardı. 1989'da, yorucu bir Avrupa turnesinin sonlarına doğru, Roma'daki bir gösteride sahnede bir sinir krizi geçirdi. 4 ya da 5 şarkı sonra çalmayı bıraktı ve hoparlör sisteminin tepesine aşağı atlamak üzere tırmandı. Korumalar paniğe kapılmıştı ve herkes aşağı inmesi için ona yalvarıyordu.

Ve Cobain'in tek söylediği şeydi: “Hayır hayır, sadece bir dalış yapacağım”. Belli ki gerçekten de dayanma sınırını aşmıştı. İnsanlar epey korkmuştu. Nihayet Cobain aşağı inmeye ikna edildi.

Kurt dayanılmaz mide ağrıları yüzünden eroin kullanıyordu. Bu konu grup içinde bir huzursuzluğa da neden olmuştu. Nirvana, 1992 yılı sonunda beklenen albüm “Incesticide”ı çıkardı. Ama albüm, bir önceki Nevermind albümünün gölgesinde kalmıştı. Bu arada Cobain'in, Hole adlı grubun lideri Courtney Love ile beraber olduğu ve Courtney Love'in hamile olduğu öğrenildi. 24 Şubat 1992 tarihinde, Kurt, Waikiki şehrinin ıssız bir bölgesinde, hiçbir mezhebe ait olmayan bir bayan rahip ve şahit olarak da bir yolcu eşliğinde Love ile evlendi. Bir süre sonra eroin tedavisi için kliniğe yattı. Fakat bu işe yaramadı. Uyuşturucuya devam etti ve ancak bebekleri doğmak üzere iken bir kür tedavisini kabul etti. 1992 Ağustos'unun başında bir Los Angeles hastanesine yattı. Courtney de bu hastanenin başka bir bölümünde doğum yapmak üzere bulunuyordu.

18 Ağustos 1992 günü kızı Frances Bean dünyaya geldi. Kurt, o zaman hayatıyla oyun oynamayı bıraktı, temizlendi. Birkaç ay sonra bir doktor, mide ağrısının kapanmış omurga sinirlerinden kaynaklanabileceğini söyledi ve bundan sonra uygulanan bakım ve egzersizler acısını hafifletti. Böylece Kurt sağlıklı bir durumda, bir sonraki albümlerinin kayıtlarına başladı ve “In Utero” ortaya çıktı. Daha sonra her şey yeniden başladı. Turneler, dedikodular ve eroin. İnsanlar Kurt'un yorulmuş olduğunu düşünüyorlardı. Belki de haklıydılar. Grup kısa bir ara verdi.

Nirvana, New York'ta kısa bir şov ile sahnelerine döndü. 3 aylık bir Kuzey Amerika turnesinden sonra MTV kanalı için New York'ta cover şarkılar içeren bir Unplugged konser verdiler. Seçtiği şarkılar genelde ölüm ve şöhret hakkında idi. 1994 yılı başındaki Avrupa turnesinden sonra, grup elemanları Amerika'ya dönerken, Kurt Roma'ya gitti. 4 Mart 1994 günü, kaldığı otel odasında çok güçlü ama yasal bir uyku ilacını ve şampanyayı aşırı dozda birbirine karıştırarak komaya girdi. Bu olaydan sonra Nirvana'nın menajerleri, Cobain'in aşırı dozda uyuşturucu ve alkol almasının bir kaza olduğunu belirten bir bildiri yayınladılar.

Bu olayın ardından tekrar uyuşturucu tedavisi gördü. Hastaneden çıkınca Seattle'a döndü ve kendini av tüfeğiyle birlikte bir odaya kilitledi. 18 Mart akşamı Courtney, eve çağırdığı polislerle, Cobain'in kendisini bir odaya kilitlediğini ve intihar edeceğini söyleyip, odada bir tüfeğin olduğunu da ekledi. Cobain ise polislerle, kendisini karısından uzak kalmak için kilitlediğini ve kendini öldürmeye de bir niyeti olmadığını söyledi. Polisler karısını sorguya çektiklerinde ise, Courtney onlara Kurt'u aslında silahla görmediğini ve kocasının ona intihar edeceğini söylemediğini belirtti. Polis evde yaptığı aramada 4 tüfek, 25 kutu mermi, 38 kalibrelik bir el tabancası, birkaç tane kalibresi bilinmeyen altı-patlar ve bir adet yarı otomatik tüfek ve çeşitli haplar buldu. Kurt karısıyla birlikte Los Angeles'ta bir uyuşturucu tedavi merkezine gitti ama orada sadece 48 saat geçirdikten sonra merkezi terk etti.

“Solup gitmektense, daha iyidir yanmak.”

Birkaç hafta sonra Kurt'ün annesi, oğlunun 6 gündür kayıp olduğundan şüphelenmiş ve ölü bulunacağından korktuğunu söylemişti. Bu ihbarla Cobain yeniden polis raporlarına geçti. Zaten raporlarda, Cobain'in polisle son bağlantısının 2 Nisan'da olduğu yazıyordu. Cobain gerçekten de 6 gündür kayıptı.

8 Nisan 1994'te Kurt'ün cesedi, Seattle'daki evinin garajının üzerindeki odada, alarm sistemi yerleştirmek için gelen bir elektrikçi tarafından bulundu. Kotunu, gömleğini ve ayakkabılarını giymiş olan Kurt, göğsünün üzerinde bir pompalı tüfek ile sırt üstü uzanmış durumdaydı. Tek bir kurşun ile suratını dağıtmıştı. Cesedin yanında birtakım kişisel eşyalarla birlikte bir de intihar mektubu bulundu:

“Boodah'a

Daha çocukça şikayetleri olan. tükenmiş, deneyimli bir ahmağın ağzından konuşuyor olmak. Bu bayağı kolay anlaşılabilir bir not olmalı. Çok uzun yıllardır okuyup yazmakla birlikte dinlemekten, yaratmaktan da olduğu gibi heyecan almadım. Bunlar için kelimelerle anlatılamayacak bir suçluluk duyuyorum. Mesela sahne arkasındayken ve ışıklar sönüp kalabalığın çılgın tezahüratı, beni hayran bıraktırdığım ve kışkırttığım Freddy Mercury'e olduğu gibi etkilemedi. Gerçek şu ki sizi aptal yerine koyamam. Hiç birinizi. Bu basitçe ne sizin ne de benim için adil değil. akluma gelen en kötü suç, insanlara karşı sahtekarlık yapıp %100 eğleniyormuşum gibi görünerek dolap çevirmek. Bazen sahneye çıkmadan önce saati yumruklamak, zamanı durdurmak geçiyor içimden. Kulisteyken, ışıklar söndüğünde duyduğum çığlıklar da etkilemiyor beni.

Gücümün yettiğince değer vermek için her şeyi denedim ve deniyorum. Tanrım, inan bana deniyorum, ama bu yeterli olmuyor. Benim ve bizim birçok insanı etkilediğimiz ve eğlendirdiğimiz gerçeğine saygı duyuyorum. Elden kaybolduktan sonra kıymet veren biri, o narsistlerden biri olur. Ben çok hassasım. Bir zamanlar bir çocukken sahip olduğum hevesi yeniden kazanmak için biraz uyuşmaya ihtiyacım var. Son üç turumuzda şahsen tanıdıklarına ve müziğimizin hayranı olan tüm insanlara daha çok değer verdim,ama hala herkes için beslediğim asabiyet,suçluluk ve anlayışı aşamadım. Hepinizin içinde iyilik var ve sanırım insanları çok fazla seviyorum. Öyle çok ki bu beni mutsuz hissettiriyor. Üzgün, küçük, hassas, değer vermeyen balık burcu.

“Hayal ettiğiniz insan olmaya çalışmak içinizdeki insanı harcamaktır.”

► Yüce İsa! Neden tadını çıkarmıyorsunuz? Bilmiyorum! İhtiras ve anlayış yemini eden cazibeli bir karım var ve bana eski halimi çok fazla hatırlatan bir kızım. Sevgi ve neşe dolu, her gördüğü insanı öpüyor çünkü herkes çok iyidir ve ona kimse zarar vermez! Frances’ in üzgün, kendine zarar veren, ölü bir rock’çı olduğumu düşünecek olmasına dayanamıyorum. İyi yapıyorum, çok iyi ve minnettarım, ama yedi yaşından beri insanlara karşı genel bir nefret duydum... Srf insanlara iyi geçinmek ve anlayış sahibi olmak çok kolay görünüyor diye. Anlayış! Sanırım sadece insanları çok sevdiğim ve onlara çok üzülüğüm için. Geçen yıllar boyunca mektuplarınız ve ilginiz için alevler içindeki mide ağrısı cehenneminden hepimize teşekkür ediyorum. Ben çok kararsızım, ümitsizim! Artık eski tutkum yok, ve şunu hatırla, solup gitmektense yanmak daha iyidir. Barış, sevgi ve hoşgörü dileğiyle...

Francis ve Courtney, ben sizin yanınızda olacağım. Lütfen Courtney devam et, Francis için, Onun hayatı için ki ben olmadan daha mutlu olacak. Sizi seviyorum, sizi seviyorum...”

Kurt, ardında bir veda notu ve bir yığın mantıksal çelişki bırakmıştı. Mektubun içinde kendini öldürmenin arifesinde olduğunu ima eden bir ifade yoktur. Mektup aslında Kurt Cobain’in gösteri dünyasından ne kadar sıkıldığını ve hayranlarına bu işi bırakmayı düşündüğünü biraz dokunaklı bir dille anlatan bir dilekçe gibidir. En sondaki yani karısına ve kızına hitaben kaleme alınmış iki üç satırdaki el yazısının Kurt’a ait olduğu halen kuşkuludur. Silahın üzerinde Kurt Cobain’e ait belirgin parmak izlerine rastlanmamıştı ki rastlanması da mucize olurdu, çünkü parmak izi testi, ceset bulunduktan yaklaşık bir ay sonra yapılmıştı. Özel dedektifler, gazeteciler, Cobain’in kimi arkadaşları o dönemde ısrarla bunun bir cinayet olduğunu savunsalar da konu kapanmıştı bir kere. Başta polisler ve adli tabip olmak üzere kimse işini baştan savma yaptığını kabul etmek istemiyordu. Cobain’in ölümünün görüldüğünden daha karışık olduğunu iddia eden birçok gazeteci vardı ama Wallace ve Halperin’in hazırladığı Cobain dosyası dikkat çekiyordu çünkü bir cansız bedeninde, öldürücü dozun üç katı eroin aldığı saptanmıştı; kanının litresinde 1,52 mg zehir vardı. Toplam 225 mg. eroin şırınga etmiş olması gerekiyordu, hem de kendi başına. Ayrıca kanında Diazepam adlı bir ilaca rastlanmıştı. Uzmanlara göre bu kadar zehri alan bir insanın değil tüfek tutması, parmağını bile kıpırdatması mümkün değildi, zaten kendisini vurmasa da kısa bir süre sonra da ölürdü.

Cinayet veya intihar; melankolik mavi bakışlı bu genç adam hayatının ve üretkenliğinin zirvesinde trajik bir şekilde aramızdan ayrıldı. Şimdi kendisini yutan umutsuzluk kara deliğinden dünyamıza acı acı gülerek “Come As You Are” diye sesleniyordur belki de...■

edipkuzeyakten@altinsehiradana.com

Nirvana’dan Dinlemeden Ölmeyin:

- 01- Smells Like Teen Spirit
- 02- Come As You Are
- 03- The Men Who Sold The World (Orijinali David Bowie)
- 04- All Apologies
- 05- Heart-Shaped Box
- 06- Something In The Way
- 07- Dumb
- 08- Stain
- 09- Been A Son
- 10- Lithium

ADANA YAYINEVİ

ONLINE KİTAP MAĞAZASI

www.adanayayinevi.com

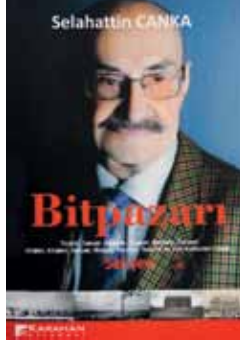
Altınşehir Adana Dergisi'nin tüm sayılarını online olarak satın alabilir ve abone olabilirsiniz.

Dolaysız Kitap
Prof. Dr. Emre Toğrul
 Adana Yayınevi

Dolaysız Kitap, bir bilim kitabıdır... Çünkü tıp öğrencilerine hekimin karar verme sorumluluğunu, karar vermenin aşamalarını öğretebilecek kadar bilgi doludur. Her tıp öğrencisi bu yüzden okumalıdır.

Dolaysız Kitap aynı zamanda aktüel bir kitaptır... Çünkü hekimin insanların hiç bilmediği başka bir yüzünü, düşünsel faaliyetlerini, kendine has bir üslup içinde aktararak, hastalandıklarında hekimin kendileri hakkında hangi duygularla karar verdiğini aktarmaktadır. Tedavi faaliyeti sırasında hastanın bir partner gibi hekimle yardımcı olabilmesi için bu duyguları anlaması çok önemlidir. Bir gün herkesin hasta olacağını düşünürsek Dolaysız Kitap'ı herkes okumalıdır.

Bitpazarı
Selahattin Canka
 Karahan Kitapevi

O, önce bir gazeteci... Bu kimliğini her zaman ön planda tuttuğunun yakın tanımlarından biriyim... Adana için önemli birkaç olayda bu sorumluluğun bilinciyle nasıl davrandığını gördüm; halkı aydınlatmak için projektörünü karanlık noktalara tutuşuna bizzat tanık oldum... Tam 68 yıl olmuş bu mesleğe gireli... Dileğimiz, özellikle geçireceğimiz iki yılın ardından onun 70. meslek yılını kutlamak...Gazeteciliğinin yanı sıra teknokrat, girişimci, işadamı, Adanalı bir öncü... Cumhuriyet Adanasının güçlü kimliklerinden biri... Hep gücü elinde bulundurmuş, güçlü bir karakter.

Karahan Kitapevi katkılarıyla yayınlanan kitapta Selahattin Canka'nın hayatına dair şaşırtıcı hikayeler sizleri bekliyor.

Ayla Kutlu
Adana Büyükşehir Belediyesi
 Altınkoza Yayınları

Bu yıl beşinci kez gerçekleştirilen, "Uluslararası Çukurova Sanat Günleri" kapsamında geleneksel olarak verilen Çukurova Ödülünü sahibi olan Ayla Kutlu yu Adana'dan Çetin Yiğenoğlu şu şekilde ifade ediyor:

"Yazın yaşamı boyunca yazdığı yetişkinlere yönelik 13; çocuklara yönelik 20 kitabıyla özgün atmosferler yaratarak kadın ve çocuk sorunsalları üzerine eğildiği, eserlerinde ülkemizin her zaman duyarlı olan güney bölgesine ilişkin sosyolojik gelişmeleri irdeleyip aydınlatarak kültürümüze yaptığı katkıları dolayısıyla bu ödülü vermeyi uygun bulduk." Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından basılan kitapta Ayla Kutlu'nun yaşamına dair kesitler bulacaksınız.

ESME MADRA, CEM ZEYNEL KILIÇ, İLHAN HACIFAZLIOĞLU, MEHMET ÜNAL, GÜZİDE BALCI,
FERİDUN KOÇ, MURAT ŞAHİN, SAVAŞ AKOVA, ERKAN CAN

Çoğunluk

“Yeni Sinemacılık” klişe filmler dışına çıkıp, işlenmemiş konuları sinemaya aktarmak amacıyla kurulmuş. Çoğunluk “Yeni Sinemacılık”ın bu ilkesine çok uygun bir film

Yazı: Coşar Çopuroğlu

Serdar Akar, Önder Çakar ve Sevil Demirci isimli girişimciler 1990’larda “Yeni Sinemacılık” adlı bir film şirketi kurmuşlardı.

Seren Yüce gibi bağımsız sinemaya ilgi duyan yönetmenler daha sonra bu gruba katıldılar. Fatih Akın, Erkan Can gibi sanatçılar ise manevi desteklerini hala sürdürüyorlar.

Yeni Sinemacılık, klişe filmler dışına çıkıp işlenmemiş konuları sinemaya aktarmayı hedeflemekte. Zaman içerisinde oldukça başarılı yapıtlar üretildi. “Laleli’de Bir Azize”, “Gemide”, “Maruf”, “Takva”, “Dar Alanda Kısa Paslaşmalar” ve son olarak “Çoğunluk” filmi yapıldı.

“Çoğunluk” filmi Yeni Sinemacılar üyelerinden Seren Yüce tarafından yazıldı ve yönetildi. Seren Yüce alışılmışın dışında sade ve gerçekçi bir anlatımla bir yapıt ortaya çıkardı. Bu film 2010 yılında Antalya Film Festivali Büyük Ödülünü “Gişe Memuru” filmiyle paylaştı.

Filmi bir kaç olayla özetlemek mümkün:

- Baba eve gelir gündelikçi kadına bir nedenle kızar, oğlu Mertkan kadına koridorda sebepsiz yere bir tekme atar.
- Oğul Mertkan taksile eve gelir, parası çıkmadığı için taksici parasını ödeyememektedir. Taksici parayı alamadığı için Mertkan’ı azarlar. Baba parayı getirir ve taksiciyi en kaba şekilde tartaklar. Taksici birşey yapmadan oradan uzaklaşır.
- İçkili Mertkan trafik kazası yaparak başka bir taksiye hasar verir. Taksici zararı giderebilmeleri için ofise geldiğinde yine babası tarafından dövülür. Şöför de çaresizce ofisi terkeder.
- Mertkan bir kürt kızına aşık olmuştur. Kürt ve yoksul olduğu için babası ilişki kurmasına karşı çıkmıştır. Mertkan kız arkadaşı uğruna hiç mücadele etmemiş ve kızıdan ayrılmıştır.

Filmin konusu, başından sonuna kadar acımasız baskıcı bir babanın zayıf karakterli oğlunu ezmesi, oğlunun da bu ezme-

lere karşılık veremeyerek sessiz kalması gibi görünse de durum farklıdır.

Finale doğru, Mertkan babasının faşist karakterini benimsemiş ve kendi faşizmini uygulamaya başlamıştır. Babası sahip olduğu bir inşaatın başına, adam olsun, sorumluluk alsın diye gönderdiği Mertkan, “Burada patron benim!” diyerek inşaatteki işçilere sebepsiz yere kızmaya başlamış ve daha sonra işçilerin tavrından korkarak babasından silah istemiştir.

Film alışılmışın dışında çok sade ve çok iyi bir finalle bitmektedir.

Yeni Sinemacılar’ın “Gemide”, “Laleli’de Bir Azize” ve “Takva” filmlerini izledim. Bağımsız sinema meraklılarının mutlaka izlemeleri gereken filmler. Hepsini ayrı ayrı birer yapıt.

Seren Yüce’nin “Çoğunluk” filmide gerçek bir yapıt. Sessiz ve sade bir biçimde babasının gülümseyen yüz ifadesi ile biten finalden sonra ancak ağlayarak kendime gelebildim. ■

cosarcopuroglu@altinsehiradana.com

Türkçenin Bilimsel Devrimi ve 'Fe' Klavye

Yazı: Edip Kuzey Akten Fotoğraf: Onur Yağyemez

Türkçe en hızlı "Fe" klavye ile yazılır.

Ocak ayında Başbakanlık tarafından hazırlanan bir genelge haberi, eski bir tartışmayı yeniden alevlendirdi: Bilgisayarlarımızda veri girişi yapmak için kullandığımız klavyelerimiz, hangi tuş düzenine sahip olmalı?

Sol üstteki tuşlarının sırası QWERTY olan Amerikan Q Klavyesi mi, FGĞİOD ile başlayan Türkçe F Klavye mi? İsterse-niz önce bahsi geçen genelge neymiş, bir bakalım.

Kamu kurumlarında F klavyenin kullanımının özendirilmesine ilişkin olarak o zamanki Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu ile AKP Genel Başkan Yardımcısı Ekrem Erdem bir toplantı yaptı ve Başbakanlık taslak bir çalışma hazırladı. Başbakan Tayyip Erdoğan imzasıyla yayıma hazırlanan ve ilgili birimlere gönderilecek olan genelge ile F klavyenin kamu kurumlarında kullanımının artırılması, okullarda F klavye eğitiminin verilmesi ve buna göre klavyelerin üretilmesi öngörülüyor.

İsteyenlere "F" Klavye Zorunluluğu

Sanayi Bakanlığı daha önce bilgisayar satışlarında, isteyenlere F klavye verilmesi zorunluluğu getirme kararı almıştı. Cep telefonlarında da F klavye olmasına yönelik düzenleme yapılacağı belirtilmişti; ancak bu da henüz uygulamaya geçmedi. Bilgisayar firmalarına da F klavyeli imalat şartı konusunda henüz bir zorunluluk yok.

Ne yazık ki Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı birçok okulda halen milli olmayan Q klavye kullanılmakta... Hatta bu yanlış, F klavye eğitiminin kalbi sayılan ticaret liselerinde bile yapılmakta... Bunun sebebi ise yazım standartlarımızın bilimsel veriler yerine, kendine "bilişimci" diyen bilgisayar ithalatçıları tarafından belirlenmesi...

Q Klavyenin Tarihçesi:

Yazı makinesinin mucidi olan Christopher Latham Sholes, 1867'de cihazın patentini alarak ilk çalışan örnekleri ortaya koyduğunda cihazın tasarımından kaynaklanan mekanik bir sorunla karşılaşır: Harfleri kâğıda basmak üzere kullandığı mekanik harf kolları, kapalı bir kutunun içinde yer almaktadır ve iki kol birden kâğıda doğru havalandığında içerde sıkışmaya neden olmaktadır.

Sholes bu problemin çözümü için, kullanıcının yazım hızını yavaşlatmak üzere harflerin yerlerini alabildiğine karıştırarak en çok kullanılan harfleri elin en zor ulaşabileceği yerlere yerleştirmeyi uygun görür ve Q klavye adını verdiğimiz harf dizilimi ortaya çıkar. Yani Q klavye, daktiloların hızlı yazma nedeniyle sık sık bozulmasına çare olarak geliştirilmiştir.

Q klavyenin daha iyi alternatifleri olabileceğini düşünenler de olmamış değil. Örneğin Washington State Üniversitesinden Prof. Dr. August Dvorak, 1932 yılında yeni bir klavye dizilimi önerir. Ancak daktilo ustalarının, Q klavyeye olan mevcut alışkanlıkları, üreticilerin itirazı ve piyasanın Q klavye tarafından çoktan istila edilmiş olması ve 40 milyon daktilonun değiştirilme maliyeti ortaya çıkınca Dvorak'ın klavyesi yayılamaz ve kaybolup gider.

F Klavye, Türkçe için Geliştirildi

F Klavye, Türkçe için özel olarak geliştirilmiş bir klavye çeşididir. İhsan Yener, 1946'dan itibaren Türk dilinin özelliklerine uygun, standart bir klavye geliştirilmesi için resmi makamlara yazılar yazar ve "Bilimsel bir klavye yapın, sizin yaptığınızı kabul edelim." cevabını alır. Bunun üzerine yabancı uzmanların da bulunduğu bir komisyon kurulur.

Türkçede kullanılmakta olan tüm kelimelerin istatistiği TDK'nin kılavuzundan yararlanılarak çıkarılır ve 29.934 kelime içinde hangi harften kaç adet bulunduğu tespit edildikten sonra, parmakların fiziksel güçleri ve hareket özelliklerini de esas alınarak harfler yerleştirilir. Ellerin kullanım yüzdesi de hesaplanarak yapılan klavyede sol el yaklaşık yüzde 49, sağ el de yüzde 51 oranında kullanılacak şekilde harfler yerleştirilir. Türkçenin fonetik özelliğine uygunluk açısından sesli harfler sol elde toplanır. Bu klavye düzeni 20 Ekim 1955'te standart Türkçe klavye olarak kabul edilir. Gümrük kanunlarına "Bundan sonraki ithalat standart Türk klavyesine uygun olacak." diye bir madde konur. 1974 yılında Türk Standartları Enstitüsü tarafından da F klavye zorunlu standart olarak kabul edilir.

F Klavyenin Başarısı

Türkiye Dünya İkincisi

1955'ten itibaren uluslararası daktilografi ve steno yarışmaları başladı. Bize özel F klavyelerimizi kullanan yarışmacılarımız bu şampiyonalarda 28 defa dünya birincisi oldular. Bu birinciliklerin 14'ünde dünya rekoru kırıldı. Hatta bir defasında Fransızlar "Türkler yarışma için özel olarak hazırlanmış bir klavye kullanıyorlar." diye itiraz ettiler. 6 saat süren tartışmalardan sonra, Fransızlara "Siz de yapın o halde özel bir klavye!" denildi. 2003 Dünya Bilgisayar ve Stenografi Şampiyonasına "F klavye" ile katılan Türk yarışmacıları takım halinde Dünya 2'ncisi oldular.

Bilimsel araştırmaların sonuçlarından da anlaşıldığı gibi Q klavye İngilizce dâhil, hiçbir dil için uygun değildir. Bir klavyenin işlevselliği kullanıcının dilinde en çok kullanılan harfleri parmakların en rahat ulaşabildikleri yere yerleştirilmiş olmasına bağlıdır. Q klavye ile hızlı yazdığını iddia edenler, F ile daha hızlı ve daha az yorularak yazacaklardır. Üretici firmalar, talep edildiğinde dil ayrıcalıklarını göz önüne alarak, istenen her türde klavye ile donanım ve yazılımlar üretilip satmaktadırlar; yeter ki ithalatçı, yerli üretici ve kullanıcı, klavye konusunda bilinçli olsun, satıcı tarafından dayatılan Q klavyeye karşı çıksın ve kendi dilinin klavyesini istesin.■

edipkuzeyakten@altinsehiradana.com

Stenografi yarışmalarında
F klavye kullanan Türkiye
28 defa dünya şampiyonu oldu

Yaşam Kemiklerinizi Eritmesin

Röportaj: Erhan Yelekçi

Konuyla ilgili BSK
Metropark Hastanesi
Fizik Tedavi ve
Rehabilitasyon Uzmanı
Dr. Ayşe Gürcan ile
konuştuk.

Dr. Ayşe Gürcan
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı
Adana BSK Metropark Hastanesi

Osteoporoz halk dilinde kemik erimesi olarak bilinen bir hastalık...

Zaman içerisinde kemiklerin kalsiyum kaybederek, iç yapısının ve kalitesinin bozulması sonucu, vücudun kemik yapısı kolay kırılğan bir yapı haline dönüşebiliyor.

Dünya genelinde yapılan araştırmalarda; Kalp-damar hastalıkları, kanser gibi ciddi tedavi ve önem gerektiren hastalıklardan sonra üçüncü ölüm nedeni olarak osteoporoz gösteriliyor.

Sonuçlar bizlere gösteriyor ki; kemiklerimize en başta özen göstermeye başlayacağımız an, tüm evrende en rahat ve huzurlu olduğumuz yer: Anne karnı olarak dikkat çekiyor...

Hastalığı tanımamız ne ile karşılaşacağımızı bilmemiz açısından çok önemli, kaybolan kemiği tekrar yerine koymak oldukça zor, pahalı ve uzun zaman gerektiren bir süreç.

Bu süreçte dikkat edeceğimiz küçük bir detay, yaşamın kemiklerimizi eritmesine engel olacaktır...

Görüşlerini aldığımız Adana BSK Metropark Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı Dr. Ayşe Gürcan konu ile ilgili olarak şunları belirtti:

"Osteoporoz kemik kütlelerinde azalma ve kemik kırılğanlığında artış olarak tanımlanabilir.

Ana rahminden ölüme kadar uzanan yolculukta kemikler sürekli devinim halindedir.

Bundan kastımız sürekli yapımın ve yıkımın devam ettiği büyük bir şantiye olan iskeletimiz..."

Menopoz dönemi çok önemli

Otuzlu yaşlara kadar yapımın daha baskın olduğu dönemi yaşarken kırklardan sonra ise yıkımın öne geçtiği ve kemik yapımının da bu yıkım hızına yetişemediği bir sürece girdiğini belirten Gürçan: Özellikle menopoz gibi doğal olaylar ve yaşımızın ilerlemesi bu yıkım hızını arttıran başlıca sebeplerdir. Erkeklerde genellikle yaşın ilerlemesi ile bu durum belirginleşir. Bunların yanı sıra bazı hastalıklarda (tiroid hastalıkları, bazı hormonal bozukluklar gibi) bazı ilaçların kullanımında (kortizon, bazı kan sulandırıcılar, tiroid hormon ilaçları gibi) da osteoporoz ile karşı karşıya kalınabilir. Menopoz ile östrojenin kemikler üzerindeki koruyucu kalkan olma görevi ortadan kalkar ve seviyesi azalan östrojen sonucu kemiklerimiz hızlı bir yıkım sürecine girerler.

Neden sinsi bir hastalık?

Genellikle birçok hastalık kişide bazı şikayet ve bulgular ortaya çıkartırken osteoporoz (kemik erimesi) böyle bir süreçten yoksundur ve kişide hastalığın ilerlemiş seviyesinde görülebilecek kalça ve omurga kırıkları hastalığın ilk belirtisi olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu yüzden evimize giren sinsi, sessiz hırsız gibi davranarak son ana kadar belirti vermeyebilir.

Kırık oluşmadan önce sırt ağrısı, boyda kılma ve kamburlukta artış gibi sili bulgular olabilir. Fakat Osteoporozun en korkulan sonucu olan ve ölüme yol açabilen kalça kırığı ile de kişi ilk olarak Osteoporoz ile tanışabilir. Bunun yanı sıra menopoz sonrası görülen sırt ve bel omurlarındaki çökme kırıkları veya el bilek kırıkları da Osteoporoza bağlı meydana gelen kırıklardır.

Hemen her hastalıkta olduğu gibi hastalığın kendisinden korunmak hastalığı tedavi etmekten çok daha kolay ve ucuzdur. Öncelikle çocukluktan itibaren, hatta ana rahmine düşmemizle birlikte bu hastalığa karşı önlem alınmalıdır diyerek görüş ve önerilerini belirtti. ■

erhanyelekci@altinsehiradana.com

Nasıl beslenilmeli, hangi sporlar yapılmalı?

- Kalsiyumdan zengin beslenme (süt ve süt ürünleri, yeşil yapraklı sebzeler, badem-ceviz-fıstık gibi çerezler, yağlı balıklar gibi),
- Günlük yeterince D vitaminini almak (en önemli kaynak güneştir, en az günlük 15 dk güneş ışınlarından faydalanmalıyız, ayrıca yağlı balıklar, yumurta sarısı gibi besinler).
- Kemik ve kas kuvvetimizi arttırmak için spor yapma alışkanlığı çocukluktan itibaren kazanılmalıdır. En çok iskelet ve kas gücünü arttıran sporlar içinde, atlama-zıplama-hoplama gibi hareketlerin sık tekrarlandığı spor dallarıdır.
- Kemik sağlığı açısından düşünüldüğünde yüzme ve bisiklet çevirme gibi sporlar uygun değildir.

Yaşlılar Dikkat!

Düşmeden korunmak için:

- Yaşlılar için özellikle uygun ışıklandırma seçilmeli
- Uygun yer döşemesi seçilmeli (parça halı - kilim olmayacak)
- Eşik olmamasına özen gösterilmeli,
- Merdiven ve koridorlarda tutamaklar olmalı,
- Klozet ve banyolarda, yatak başlarında tutamaklar olmalı,
- Kablolar saklanmalı,
- Halı ve kilim altlarına kaydırmaz konulmalı,
- Gözlüğüne hemen ulaşabilecek uzaklıkta olmalı,
- Gece ışığı mutlaka olmalı.

Bunları biliyor muydunuz?

- Dünyada kalp-damar hastalıkları ve kanserden sonra bilinen 3. ölüm nedeninin osteoporoz olduğunu...
- Beş kadına karşılık bir erkekte görülür ve yaşlılıkta daha çok rastlanan bu hastalığın tek başına yaşlılık hastalığı olmadığını...
- Otuz yaşına kadar kemik yapısının ilerleyip, otuz yaşında doruk noktasına ulaştığını...
- Kemiklerin sertleşmesini sağlayan asıl mineralin kalsiyum olduğunu ve en çok süt ürünlerinde bulunduğunu...
- Kemiklerin de kalp, beyin gibi canlı ve sürekli yapılanan bir sistem olduğunu...

İncir Yaprağından Tangaya, Moda

Yazı: İlkay Zehra Ülbeği

Bebir bebirlikten sıfır bedene,
Şalvardan mini eteğe uzanan bir garip öykü

Moda nedir? diye sorsak sanırım en basit yalın karşılığı “güncel olan” diye gelir karşılığı.

Moda deyince ilk aklımıza gelen kıyafet olsa da her yaşam alanında moda kavramına derinden dalabiliriz keyifle.

Yiyecek, içecek, kıyafet, sanat, takı, saç, araba, ev, dekorasyon, meslek, zayıflık-şişmanlık, seyahat, tatil, düğün-dernek, restaurant-cafe, alışveriş, hobi, cenaze, sünnet, okul, eğlence, oyun, spor ve daha birçok konuda moda olan kavramları sayabiliriz.

Mevsimlere, ülkelere, şehirlere, zamana göre değişir, döner dolaşır başımızın üzerinde bazen yavaş bazen hızla.

Ayrıca gençler yani “teenager”lar arasındaki moda ayrı, orta yaş grubu ayrı, genç kalmak isteyenlerinki de ayrı... Bu devirde böyle bir ayrılık gayrılık da gözlenmektedir.

Şimdi dalma zamanı bu sayfadan güzel Adana’mızdaki her telden güncellere, modalara:

- Hala şükür ki memleketime gelmeyen derin sıcaklar öncesi, sabah ve akşam yürüyüşleri,

- Ziyapaşa Bulvarındaki cafelerde kısa-uzun buluşmalar ve kılık kıyafet modasına yakın bakış,

- İnternet alışverişine ek, yeni açılan Optimum’a meraklı gidişler,

- Bir zamanlar şöyle hafif toplu, etli butlu yani Adana’ca deyişle bebir bebir hatunların yerini alan sıfır beden eti kemiğine yapışmış hatunlar ve bunu temin etmek için diyetisyene gitme ve zayıflama merkezlerini doldurmak,

- Pazar sabahları açık büfe kahvaltılarında, göle karşı uzun buluşmalar,

- Fotoğraf ve dans kurslarına gitmeler, dünyaya başkaca bakma isteği,

- Mini tezgahlarda erikler, çilekler,

- Yüksek topuklarla yürüyememek,

- Kulağında cep telefonu, önünde laptop, karşında oturan arkadaşınla sohbet etmek!

- Köpeklerini dolaştıranların, birbirine giren köpeklerini ayırma çabaları,

- “Berber-Kuaför” tabelalarının hızla “Hair Designer”, “Saç Stilisti”ne dönüşmesi,

- Sokaklarda, dükkan önlerinde canlı müzik,

- Uçuş uçuş pudra pembesi mavisi gömlekler, bluzlar,

- Hafta sonları deniz ve yayla evlerine gitmek, okul ve sınav bitişlerinden sonra Adana’yı 3 aylığına terk etmek,

Ama memleketimde hiç modası geçmeyen kebab yemekler, hala midemizde, burunumuzda, damağımızda güncel...

Havamız ve modamız bahar gibi olsun.

Sıcacık Pamuk Adanama

Sıcacık sevgilerimle ■

ilkayzehraulbegi@altinsehiradana.com

Kuzu But Dolma

Yazı: Nevcihan Çay Fotoğraf: Erhan Yelekçi

‘Ağız Tadı’ bölümümüzde sevgili Nevcihan Çay kendi tasarladığı özel yemekler sunmakta. ‘Kuzu But Dolma’ ise özel ziyafetleriniz için tasarlandı.

Malzemeler

İç Pilav Malzemesi:

- 250 gr. (Bir Su Bardağı) Pirinç (30dk.ısla)
- 40 gr. (¼ Çay Bardağı) Badem
- 60 gr. (2 çorba kaşığı) Tereyağı
- Küçük boy soğan
- 1 Çay kaşığı karabiber
- 1 Tatlı kaşığı Beştürlü Bahar (Burçak Marka)
- 1 Tatlı kaşığı şeker
- 1 Tatlı kaşığı tuz
- 2 yemek kaşığı kuş üzümü

Üst Sos

- 1 Yemek kaşığı biber salçası
- 1 Yemek kaşığı hardal
- 1 Yemek kaşığı bal
- 1 Çay kaşığı karabiber
- 5 Yemek kaşığı etin kendi yağı

Üst sos yapılışı

Tüm malzemeler karıştırılıp pişmiş kuzu but dolmasının üstüne sürülüp 20 dakika, 170 derecede fırınlanır.

Kuzu But dolmasının malzemesi

- 2800 gr. Kuzu but
- 1 Fincan Elma Sirkesi
- 1 Fincan Soya Sosu
- 2 Limon suyu
- 5 Diş Sarımsak

Butun yağlarını temizletin. İçini zedelemekten doldurulacak şekilde hazırlatın. Daha sonra yıkayıp kağıt havlu ile kurulaştırın. Hindi torbasına koyup sirke, sarımsak, limon suyu ve soya sosu ile butun her yerini iyice ovalayıp torbanın ağzını kapattıktan sonra buzlukta bir gün bir gece dinlenmeye bırakın. Ertesi gece buzluktan alınıp buzdolabında sabaha kadar etin çözülmesi bekleyin.

Yapılışı:

Pirinci 30 dakika sıcak suda ısla.

Bademleri sıcak suda ısla ve kabuğunu soy. İki kaşık tereyağını tencerede erit. Minik doğranmış soğanı ve bademi tencerede pembeleştir. Yıkayıp tel süzgeçte süzdüğün pirinci ilave et ve tane tane olana kadar kavur. Baharatları ve bir bardak suyu ilave ederek pişir. Suyunu çekince hemen bir tepsiye koyup soğumasını bekle. (Pirincin demlenerek şişmesi önlenmelidir).

Butu torbasından alıp fırın tepsisinde oda sıcaklığına gelene kadar bekletin. İçine hazırladığınız pilavı koyup kürdanla etleri birbirine tutturup aralarına pişerken açılmasını diye çapraz şekilde mutfak ipi geçirin.

Hazırladığınız but dolmasını yeni bir hindi torbasına koyup ağzını bağlayıp torbanın ortasından buhar çıkışı için iğne ile birkaç minik delik açın. 170 derecede fırının alttan ikinci rafında iki saat pişirin. Fırından çıkarıp torbanı üstünü kesin. İçindeki etin yağından 5-6 kaşık bir kaseye alın. İçine hardal, balı, biber salçasını karabiberi koyup karıştırın. Bütün her yerine hazırladığınız üst sosu sürüp 20 dakika 170 derecede fırınlayıp servis yapın afiyetle yiyin.

Sevgili dostlar

Bu yemeği bu sayı için sizlere özel tasarladım. Biraz zahmetli ama bir davet yemeği olarak çok lezzetli ve sükseli oluyor.

Sevgiyle Kalın ■

nevcihancay@altinsehiradana.com

ÇayÇiftlik®

Günlük
Sütün
Adresi

www.altinsehiradana.com.....

6700
Tekil Ziyaretçi1.500.000
Hit375.275
reklam gösterimiİzmir
Kayseri
Bursa
Ankara
Adana
Antalya
İstanbul
İçel

Arama Terimleri

'altınşehir adana'
'altın oran platformu'
'etem çalışan'Sitede Geçirilen
Toplam Süre
3856 dakikaDergimizin
Web Sayfası
İstatistikleriAdana'nın
İlk Türk
Eczanesi
109
dakika

6700 tekil ziyaretçi
Toplamda 24 binden fazla ziyaretçi
Tam 1.5 milyon hit sayısı...
Toplam reklam gösterim sayısı 375.275...
Tabii ki en çok ziyaretçi yine Adana ilin-
den, ardından, İstanbul, Ankara İzmir,
İçel, Antalya, Bursa, Kayseri geliyor...

Genel toplamda ise ziyaretçilerin sitede
geçirdikleri süre tam olarak 3856 dakika...

Ziyaretçiler, 'Adana'nın ilk Türk Eczane-
si?' başlıklı konuda 109 dakikalarını geçi-
rerek bu sayının en çok okudukları konu-
su yaptılar....

Google'da en çok 'altınşehir adana' ve
'altın oran platformu' kelimelerinin ardın-
dan 'etem çalışan' ismi aranarak siteye gi-
rilmiş. Ülke sıralamasında ise Türkiye'nin
ardından en çok Almanya, Amerika, Rus-
ya, Katar, Hollanda, İngiltere, Fransa ve
İsviçre gelmekte. ■

Almanya
İngiltere
Katar
Hollanda
Türkiye
ABD
Rusya
İsviçregoogle
facebook
http://

Okuyucu Yorumları

Heykel üç boyutlu düşünmeyi gerektirir. Üç boyutlu düşünen o kadar aydın insanın yaşadığı bu topraklarda bu kadar az eserin olması doğru değil bana göre de...

Sanırım bu sanatı gençlere ulaştırmada ciddi sıkıntılarımız var. Ama hep beraber üstesinden gelemeyeceğimiz bir durum değil.

Heykel sanatına gönül vermiş insanları bir araya getirmek için illa sempozyuma gerek olmasa gerek. Kaleminize sağlık.

Adana'ya Heykel İstiyoruz
Hasibe Çisem Özal

Derginizin ikinci sayısında bulunan yemek tarifleri kısmındaki yazınızla ilgili küçük bir önerim olacaktır. öncelikle derginizin içeriğini beğenmekle beraber yemek tarifi kısmında gerçekten Adana'ya özgü bir yemek çeşidinin olması derginizin içeriğine daha çok yakışacağını düşünüyorum... Emeği geçen herkesin eline sağlık iyi çalışmalar.

Nevcihan Çay İle Ağız Tadı
Filiz Erbilin

Ben bir kentin kişiliğinin, köprü, sanat mekanları, güzel mimari yapıları ile ölçülebileceğine inanmıyorum. Kentin kişiliği o kentte yaşayan insanlardır... Bir kentin kişiliğini dünya'ya taşıyan "kentli"dir.

Adana ve kimlik konusunda yaptığınız çalışmalardan dolayı çok teşekkürler.

Emre Kızıllan

Kentin ruhu yok edilince betonlara bakıp sesleniyoruz Kuzey Adana'da. Eski Adana yok oluyor sesini duyuramıyor malesef. Duyması gerekenler 3 maymunu oynayınca eski kent yok olmaya mahkum olmuş, çılgınlığını 3 maymunu oynayanlara duyuramıyor malesef...

Ahmet Ersungur

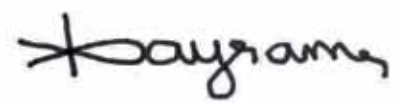
Öncelikle yeni derginizi kutluyoruz. Adana da uygulamaya başlayan park yasağına karşı değiliz. Ancak kentimizin önemli bir sorunu çözümlenmeye çalışırken bir taraftanda çözümleştüğünün farkında mıdır yetkililer bilemiyoruz. Araçlarımızı kendi apartmanlarımızın önüne bile koyamamak ve yer bulamamak hatta zaman zaman başka sokaklarda yer bulmak için dolaşırken bir yer bulduğumuzda bile park ettirilmemek (doğal olarak) en büyük sıkıntı. Biz Ramanazanoğlu Caddesi'nde yeni uygulamaya başlayan bu sorundan muzdarip bir grup vatandaş olarak Belediyelerin ve trafik ekiplerinin bu soruna ne gibi çözüm bulacaklarını merak ediyoruz. Zira apartmanımızda bariyerimizin olmasına rağmen kaldırıma park etmek zorunda kalmamız araçlarımızı başka nerelere koyabiliriz diye düşünmek durumunda bıraktı. Bu önlemleri almadan yasak koymak çözüm mü? Çözumsuzlük müdür sizce de?

**Ramazanoğlu Caddesi Sakinleri
Adına Bir Grup**

Adana için el ele verip kültürümüzü yaşatma çabanızdan dolayı tüm dergiyi ve emeği geçen herkesi kutlarım.

Var olun sizler gibi düşünenler ile gelecek varolacaktır.

Abidin Dino Adana'lı mı?
A. Hadi Ak

Şimdi Pastanız Parmaklarınızın Ucunda

Yenilenen yüzü ve online sipariş özelliğiyle...

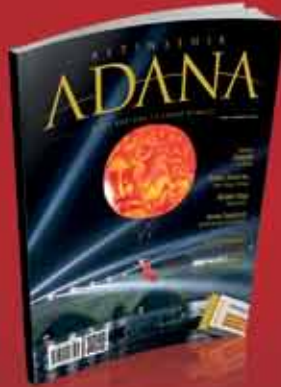
Pastabahçesi, artık internet sitesi üzerinden de sipariş almaya başladı. Siparişlerin teslimatı için Süleyman Demirel Blv, Kenan Evren Blv, Turgut Özal Blv, Barajyolu, Beyazevler Balcalı, Cemalpaşa Blv, Gazipaşa Blv, Atatürk Blv, Ziyapaşa Blv, Reşatbey ve Yüreğir Başkent Hastanesi civarı pilot bölge olarak seçildi. Bir gün sonrasına, istenilen saatte özel kuryeler ile teslim edilen siparişlerin ödemesi; havale/eft yolu ile önceden yapılabildiği gibi kapıda teslimat sırasında da, nakit veya kredi kartıyla ödenebilmekte.

www.pastabahcesi.com

Pastabahçesi

OKULUN DÜKKANÇI

HAFİFLEYEN DERGİ

www.altinsehiradana.com